... او ګولۍ وچلېدې

ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

... او گولۍ وچلیدې

PROPERTY OF ACKU 5657

ننګيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

... اوگولی وچلیدی

لیکوال	شهرت ننگیال
خپرونکی	فرهنگ جهاد
شمیر	۱۰۰۰
نیټه	۱۳۷۱ هـ ش حمل
مهتمم	پیرنور علی شاه

ACKU

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

خدای بخښلی علاقدار عبدالکبیرخان ته چی دخپل اسلامی بصیرت او ملی درایت له مخی یی دغه قیام دقوام په لوررهبری کړ او دخپل ولس دیوالی او جهادی عظمت په لارکی یی دسیاسی گوندیوله سیاسی اغراضو او عمالو سره قهرمانانه مبارزه وکړه .

په گور یی نور شه

ننگیال

... او گولۍ وچلیدې

ننګیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

په هیواد دکمونستي مزدور رژیم پرضد پاڅونونه په بیلابیلو سیمو کي بیلابیلي بني لري که څه هم په هره سیمه کي دقیام بنستیزمحرك او چورلیځ عقیده او د ملحد او گوډاگي رژیم پرخلاف دجهاد دفرضیت اصل تشکیلوي خو ددغو پاڅوبونوعیت ، پیلامه ، دوام او مشخصات له ځینو داسي ځانگړتیاووڅخه برخمن دي چي په بیلا بیلو گتهه - گوربو کي ویشلي بنکاري .

دملحد او مزدور رژیم پر ضد چي موږ دلته دکوم پاڅون خبري کوو هغه دیو لړ داسي ځانگړنو لرونکي دي چي دهیواد په نورو سیموکي یي ساري نه لیدل کیږي.

موږ دلته دیو داسي پاڅو ن خبري کوو چي ولس دیوه بریالي تاکتیك له مخي ددښمن په خپلو وسلو دیوه ملي قیام او یوه داسي قیام له لاري چي دسیاسي گوندونو او تنظیمونو له هر ډول اغیز او نفوذ څخه لوړ ؤ، کابل ته ډیر نژدي دیوه ستر او ولسي خوځښت بهیر توپاني کړ .

که څوك په بیطرفانه توگه دغه قیام او دهغي تاریخي پس منظرته یو ځغلنده نظرواچوي نو داستاد رباني داخبره به له یوي مخي ورسره تائید کړي چي:«ولسونه له سیاستمدارانو ډیر هوښیار او دتاوجنو حالاتو په وړاندي خورا قاطع او ځیرك دي».

موږ نه غواړو ددغه قیام په مشخصاتو اوږدي خبري وکړو خو په لنډه توگه ځینو ټکوته اشاره کوو او هغه داچي دغه قیام له پیله دچریکي جگړي په بڼه نه ؤ راولاړشوي بلکي له هماغه لومړي ورځي یي دیوه ولسي خوځښت او ملي قیام په بڼه دټول ولس دملاتړ له مخي دیوي

بشپړي جبهه يي جګړي اوعمومي پاڅون بڼه لرله ، تردي چي دمجاهدينو ترتسلط لاندي سيمو حدودهم معلوم وو- بله داچي په دغه قيام کي دهيڅ يوه سياسي جريان دخالت نه ليدل کيده بلکي ديوه خود-جوشه حرکت په توګه دسيمي دقومي مشرانو ترقيادت لاندي هغه ته زمينه برابره شوه په لارواچول شو ، اوج ته ورسيد او دوام يي وموند-له همدي ځايه وه چي دقيام اداره دولسي قيادت په واک کي وه او يوه داسي متحده اداره يي رامنځ ته کړي وه چي په باورسره ويلي شو چي دحکومتونو په نسبت په حالاتو ډيره حاکمه او يوه مثالي امنيت يي ټينګ کړي وو .

خو کله هم چي دپيښور دګوندو نو سيوري په سيمه وغورځيده او دسياسي اقتدار لوبي پيل شوي نو ددغه پاڅون اصيل اهداف ، لاسته-راوړني ، پروګرامونه او اميدونه هم ورسره تاله ترغه شول او يو پاڅيدلي مقاوم ، متحد او يوه موټي قوم په ګوندونواو ګونديو وويشل شو.

بنکاره خبره ده چي دغه ليکنه دارقامو او موادو له مخي ددغه قيام بشپړتاريخ او پيښليک نشي ګڼل کيدي او نه هم دولس دجهادي قهرمانيو، حماسو او قربانيو انځورګري کولي شي بلکي يواځي ددغه قيام په رابطه پرحقايقو او واقعيتونو ولاړديوه شاعرانه او پرهر ژلي احساس يوتت تصوير او نيمګړي محصول دي-دومره چي ليکوال خپل تأثرات په ادبي رنګ کي غوټه کړيدي . داهم بايد ووايو چي دغه ليکنه دقلم مجلي په بيلابيلو ګڼو کي تر ځانګړو عنوانو لاندي خپره شويده او اوس همغه په «قلم» کي خپورشوي متن بيله دي چي دوخت دبدلون او نور و تغيراتو له مخي څه لاسوهنه پکي وشي کټ-مټ خپريږي- ځکه زه غواړم دااليکنه په يوه .معينه زماني مقطع کي زما دجذباتواو انګيرنود محصول په توګه لاس نه خوړلي پاتي شي .

مينه او درنښت
تنګيال

... اوکولی وچلیدي !!!

د افغانستان دجهاد تاريخ که له يوې خوا غملرلی تاريخ دی او ویر لرلی خو له بلې خوا ویاړلی تاريخ دی او سرلوړی . د روسي وحشي ښکيلاک او د دوی د بریڅوپه وړاندې د افغانستان د مسلمان او اتل اولس پاڅون یو حیرانوونکی پاڅون دی او هيښ کوونکی . د باطل د یوه وسله وال ځواکمن او په ځان مغرور وحشي ښکيلاک په مخه کې د تش لاسو خو د حق په مينه مستو مؤمنانو راولاړيدنه او ودريدنه اوبيا په دی وحشي ځواک د هغه بريالي کيدنه د ټولی دنيا د تعجب او حيرانتيا وړ ده .

رښتيا هم د هيواد په هره برخه کې ددې پاڅيدنو پيل اوابتدا حالبه ده ، د ايمان او ارادې په پخه بنا ولاړه ده او د حق د نه فنا کيدونکي نور په رڼا کې پرمختللي او په دی وسيله زموږ محلی پاڅونونه ملی او هيواد وال شوي او د باطل په مقابل کې يې يو ټينګ صف او " بنيان مرصوص " جوړ کړی دی .

بشپړي جبهه يي جګړي اوعمومي پاڅون بنه لرله ، تردي چي دمجاهدينو ترتسلط لاندي سيمو حدودهم معلوم وو- بله داچي په دغه قيام کي دهيڅ يوه سياسي جريان دخالت نه ليدل کيده بلکي ديوه خود-جوشه حرکت په توګه دسيمي دقومي مشرانو ترقيادت لاندي هغه ته زمينه برابره شوه په لارواچول شو ، اوج ته ورسيد او دوام يي وموند- له همدي ځايه وه چي دقيام اداره دولسي قيادت په واک کي وه او يوه داسي متحده اداره يي رامنځ ته کړي وه چي په باورسره ويلي شو چي دحکومتونو په نسبت په حالاتو ډيره حاکمه او يوه مثالي امنيت يي ټينګ کړي وو .

خو کله هم چي دپيښور دګوندو نو سيوري په سيمه وغوړځيده او دسياسي اقتدار لوبي پيل شوي نو ددغه پاڅون اصيل اهداف ، لاسته-راوړني ، پروګرامونه او اميدونه هم ورسره تاله ترغه شول او يو پاڅيدلي مقاوم ، متحد او يوه موټي قوم په ګوندونواو ګوندېو وويشل شو. ښکاره خبره ده چي دغه ليکنه دارقامو او موادو له مخي ددغه قيام بشپړتاريخ او پيښليک نشي ګڼل کيدي او نه هم دولس دجهادي قهرمانيو، حماسو او قربانيو انځورګري کولي شي بلکي يواځي ددغه قيام په رابطه پرحقايقو او واقعيتونو ولاړديوه شاعرانه او پرهر ژلي احساس يوتت تصوير او نيمګړي محصول دي-دومره چي ليکوال خپل تأثرات په ادبي رنګ کي غوټه کړيدي . داهم بايد ووايو چي دغه ليکنه دقلم مجلي په بيلابيلو ګڼو کي تر ځانګړو عنوانو لاندي خپره شويده او اوس همغه په «قلم» کي خپورشوي متن بيله دي چي دوخت دبدلون او نور و تغيراتو له مخي ځه لاسوهنه پکي وشي کټ-مټ خپريږي- ځکه زه غواړم داليکنه په يوه معينه زماني مقطع کي زما دجذباتواو انګيزنود محصول په توګه لاس نه خوړلي پاتي شي .

مينه او درنښت
ننګيال

... اوګولي وچليدي !!!

د افغانستان دجهاد تاريخ که له يوې خوا غمرلړلی تاريخ دی او وير لړلی خوله بلې خوا وياړلی تاريخ دی او سرلوړی . د روسي وحشي ښکېلاک او د دوی د بريځوپه وړاندې دافغانستان د مسلمان او اتل اولس پاڅون يو حيرانوونکی پاڅون دی او هيښ کوونکی . د باطل د يوه وسله وال ځواکمن او په ځان مغرور وحشي ښکېلاک په مخکې د تش لاسو خود حق په مينه مستو مؤمنانو راولاړيدنه او ودريدنه او بيا په دې وحشي ځواک د هغه بريالي کيدنه د ټولی دنيا د تعجب او حيرانتيا وړ ده .

رښتيا هم دهيواد په هره برخه کې ددې پاڅېدنو پيل او ابتدا حالبه ده ، د ايمان او ارادې په پخه بنا ولاړه ده او د حق د نه فنا کيدونکي نور په رڼا کې پرمختللې او په دې وسيله زموږ محلی پاڅونونه ملي او هېواد وال شوي او د باطل په مقابل کې يې يو ټينګ صف او " بنيان مرصوص " جوړ کړی دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقلم مجله به هغه کوي چې د افغانستان دجهاد ، قیام او انقلاب بېلابېل اړخونه ، بېلا بېلې سیمې او بېلا بېلې څنډې او گوښې څېرې او د دربنو لوستونکو له پاره یې روښانه کړي .

دادی په دې گڼه کې هم د هیواد په یوه څنډه کې د اسلامي پاڅون او اسلامي اوښتون د شروع او پیل یو رښتیني او واقعي تصویر وړاندې کوي او په همدې سیمه کې به قیام دقوام او پراختیا په لور څېرې چې پرله پسې به خپرېږي لیکوال په خپل پیاوړي قلم او خوږه ادبي ژبه دا تاریخ خوږ کړي او بې‌خوندي کړي چې کله کله لوستونکي ته سودا وروړاندې کړي چې گڼي دا به واقعیتونه افسانوي کړي وي خو داسې نه ده هر څه واقعي دي فقط دلیکوال ژبه یې ادبي او جذابه ده او محتوایې د واقعیتونو او پېښو شوو پېښو انځوردی .

هو یې تاسو درانه لوستونکي لوستلو ته رابولو او کړان لیکوال یې بشپړ ولو او قدم په قدم په وړینځینه ادبي لاره باندې وړاندې تللو ته !

په مینه

« اداره »

د گرمۍ پیل و ، خو د لمر شغلې د سرې په تندې د اسې تېزې لگېدې لکه تېرې ستنې ، له دېرې تودوخې له خمکې تپونه ختل ، د آسمان مخ سپېرو او خړو کوډونو پوښلی و ، د درې په منځ کې سیند هرام روان و ، د گڼ چنارونه د شمال له خپوسره د اند یښنو په تال یوه او بله خوا زنگېدل ، د پاخټې سوې کوکې له بل هره وخت نه زیاتې سوځنده او ویرمنې شوې وې ، چوغکـــــــــو به داسې شورجوړ کړی و لکه چې د سیمې د لس کونو خوانانو او مشرانو په نیونه تری تم کیدو او شکنجو د ماتم ساندې غږوې .

بزگران په مات زړه په پټیو او کروندو کې په کار لگیا وو ، د خپلې خونې د بیگار له لاسه مجبور وو چې د دوو دریو ورځو کار په یوه ورځ کې سرته ورسوي ، د غسې به له بلې خوا په هفته کې یو دوه ځله د جبري مارشونو گډون هغوی له کار او مزدورۍ

دقلم مجله به هڅه کوي چې د افغانستان دجهاد ، قيام او انقلاب ېېلا ېېل ارخونه ، ېېلا ېېلې سيمې او ېېلا ېېلې څنډې او گوښې ګوټې او د درېو لوستونکو له پاره يې روښانه کړي .

دادی په دی گڼه کې هم د هيواد په يوه څنډه کې د اسلامي پاڅون او اسلامي اوښتون د شروع او پيل يو رښتينی او واقعي تصوير وړاندې کوي او په همدې سيمه کې به قيام د قوام او پراختيا په لور څېړي چې پر له پسې به خپرېږي ليکوال په خپل پياوړي قلم او خوږه ادبي ژبه دا تاريخ خوږ کړی او بوختوونکی کړی چې کله کله لوستونکي ته سودا وروړاندې کړي چې گني ده به واقعيتونه افسانوي کړي وي خو داسې نه ده هر څه واقعي دي فقط دليکوال ژبه يې ادبي او جذابه ده او محتوای يې د واقعيتونو او پېښو شوو پېښو انځوردی .

موږ يې تاسو درانه لوستونکي لوستلو ته رابولو او ليکوال يې بشپړولو او قدم په قدم په ورپسېمينه ادبي لاره باندې وړاندې تللو ته !

په مينه

" اداره "

د گرمی پيل و خو د لمر شغلې د سرې په تندې د اسې تيزې لگېدې لکه تيرې ستنې ، له ډېرې تودوخې له ځمکي تپونه ختل ، د آسمان مخ سپېرو او خړو ګردونو پوښلی و د دريا په منځ کې سيند مرام روان و ، د ګڼ چنارونه د شمال له څپو سره داسې ښنو په تال يوه او بله خوا زنګېدل ، د پاختې سوې کوکې له بل هر وخت نه زياتې سوځنده او ويرمنې شوې وې ، چوغکـــــــــــوبه داسې شور جوړ کړی و لکه چې د سيمې د لسو کلونو خوانانو او مشرانو په نيونه تری تم کيدو او شکنجو د ماتم ساندې غږوي .

بزګران په مات زړه په پټيو او کروندو کې په کار لګيا وو ، د خپلې خوښې د بيګار له لاسه مجبور وو چې د دوو دريو ورځو کار په يوه ورځ کې سرته ورسوي ، د غنمو به له بلې خوا په هفته کې يو دوه ځله د جبري مارشونو ګډون هغوی له کار او مزدوری

ایستل دګردې ورځې سختۍ او مزدورۍ هڅوي دومره نه کړول لکه چې په مارش کې تر اولسوالۍ او ... پورې تګ او د تشو چیغو بدرګي.

د کال له پیله لا د بزګرانو کار او د دهقانانو ته دومره د ده نه لګیدو للمي حو یې لاسره کړلي نه وو، د دښتې او د غونډیو لمنې چې پخوا به للمه غنمو پوښلې وې سپیرې او بې کښته پاته وې.

زده کوونکي به له ښوونځي نه د رخصتۍ په وخت په لاروغلي او آرام روان وو، پخوانۍ مستۍ ساتیرۍ او شوخۍ ګردې ترې پاتې وې، د هر یوه سر به دولیو په منځ کې د ځمکې لوټه داسې ټیټ و لکه چې خپل قدمونه شمیرې او یا د لارې کاڼي او خځلې؛ کورونو ته به چې ورسیدل په ترهیدلې بڼه او نامرته ویرې سره به یې د دغه خبرې راغبرګې کړې. نرمون د حساب معلم یې هم و نیو، پلانی خو یې پرون بیولی و، د برکلي ملا یې هم نیولی، د پلاني کور یې بیګا تلاشي کړې هغه .. پلاني هم ورک دی .....

دغه ورخبرې او اندیښنې د ټولو په فکرونو او خولو پورې کلکې نښتې وې. د کلیو د جوماتونو د طالبانو کډې له یوې شپې بارشوې وې، ګڼ جوماتونه له ملایانو تش وو او له یو نیم جومات نه به د اذان غږ ترغوږ نه کیده.

د ولسوالۍ بازار هم سوړ و، پخوانۍ بیروبار، د دکانو او سماوارونو جم او جوش هیڅ نه و پاته، ځوتنه په ښکاره یو ځای

نه شوی راټولیدی، ځکه چې نه د دکانونو ترمخ او نه په سماوارونو کې غونډې لیده کیده.

د پنجشنبې ورځې هم چې سیمې ته د مسافرو ماموریتو کار-ګرانو او زده کړه والو د تګ د تلوسو او ولولو ورځ وه هغه پخوانۍ بڼه او رونق نه درلود - د کوټه سنګي د اډې بیا د سرویس تر درې ساعته سفره پورې یوه مطلق سکوت او اضطراب حکم چلاوه، چې د لارې په اوږدو کې به د پرله پسې تلاشیو توقف د دغه اضطراب او سکوت سره یو نامعلوم وحشت هم غبرګ کړ.

په سیمه کې لکه د توپان ترمخ یو مهیب سکوت او چوپتیا خپره وه، پخوا به چې بزګرانو د شپې له خوا د څورلسمې سپوږمۍ راته لو او د دهقانانو نورې چارې پرمخ بیولې او س سره له ماښامه له خپلو کورونو نه نه شوی وتلی، د ولسوالۍ د کوڅه د بوخلقیانو د بې جلبه لندغریو د سورلۍ موټر به د ګزمې په نامه لکه وږي لیوان یوه او بله خوا ځغاستل او د شپې هم کلکې پیرې دریدې.

د خلقیانو له خوا د اوندو ورې غږیدې چې له پاکستان او ایران نه داړه مار او غله راغلي ستاسې په کورونو دارې او چاپې اچوي ځکه به د شپې د خپل کلي او محلې کلکه پیره کوئ. او د اولسوالۍ موظفین به په ګزمه ګرځي که څه هم خلک پوهیدل چې د شپې له خوا د تالاشۍ په نامه د خلکو په کورونو داړه او چاپه څوک غورځوي خو بیا هم

ایستل د ګردې ورځې سختۍ او مزدورۍ هڅوي دومره نه کړول لکه چې په
مارشال تر اولسوالۍ او ... پورې تګ او د تشو چیغو بدرګې .

د کال له پیله لا د بزګرانو کار او دهقانۍ ته دومره وده نه لګیږي
للمي حوبې له سره کرلې نه وو ، د بشتې او د غنمو بولمنې چې پخوا به لمه
غنمو پو بتلۍ وي سپیرې او بې کښته پاته وې .

زده کوونکي به له ښوونځي نه د رخصتۍ په وخت په لار و غلي
او آرام روان وو ، پخوانۍ مستي ساتیرې او شوخۍ ګردې ترې پاتې
وې ، د هر یوه سر به د ولیو په منځ کې د ځمکې لوړته داسې ټیټ وُ لکه
چې خپل قدمونه شمیري او یا د لارې کاڼي او خښتې ؛ کورونو ته
به چې ورسیدل په ترهیدلې بڼه او ناهیلې ویرې سره به یې دغه خبرې
را غبرګې کړې . زمون د حساب معلم یې هم ونیو ، پلانې خوې
پرون بیولې و ، د بر کلي ملایې هم بیولی ، د پلانې کور یې بیګا
تلاشي کړې هغه .. پلانې هم ورک دی .....

دغه ورخبرې او اندیښنې د ټولو په فکرونو او خولو پورې
کلکې نښتې وې . د کلیو د جوماتونو د طالبانو کډې له یوې ځې
بار شوې وې ، ګڼ جوماتونه له ملایانو تش وو او وله یو نیم جومات
نه به د اذان غږ تر غوږونو کیده .

د ولسوالۍ بازار هم سوړ و ، پخوانۍ بیروبار ، د دکانو او
سماوارونو جم او جوش هیڅ نه و پاته ، خو تنه په ښکاره یو ځای

نه شوی راټولیدی ، ځکه چې نه د دکانونو ترمخ او نه په سماوارونو کې
خه ګڼه ګوڼه لیده کیده .

د پنجشنبې ورځې هم چې سیمې ته د مسافرو ماموریتو کار-
کوانو او زده کوړو والو د تګ د تلوسو او ولولو ورځ وه هغه پخوانۍ بڼه
او رونق نه درلود - د کوټه سنګۍ د ادۍ بیا د سرویس تر دری ساعته
سفره پورې یوه مطلق سکوت او اضطراب حکم چلاوه ، چې د لارې
په اوږدو کې به د پرله پسې تلاشیو توقف د دغه اضطراب او سکوت سره
یو نامعلوم وحشت هم غبرګ کړ .

په سیمه کې لکه د توپان ترمخ یو مهیب سکوت او چوپتیا خپره
وه . پخوا به چې بزګرانو د شپې له خوا د خورلسمې سپوږم[illegible]اته
لو او د هقانۍ نورې چارې پرمخ بیولې اوس سره له ماښامه له خپلو
کورونو نه نه شوی وتلی ، د ولسوالۍ د کوڅه د بو خلقیانو د بې جلبه
لندغریو د سورلۍ موټر به د ګزمې په نامه لکه وږي لیوان بوه او بله خوا
ګرځاستل او د شپې هم کلکې پیرې دریدې .

د خلقیانو له خوا د وندوږې غږ یدې چې له پاکستان او ایران
نه داره مار او غله راغلي ستاسی پر کورونو دارې او چاپې اچوي ځکه به
د شپې د خپل کلي او محلې کلکه پیره کوئ . او د اولسوالۍ موظفین
به په ګزمه ګرځي که څه هم خلک پوهیدل چې د شپې له خوا د تلاشۍ په
نامه د خلکو په کورونو داره او چاپه څوک غورځوي خو بیا هم

هغوی مجبور وو.

* * *

د شو ورځو راسې اولسوالۍ ته د نوي حکومتي کسانو تګ راتګ زيات شوی ؤ، له کابل نه به د لا د لا جيپان راتلل او بېرته به تلل. دا او اضطراب، اميدونه، او دردونه، انديښنې او ناکرارۍ خپل اوج ته رسيدلي وې. له چاسره د خلق او پرچم د وحشي دارهمارانو د تاراکونو ويره وه او له چاسره ديوه اسلامي پاڅون د قوام اميدونه. له چاسره د دغه پاڅون د پيلامې او جريان په هکله انديښنې او له څېنو سره د دغه لارې د ستونزو او ربړو ناکرارې. د دغه ــــــ اضطراب ورځ تر ورځې پياوړی کېده، د خلقيانو له خوا د دغه آوازه هرځای خپره شوه چې هزارګان غواړي د وردګو په سيمه او کورونو حملې وکړي، ځمکه او کورونه يې لاندې کړي او دغه حکومتي ځمکې او شته ترې واخلي. د دغه آوازه ورو ورو د خلقيانو له خوا په مارشونو او ميټنګونو کې هم خبرګيده او په جدي بڼه يې په غونډو کې مطرح کوله.

خو خلک پوهيدل، هغوی باوري وو چې هزارګان د دوی ديني او ملي ورونه دي او پيړۍ پيړۍ يې د اسلامي اخوت په رڼا کې د ورورۍ او ښه ګاونډيتوب مثالي ژوند تېر کړی دی.

د سيمې سپين ږيرو او مشران هم پوهيدل چې دا ټول د خلقيانو چلونه دي، غوندلکيدل هم چې دا کله پټ او کله ښکاره په يوه او بل کلي کې يو او بله ده کې سره راټوليدل کله کله به له ولسوال او نورو حکومتي کارکوونکو سره په ساعتونو

ساعتونو په خبرو لګيا وو. له څو شپو ورځو راسې دغه ورلسيدونه کتنې روانې وې. د نژدې ورځو له ليدنو کتنو هغوی راضي معلوميدل له درد منو او سپينو څېرو يې د يو دول د ښېرزدا د او خوښۍ رڼا څليده داسې ښکاريدل لکه چې لويه سوبه يې په برخه شوې وي.

داسې لکه چې د غوښې له ناوړين او د کمونيزم له وحشت نه يې ژغورونده لوری موندلی وي او همدا و من يې د مستبد او کفري نظام رانسکولی وي.

خو بيا هم څه بندې نا آرامي او انديښنه به کله نا کله د هغوی له حرکاتو څرګنده او خبرو څرګنديده. د همدغه حالاتو په جريان کې په يوه ورځ کې له کابل نه شل ديرش عسکری لاری ترل شوی تر پالونه ولسوالۍ ته راورسيدې چه په مخ کې يې څو جيپ موټرې او دوه ټانکونه روان وو.

حکومت يوځل بيا سپين ږيري راغونډ کړل، داځل هرڅه په واګه شول هغه دا چې له حکومت سره د سيمې مشرانو دا منلې وه چې له دوی نه به ټوپک او جنګي مهمات اخلي او د هزاره ګانو مقابله به کوي. حکومت دا هم زياته کړې وه چې د هزاره ګانو سر زمونږ او مال او شته يې ستاسو، د سپين ږيرو او حکومت پر دغه موافقه دير خلک خواشيني وو، مختلفو انديښنو او چرتونو په سر اخيستی وو، د ږيرو د کړکې په سترګه ورته کتل او دا يې د ګرد قام سپکه کڼله او اولس ته تاريخي ننګ او عار.

خلقيان ډير خوشاله وو، هغوی په خپل نيرنګ او استعماري

هغوی مجبور وو.

* * *

د شو ورځو راهسې اولسوالۍ ته د نويو حکومتي کسانو تګ راتګ
زيات شوی و، له کابل نه به دلته د لا جيپان راتلل او بيرته به تلل. داسې
او اضطراب، اميدونه، او دردونه اندېښنې او ناکرارۍ خپل اوج
ته رسېدلې وې. له چاسره د خلق او پرچم د وحشي دار و مارانو د -
تاړاکونو ويره وه او له چاسره ديوه اسلامي پاڅون د قوام اميدونه. له چاسره
د دغه پاڅون د پيلامي او جريان په هکله اندېښنې او له څېنو سره د دغه لارې
د ستونزو او ربړو ناکرارۍ. د دغه ــــــــ اضطراب ورځ تر ورځې
پياوړی کېده، د خلقيانو له خوا د غه آوازه هرځای خپره شوه چې هزاره‌ګان
غواړي د وردګو په سيمه او کورونو حمله وکړي، ځکه او کورونه يې
لاندې کړي او دغه حکردې ځمکې او شته ترې واخلي. دغه آوازه
ورو ورو د خلقيانو له خوا په مارشونو او ميټنګونو کې هم غبرګېده او
په جدي بڼه يې په غونډو کې مطرح کوله.

خو خلک پوهېدل، هغوی باوري وو چې هزاره‌ګان د دوی
ديني او ملي ورونه دي او پېړی پيړی يې د اسلامي اخوت په رڼا کې
د وروري او ښه ګاونډيتوب مثالي ژوند تېر کړی دی.

د سيمې سپين ږيري او مشران هم په يو ځای او بل ځای غونډ
غونډ کېدل کله چې او کله ښکاره په يوه او بل کلي کې يوه او بله د وه کې سره
را ټولېدل کله کله به له ولسوال او نورو حکومتي کارداراتو سره په ساعتونو

ساعتونو په خبرو لګيا وو. له شپو ورځو راهسې دغه ورلسيدني
کتنې روانې وې. د نژدې ورځو له ليدنو کتنو هغوی راضي معلومېدل
له درد منو او سپينو ږيرو يې د يو د ول دشنيز داد او خوښۍ رڼا ځلېده
داسې ښکارېدل لکه چې لويه سوبه يې په برخه شوې وي.
داسې لکه چې د غوبې له ناورين او د کمونيزم له وحشت نه
يې ژغورنده لوری موندلی وي او هم دا ورن يې د مستبد او کفري نظام راپرځولی وي.
خو بيا هم څه نسبي نا آرامي او اندېښنه به کله ناکله د هغوی
له حرکاتو کړو او خبرو څرګندېده. د همدغه حالاتو په جريان کې
په يوه ورځ کې له کابل نه شل دېرش عسکري لارۍ ترل شوی تر پالونه
ولسوالۍ ته راورسيدې چې په مخ کې يې خو جيب موټر او دوه ټانکونه
روان وو.

حکومت يو ځل بيا سپين ږيري راغونډ کړل، دا ځل هرڅه په
واګه شول هغه دا چې له حکومت سره د سيمې مشرانو دا منلې وه چې له دوی
نه به ټوپک او جنګي مهمات اخلي او د هزاره‌ګانو مقابله به کوي. حکومت
دا هم زياته کړې وه چې د هزاره‌ګانو سره زمون او مال او شته يې ستاسو
د سپين ږيرو او حکومت پر دغه موافقه ډېر خلک خواشيني وو، مختلفو
اندېښنو او چرتونو په سر اخيستي وو، ډېرو د کرکې په سترګه ورته کتل
او داي يې د ګرد قام سپکه ګڼله او اولس ته تاريخي ننګ او عار.
خلقيان ډېر خوشاله وو، هغوی په خپل نيرنګ او استعماري

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ دغه دوازه قومونه نښتي تصور کړی وو ، هغوی داسې دغه زړه حربه چې بېل يې کړه ايل يې کړه يو ځل بيا عملی اوله بشپړ بری سره پلې ليده .

د ټوپکو ويش ته دوه ورځې پاته وې چې ځينی مشران په خلکو وګرځېدل او د ټوپکو اخيستو ته يې تشويق او وهڅول . اولس حيران وو ، له يوې خوا يې د کفر او کمونيزم غيراسلامي کړنې او اقدامات ليدل او بلې خوا ته يې له همدغه کفري حکومت نه د وسلې په اخيستو کې د خپلو مشرانو ټينګار . خو د خپلو مشرانو له خبرو يې سر نه شو ې غړولی - ځکه چې لږ څه ځيرك وو هغوی د خپلو مشرانو له حرکاتو ، خبرو او رمزيه کړنو د هر څه پته لګولی وه هغوی هم نور وګړی تشويقول او د تاکلی ورځې راتلو ته يې د انتظار ګړۍ شميرلې.

په ټاکلی ورځ يو ځل بيا د ولسوالۍ بازار او دکانونه يو عظيم جماوجوش په سر واخيستل د خلکو ګڼه ګونه دومره زياته وه چې هيڅ تصور يې نه کيده.

په همغه ورځ د ولسوالۍ بازار يو ځل بيا د يوه عظيم خوځښت د پيلامې شاهد و ، داسې خوځښت چې د آزادۍ رڼا او دحق د برې د زېری ترانې يې غږولې ، سرې فکر کاوه چې ځمکه تول خوځيږي .

په ډېره بيړه وار په وار د درو اوکليو اوسيدونکو ټوپک واخيستل د سترګو په رپ کې يې پاك کړل او کمربندونه يې وتړل .

پلان دومره دقيق طرح شوی و چې د عمل تر شيبې پورې د خلق

او پرچم ګوډاګيانو هيڅ ډول شك او ماتې تصور نه و کړی ، بره په علاقدارۍ کې م د همدغه ور پروګرام له مخې د ټوپکو ويش جريان درلود .

هغو چې وسلې اخيستې وې دېر ناکراره وو ، د انتظار ګړۍ دېرې ترخې او سختې پرې تېريدې ، زړونه يې په سينو کې داسې درزيدل لکه چې بهر ته راوځي ، هغوی نور د انتظار ترخه او سختې نشو ی زغملی ، او هر څه د يوه انفلاق پولې ته رسيدلی وو ، د خلکو احساسات د انتظار په ديوالونو ورو ختل ، جذبات طغيانی شول او ولولې توپانې .

د ټوپکو ويش لا پای ته نه و رسيدلی چې خلکو اسلامي بېرغونه راواېستل او د الله اکبر او يا چاريار په نارو سره يې د ولسوالۍ شاوخوا سنګرونه ونيول ، او پر ولسوالۍ يې بريد پيل کړ .

سخت جنګ ونښت ، خلقيانو چې له يوې غيرمترقبه او نا اټکل شوې پيښې سره ځانونه مخامخ وليدل په وارخطايي او ليونتوب يې د ولسوالۍ او هوټل د ننه هر لوري ته د درنو ماشينګڼو ډزې پيل کړې ، شاوخوا نږدې کورونو او کليو ته يې د ټانکونو او درنو ماشيندارو خولې سمې کړې او بې دريغه ګولۍ يې پرې وچلولې خو په دې يې هيڅ ډزې درد غلی نشو .

له بهرنه د مجاهدينو د ټوپکو بارونه چلېدل.

څو تنو لو (سوګند) وکړه چې د ولسوالۍ شمال ته د ماشيندار و پر موضع ورو خيږي له ، يا الله ، سره يې پرې ورهله کړل د يو ګيلن پټرولو له اورسره يې پرې ور وختل او موضع يې لاندې کړه .

لومړي دغه دوازده قوموته نسبتي تصور کړی وو ، هغوی داستعمار دغه زوړ حربه چې بېل یې کړه ایل یې کړه یو ځل بیا عملي اوله بشپړ بري سره پلې لیده .

د توپکو ویش ته دوه ورځې پاته وې چې ځینې مشران په خلکو وګمارځیدل اود توپکو اخیستوته یې تشویق او وهڅول . اولس حیران وو ، له یوې خوا یې دکفر اوکمونیزم غیراسلامي کړنې اواقدامات لیدل او بلې خواته یې له همدغه کفري حکومت نه د وسلې په اخیستوکې د خپلو مشرانو تینګار . خو د خپلو مشرانو له خبرو یې سر نه شوې غړولی - ځکه چې لږ څه ځیرك وو هغوې د خپلو مشرانو له حرکاتو ، خبرو او رمزیه کړنو د هرڅه پته لګولی وه هغوې همدغه ورځې تشویقول او د تاکلې ورځې راتلوته یې د انتظار ګړۍ شمیرلې.

په تاکلې ورځ یو ځل بیا د ولسوالۍ بازار او دکانونه یو عظیم جمع اوجوش په سر واخیستل د خلکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چې هیڅ تصور یې نه کیده.

په همغه ورځ د ولسوالۍ بازار یو ځل بیا د یوه عظیم خوځښت د پیلامې شاهد و، داسې خوځښت چې د آزادۍ رڼا او دحق د بري د زیری ترانې یې غړولې سرې فکر کاوه چې ځمکه تول خوځیږي .

په ډیره بیړه وار په وار د درو اوکلیو اوسیدونکو توپک واخیستل د سترګکو په رپ کې یې پاك کړل اوکمربندونه یې وتړل .

پلان دومره دقیق طرح شوی و چې د عمل ترشیبي پورې دخلق

او پرچم ګوډاګیانو هیڅ دول شک او ماقي تصور نه و کړی ، بره په علاقدارۍ کې م د همدغه ورځ پروګرام له مخې د توپکو ویش جریان درلود .

هغوچې وسلې اخیستې وې دیر ناکراره وو ، دانتظار ګړۍ ورته ډیرې ترخې او سختې پرې تیریدې ، زړونه یې په سینوکې داسې درزیدل لکه چې بهرته راوځي ، هغوې نور دانتظار ترخه اوسختې نشوې زغملی ، او هرڅه دیوه انفلاق پولې ته رسیدلي وو ، د خلکو احساسات دانتظار په دیوالونو وروختل ، جذبات طغیاني شول او ولولې توپانې .

د توپکو ویش لا پای ته نه و رسیدلی چې خلکو اسلامي بېرغونه راوایستل او د الله اکبر او یا چاریار په ناروسره یې د ولسوالۍ شاوخوا سنګرونه ونیول ، او پر ولسوالۍ یې برید پیل کړ .

سخت جنګ و نښت ، خلقیانو چې له یوې غیرمترقبه اونا اټکل شوې پیښې سره مخامخ شوي و ، ولیدل په وارخطایي اولیونتوب یې د ولسوالۍ او هوټل دننه هرلورته د درنو ماشینګڼو ډزې پیل کړې ، شاوخوا نژدې کورونو او کلیو ته یې د تانکونو او درنو ماشینګڼو خولې سمې کړې او بې دریغه ګولۍ یې پرې وچلولې خو په دې یې هیڅ درزه درد غلی نشو .

له بهرنه د مجاهدینو د توپکو بارونه چلیدل.

څو تنو لږ (سوګند) وکړه چې دولسوالۍ شمال ته د ماشینډارو پر موضع ورو ځیږي له ،، یا الله ،، سره یې پرې ورحله کړل د یوګیلن پټرولو له اور سره پرې ور ورختل او موضع یې لاندې کړه .

ولسوال له غوسي او واره. لکه مار تاو تاو کېده، دوه ځله يې پښلو عسکرو د کلاشنکوف حجوری نښې کړې، دا ځل هغه بيا له کنځلو او بد و ردو سره پر عسکرو د کلاشنکوف خوله راوګرځوله، خو بېرته يې ژړلاس وتيو، خپلې پولېسي شوندې يې په غاښونو چيچلې، يوه اوبله خوا يې بې هدفه ګرندې اوليونۍ قد مونه اخيستل.

يو ځل بيا يې په شاوخوا کورونو د دفاع امر وکړ.

خونړه يې بيا هم کار ونه موند. دوربين يې وغوښت چې وګوري د باندې څه حال دی او څومره مجاهدين له کومو خواوو څه ډول بوزی کوي، د دوربين سترګې لا يې ربړ ديدلو لاسونو په خپلو سوو ځوکارو سترګو سمې کړې د دوربين آينه دلمر دوروستيو وړانګو له تکوسر وړونيدو له دغه ځرکيدو سره ديو مجاهد ټوپک ګولۍ سيخه دده د دوربين سر سترګې راسمه شوه او له مغزونې ووته. له يوې سختې رهبارۍ سره په ځمکه راولويد او له خولغتو وهلو سره يې ساه ووته.

مجاهدين وار په وار د ولسوالۍ د يوالونو ته نژدې کيدل. د ولسوال له مرګ سره د کمونستانو مقاومت نور هم کمزوری شو، لږ شيبه وروسته د کمونستانو د تسليم تسليم چيغې پورته شوې، مجاهدين پر ولسوالۍ ورننوتل او د غسې د يوې تياره شپې په توره کې د کمونيزم د وحشتونو يې جلبه واکمنۍ ترخاوروه لاندې شوه، او د سهار د لمر ځرک له زرينو وړانګو سره پر ولسوالۍ د اسلام پرتمين بيرغ رپيده وو.

... او ټانکونه وغورېدل!

د تيام پردرهه ورځ (د ١٣٥٨ لمريز د جوزا - ١٦ -) د دفاع وزارت د سياسي تشکيلاتو د دفتر له خوا د شپې پر يوولسو بجو امين ته د ببېنی په هکله چې پلان د هغه ترنظر لاندې جوړ شوی و، تيلفوني خبر ورکړ شو. د سياسي تشکيلاتو دفتر په ډيره وارخطايۍ د عاجل جريان په نوم د امين د استوګنځي د تلفون نومره ووهله - له هغه خوا د محافظينو د ګارد له خوا ورته بيا هم له امين سره د تلفوني تماس د نه ټينګيدو وويل شول - خو د دفتر موظف اصرار او ټينګار د ومره زيات شو چې ګارد مجبور شو، امين د نشو او تماشو له خيالونو او خوبونو رابهر کاندي.

امين په خپل د دغې دخپلې استبدادي کرکټر پر يوه وحشيانه او مخمورانه بڼه د تلفون غوږۍ راسمه کړه په پاسته کوچ سپه دوه وارېنت - پيني يې پر مخامخ پروت ميز کيښودی، خولې يې سره يې په ځينې کې داسې زور بدلون راغی چې ډيره بې ساری وحشت او ويرې ګه

ولسوال له غوسي او واره. لکه مار تاو تاو کيده. دوه ځله يې پخپلو عسکرو د کلاشنکوف حجوري نشي کړي ، دا ځل هغه بيا له کنځلو او بدو ردو سره پر عسکرو د کلاشنکوف خوله را وګرځوله ، خو بيرته يې ژړلاس وښيو. خپلي پولېسوي شونډي يې په غاښونو چيچلي ، يوه او بله خوا يې بې هدفه ګرځندي اوليوني قد مونه اخيستل .

يو ځل بيا يې په شاوخوا کورونو د دفو امروکي خونړه يې بيا هم کرار ونه موند . دوربين يې وغوښت چې وګوري د باندې څه حال دی او څومره مجاهدين له کومو خوا وو څه ډول هڅې کوي ، د دوربين سترګې ئې په رين ديدلو لاسونو په خپلو سوو خونکارو سترګو سمې کړې د دوربين آينه دلمر دوروستيو وړانګو له تکوس وپرقيدل له دغه څرکيدو سره د يو مجاهد توپک ګولۍ سيخه دده د دوربين سر سترګې راسمه شوه او له مغزو يې ووته . له يوې سختې چهارې سره يه ځمکه راولويد او له څولغتو وهلو سره يې ساورته .

مجاهدين وار په وار د ولسوالۍ د ديوالونو ته نژدې کيدل د ولسوال له مرګ سره د کمونستانو مقاومت نور هم کمزوري شو او شيبه وروسته د کمونستانو د تسليم تسليم چيغې پورته شوې مجاهدين پر ولسوالۍ ورننوتل او غوسي د يوې تياره شپې په توره زړه کې د کمونيزم د وحشتونو بې جلبه واکمني تړ خاورو لاندې شوه ، او د سهار د لمر څرک له زرينو وړانګو سره پر ولسوالۍ د اسلام پرتمين بيرغ سپيدو کو

... او تانکونه وغورېدل !

دقيام پر درهم وريخ (د ١٣٥٨ لمريز د جوزا - ١٢ -) د دفاع وزارت د سياسي تشکيلاتو د دفتر له خوا د شپې پر يوولسو بجو امين ته د ببينې په هکله چې پلان د هغه تر نظر لاندې جوړ شوی و ، تيلفوني خبر ورکړ شو د سياسي تشکيلاتو دفتر په ډيره وارخطايي د عاجل جريان په نوم دامين د استوګنځي د تلفون نومره ووهله . له هغه خوا د محافظينو د ګارد له خوا بيرته بيا هم له امين سره د تلفوني تماس د نه ټينګيدو ويل شول . خو د دفتر موظف اصرار او ټينګار دومره زيات شو چې ګارد مجبور شو ، امين د نشو او تماشو له خيالونو او خوبونو راپاڅاندي .

امين په خپل د د غږ د خپلي استبدادي کړکيچ پر يوه وحشيانه او مخمورانه بڼه د تلفون غوږي راسمه کړه په پاسته کوچ سپه ووه وار وينت . پښې يې پر مخامخ پروت ميز کيښودي ؛ خولې يې سره يې په شين کې د اسي ژور بدلون راغی چې ډيوه بې ساری وحشت او ويرې ګڼه

امتزاج یې تمثیلاوه ـ غزولی بېنې یې راتولې او په کوچ کې راسم شو ـ امین هیڅکله هم داسې حالت سره نه ؤ مخامخ شوی د هغه دوحشیانه طبیعت د خونړی تور ژبغړنده لمبو د هغه پرشندی دوبری او شکست خولی راماتی کړی وی .

د امین غږ نور هم ددو او غوسه ناک شو ـ هغه یې کوله چې د تهر دشدت له امله داسې وښیې چې نور او بېدلو ته تیار ندی او نه غواړی نور دغه دول د ماتې او ویرې سپېړې خبرې واورې . ژر یې د متقابل لوړی خبره وړپړی کړه او له دی خبری سره یې غوږ یه په دېر زور سره پر تلفون ور وغورځوله چې سبا به د بهرنیو چارو په وزارت کې د پیښو په هکله خبری کوو او لازم تصمیم به نیول کیږي :

او چې مخ یې راوګرځاوه نو د مخ پر یړی غوښې یې داسې تکی سرې اوښتی وی لکه د آهنګر په کوره کې سره شوی اوسپنه د مړی رګونه یې پړسېدلی وو ـ هغه نور د دغې شپې د نشو او تماشو نه ؤ ـ د عیش او نوش کوم محفل چې هغه نن راغوښتی ؤ ناتمام پاتې شو ـ بد مستو ګډ ونکو نکو او نڅاګرو د وضعې پر دغه ناڅاپې بدلون پوه ته پکه او خپ خپ وکتل ـ او یو په بل پسې له مجلس نه ووتل ... که څه هم په حقیقت میخوک پوه نشول ، خو دومره یې ضرور وانګیرله چې څه ناوړه پیښه رامنځ ته شوی ...

امین د اندیښنو او چرتونو په سمندر کې د څپو په کومې کې ډوب ډوب

کیده ، خپلی ملی ځلی او مځی په سینه لاهو ورته بریښیدی ـ یو وار یې حنونړی جذبات راولړزیدل او داسې یې وپتېیله چې له یوی مخې به بمباری کوی ، یو مخینه وژنی ته به لاس اچوی ـ څوک دي چې د هغه د روسی تانکونو الوتکو او ... مقابله وکړی ....

اندیښنو او وسوسو خوب ته نه پرېښوده ـ د میز پر سر یې د ودکا له بوتل نه یو دک ګیلاس په سر واړاوه ، بیا یې هم د وحشیانه طبیعت د خونړیه او بې جلبه واکمن طغیان ګرار نشو ـ له مغزو یې د اندیښنو او وسوسو زولنی بیرته نه شوی ، بل ګیلاس ته یې لاس کړ ، ستونی ستغ په کټ وغزید او سترګې یې پټی کړی .

* * * * *

سبا رښتی امین د بهرنیو چارو وزارت د ستوری په مانی کې حاضر ؤ ، د تالار له یو سر نه تر بله یې قدم واهه ، مؤظفین او محافظین د مغز ښنی غیر مترقبه وضعی او حرکاتو ته هک حیران وو ، او دیوی دیری ناوړی پیښی اټکل یې کاوه .

امین په ډیره بې صبری د انتظار ګړی شمیرلی ـ ښی لاس یې د پتلون په جیب کې اچولی ؤ او په پوره زړه تنګۍ یې په کین لاس ترپل شوی څکری ته کتل ـ د رنګ ساعت ته (۸) تنه عسکری صاحبمنصبان او څلور تنه ملکی خلقیان تالار ته راننوتل ـ امین د

استزاج یې تمثیلاوه ـ غزولی پښې یې راټولې او په کوچ کې یې راسم شو ـ امین
هیڅکله هلته داسې حالت سره نه ؤ مخامخ شوی د هغه د وحشیانه طبیعت د خونړی
تور ژبغړانده لمبو د هغه پرشندی دوبری او شکست خولی را ماتی
کړی وی .

د امین غږ نورهم د د او غوسه ناک شو ـ هغه یې کوله چې د تهر
دشدت له امله داسې وښیي چې نور او په یدلو ته تیار ندی او نه غواړی نور د غه
ډول د ماتې اوریږی سپیږی خبرې واورې . ژر یې د مقابل لوری خبرې
وربړی کړې او له دی خبری سره یې غوږ یې په د یر زور سره پر تلیفون
ور وغورځوله چې سبا به د یموني چارو په وزارت کې د پیښو په هکله خبری
کوو او لازم تصمیم به ونیول کیږي :

او چې مخ یې را وګرځاوه نو د خ پریږی غونبی یې داسې تکې سرې
اوښتی وې لکه د آهنګر په کوره کې سره شوی اوسپنه د مړه رګونه یې
پړ سیدلی وو ـ هغه نور د د غې شپې د ننسو او تماشو نه ؤ ـ د عیش او
نوش کوم محفل چې هغه نن راغوښتی ؤ نا تمام پاتې شو ـ بد مستو
ګډ ونکو نکو او نخاګرو د وضعې پر دغه ناځاپي بدلون پوه نه پېکه او خو
خو وکتل ـ او یو په بل پسې له مجلس نه ووتل ... که څه هم په حقیقت هیڅوک
پوه نشول ، خو دومره یې ضرور وانګیرله چې څه ناوړه پیښه را منځ ته
شوی ...

امین دا اندیښنو او چرتو په سمندرکې د شپې په کومې کې دوب دوب

کیده ، خپلی هلی ځلی او هڅې په سینه لاهو ورته بر بیښیدی ـ یو وار ـ
یې حنو نړی جذبات را ولږزیدل او داسې یې وپتپیله چې له یوی مخې
به بیباری کړی ، یو مخینه وزنی ته به لاس اچوی ـ خو لک دي چې د هغه
د روسي تانکو نو الوتکو او ... مقابله وکړی ....

اندیښنو او وسوسو خوب ته نه پرېښوده ـ د میز پر سر یې
د ودکا له بوتل نه یو ډک ګیلاس په سرواړاوه ، بیا یې د وحشیانه
طبیعت منوتری او بی جلبه واکمن طغیان کرار نشو ـ له مغزو یې د اندیښنو
او وسوسو زولنی بیرته نه شوی ، بل ګیلاس ته یې لاس کړ ، ستونی ـ
ستغ په کټ وغزید او ستر ګې یې پټې کړی .

* * * * *

سبا رسمی امین د یموني چارو وزارت د ستوري په ماني
کې حاضر ؤ ، د تالار له یوسر نه تر بله یې قدم واهه ، مؤظفین او محا
فظین د هغه نتي غیر مترقبه وضعی او حرکاتی ته هک حیران وو ، او
دیوی ډیری ناوړی پیښی انتکل یې کاوه .

امین په ډیره بې صبری د انتظار ګړی شمیرلی ـ ښی
لاس یې د پتلون په جیب کې اچولی ؤ او په پوره تنګه یې په کین
لاس ترل شوی ساعت ته کتل ـ د رنګ ساعت ته (۸) تنه عسکری
صاحبمنصبان او خلوېښته ملکی خلقیان تالار ته راننوتل ـ امین د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوا په خلاف هغوی ته کومه خاصه پاملرنه ونه کړه - هغوی هم خپل ماموریت داسې عیار کړی وو چې د عسکری انضباط ترڅنګ یوڅو د خپګان او تأثر تری خو تکیده - څیر وې دیوې غیر منتظره خواشینی ښکندونه کوله ، چې حق په جانب بنه یې نیولی وه - خولدی شرعی یې داسې بیتکاروله چې د پیښی او ستونزی د مقابلې او حل لپاره د جدی او بریالی اقدام لپاره بشپړ تیاری لری ، اود خپل دننیز واړ او عار د پټولو په لټه کې وو.

له معمولی او عادی پوښتنی وروسته د ستر مېز شا و خوا کیناستل - د مرکزی قوای قوماندان محمد دوست چې د پلان مهمه مهره وه د امین په عادی اشاره د راپور وړاندې کولو لپاره ونیوله - د دیری بیړی او وارخطایۍ په حالت کې یې کاغذونه راویستل ، د کاغذونو د ترتیبولو پر وخت یې لاسونه لکه د مستی پاڼو رپېدل ، له ډیری وارخطایی تری دراپور پاڼی ګډې وډې شوی وی ، د شرم او ویری په فضا کې به یې پټ پټ او غلا غلا د امین خواته کتل - په سالون کې چې په چوپتیا وه - یوازې د محمد دوست په رپېدونکو غږ کې د کاغذ د کړپهار آواز پورته کیده چې د پاڼو د ترتیبولو کوښښ یې کاوه .

هغه دراپور په لوستلو پیل وکړ :

... خلکو د ترهکو د ویش پر وخت د خینو ناعاقبت اندیشه مسئولینو د عجولانه اقداماتو او د ولسوال د بی کفایتی له امله او هم

لدی کبله چې د پلان په ترتیب او د هیئت په دله کې ځینې اشخاص په پټه کې له اشرارو سره مله وو پلان له ناکامۍ سره مخامخ شو - خلکو وسلې د تښتولو او نژدې یوولس تنه توپک یې ترلاسه کړی دی - د چک پر ولسوالۍ او د دایمیرداد په علاقه دارۍ یې برید کړی د علاقه دار او ولسوال په ګډون زموږ زیات خلق ملګری له منځه تللی - ... مفصل راپور لاتر اوسه موږ ته ندی رارسیدلی ...

امین میز په سوک ووهه وې ویل : مانه و ویلی چې د وسلې د ویش د هیئت په ټاکنه کې باید ښه غور وشي .

محمد دوست : صاحب موږ څه خبر وو . د کرول غلام دستګیر خو شپږ کاله په روسیه کې تیرکړی او کانحربی یې هلته اخیستی . موږ څکه پری باور او داد و وو ، خو اوس ابتدایی راپور داسې ښیي چې د پلان په ناکامۍ او د خلکو په پاروته او ولاړیدنه کې هغه د اغیزمن رول لوبولی دی ، امین بیا هم په خپل سوک له میز څخه پسی تیر کړ ناست کسان داسې وښوریدل لکه چې څوک د چاله نابیره غږ سره ویریدلی وی نریاته یې کړه : نه نه ، تاسې له دقت نه کار نه دی اخیستی ، سهل انګاری مو ګری انقلابی !! دیداو درک مو کمزوری دی . مسئولو کسانو ته باید سخته جزا ورکړه شي . حزبي انضباط او درایت !! مو له پامه غورځولی دی ...

په اوریدو نکو کې دا جرئت نه و ، چې د پیښی په اړه د-

پخوا پر خلاف هغوی ته کومه خاصه پاملرنه ونه کړه - هغوی هم خپل ځانونه داسې عیار کړي وو چې د عسکري انضباط ترځنګ یوږود خپګان او تأثرتري څرګندیده - ځیر وي دیوې غیر منتظره خواشینی څرګندونه کوله، چې حق په جانب بڼه یې نیولی وه - خو لدی سره یې داسې بڼکارو له چې د پیښې او ستونزې د مقابلې او حل لپاره د جدي او بریالي اقدام لپاره بشپړ تیاری لري، او د خپل د دنیز وار او عار د پټولو په لټه کې وو.

له معمولي او عادي پوښتنې وروسته د ستر میز شاو خوا کیناستل - د مرکزي قواو قومندان محمد دوست چې د پلان مهمه مهره وه د امین په عادي اشاره د راپور وړاندې کولو لپاره وښوریده - د دیری بیړې او وارخطایی په حالت کې یې کاغذونه راویستل، د کاغذونو د ترتیبولو پر وخت یې لاسونه لکه د مستې پاڼې رپېدل، له ډیرې وارخطایي تړی د راپور پاڼې ګډې وډې شوې وې ، د شرم او ویرې په فضا کې به یې پټ پټ او غلا غلا د امین خواته کتل - په سالون کې چوپه چوپتیا وه - یوازې د محمد دوست په رپېدونکو لاسونو کې د کاغذ د کرپهار آواز پورته کیده چې د پاڼو د ترتیبولو کوښښ یې کاوه.

هغه د راپور په لوستلو پیل وکړ:

... خلکو د توپکو د ویش پر وخت د ځینو ناعاقبت اندیشه مسئولینو د عجولانه اقداماتو او د ولسوال د بې کفایتۍ له امله او هم

لدې کبله چې د پلان په ترتیب او د هیئت په دله کې ځینې اشخاص په پټه کې له اشرارو سره مله وو پلان له ناکامۍ سره مخامخ شو - خلکو وسلې تښتولي او نږدې یوولس زره توپک یې تر لاسه کړي دي - د چک پر ولسوالۍ او د دایمیرداد په علاقدارۍ یې برید کړی د علاقدار او ولسوال په ګډون زموږ زیات خلقي ملګري له منځه تللي - ... مفصل راپور لاتر اوسه موږ ته نه دی رارسیدلی ...

امین میز په سوک ووهه وې ویل: مانه ویلي چې د وسلې د ویش د هیئت په ټاکنه کې باید ښه غور وشي.

محمد دوست: صاحب موږ څه خبر وو. د ګروال غلام دستګیر خوشبین کاله په روسیه کې تیر کړي ارکان حرب یې هلته اخیستي. موږ څکه پرې باور او داده وو، خو اوس ابتدایي راپور داسې ښیي چې د پلان په ناکامۍ او د خلکو په پاروونه او ولاړیدنه کې هغه د اغیزمن رول لوبولی دی، امین بیا هم پخپل سوک له میز نه پورته تیرکړ ناست کسان داسې وښوریدل لکه چې څوک د چاله نا ببره غر سره ورپیدلی وي زیاته یې کړه: نه نه، تاسې له دقت نه کار نه دی اخیستی، سهل انګاری مو کړې انقلابي !! دید او درک مو کمزوری دی. مسئولو کسانو ته باید سخته جزا ورکړه شي. حزبي انضباط او درایت !! مو له پامه غورځولی دی ...

په او ریدو نکو کې دا جرئت نه و، چې د پیښې په اړه د-

امین د خالت ته په رمزي او کنایي بڼه اشاره وکا ، له څېرو او ځوړندو سترګو يې داسې برېښېده لکه چې د پېښې مسئوليت پرې ډېر درونده والی کوي - د ټولو سترګې په ميز کې ښخې وې ...

د ګواښونو ، تهديدونو او اخطارونو په ګېر و دار کې وروستۍ پرېکړه داسې وشوه چې په دوو ورځو کې دننه به د کوماندو ټرتی هوايي قوا ، زغروالي څلورمې قوا ، بالا حصار او قرغې نه میوګډ لوړ رتبه پوځي هیئت په سیمه د برید پروګرام او نقشه تیاروي- نقشه به په څلورم نمبر زغروالو قوا کې د موظفو روسي مشاورینو له نظره تېروي - منظوري به يې اخلي او په عملياتو به پيل کوي - داسې دقيق او هراړخيز عملیات چې يو اشرار هم ترې ژوندي پاتې نشي .

امين پرېکړه يو ځل بيا د غوسې او تهديد په يوه وحشتناك انداز کې تکرار کړه او لدې سره د همدغه ورجابرانه پسوز په نيولو سره له ځایه پاڅېده ، ناست کسان لکه فنري انسانان په ډېره بېړه پورته وغورځېدل . د ټولو په وخت يې د توقع پرخلاف په نسبتاً ورو او نرمه لهجه زیاته کړه : زه تره کي صاحب ته ځم تاسې به په ډېره دقیقه او مؤثره توګه خپل کار پر مخ بیايئ او ماته به مفصل معلومات راسوئ ...

هغوی په مړو سترګو یوازې دومره ورغبرګ کړه

چې ډېر ښه صاحب !

* * * * *

دوه ورځې وروسته د ځمکنيو او هوايي قواو د ګډو عملياتو پروګرام بشپړ شو او د کابل په زړه کې د زغروالو ټانکونو يو اوږد کتار وخوځېده ، په پاخه سړک يې خپل پولادي غابښونه ښخول او د سړک زړه يې څيراوه .

هو ! دکابل د ونو ، بوټو پاڼې چې څومره تازه ګرمې زمولولي وي - له هغه نه زيات يې د استوګنو زړونه د کمونيزم ناوړين مړاوي کړي وو - له څېرو يې ډېره ژوره خزن او اندېښنو ډوک پورته کېده ...

د شېر دروازې او اسمايي غره لمنې بيا د يوې بلې خونړۍ فاجعې او ناتار شاهدي وې . شاو خوا غرونو له ښاره خپله غېږ راتاو کړې وه - او داسې يې په خپله غېږ کې نيولی و لکه مور چې خپل اولاد له چا دښمن او وحشي نه پټوي ، د شېرپور کلا يو ځل بيا د وطن د آزادۍ د دښمن ځپلو ته ننينه کېده بالاحصار بيا هم د يوه بل نوي ناتار او وياړلي مقاومت ننداري ته سترګې په لار و ، چې چېرته بيا کوم بل نوي " کمونارې " راوپرځوي او کوم بل " شاه شجاع " د خلکو د قهر په لمبو کې ونغاړي ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین د خالت ته په رمزي او کنایي بڼه اشاره وکا ، له ځیرو او خوږمنو سترګو یې داسي بریښېده لکه چې د پېښی مسئولیت پرې د یر دروند والی کوي - د تولو سترګی په میز کي ښخې وې ...

د ګواښونو ، تهدید ونو او اخطارونو په ګېر و دار کي درویشتې پریکړه داسي وشوه چې په دوو ورځو کي دننه دننه به د کوماندو نړتي هوایي قوا ، زغروالي ځلوړمي قوا ، بالا حصار او قرغې نه موکد لوړ رتبه پوځي هیئت په سیمه د بري د پروګرام او نقشه تیاروي - نقشه به په ځلورم ښمبر زغروالو قوا کي د مؤظفو روسي مشاورینو له نظره تېروي - منظوري به یې اخلي او په عملیاتو به پیل کوي - داسي دقیق او مرا رخیز عملیات چې یو اشرار هم تري ژوندي پاتې نشي .

امین پر یو کړه یو حل بیا د غوسي او تهدید په یو وحشتناك انداز کي تکرار کړه او لدی سره د همدغه وړ جابرانه سوز په شیولو سره له ځایه پاڅېده ، ناست کسان لکه فنري انسانان په ویره سره پورته غورځېدل او د تلو پروخت یې د توقع پرخلاف په نسبتاً ورو او نرمه لهجه زیاته کړه : زه تږه کي صاحب ته ځم تاسي به په د یره دقیقه او مؤثره توګه خپل کار پرمخ بیایئ او ما ته به مفصل معلومات راسوئ ...

هغوی په مرو سترګو ښوا ځي د ومره ورغبرګ کړه

چې د یر ښه صاحب !

* * * * *

د وه ورځي وروسته د ځمکنیو او هوایي قواو د ګډو عملیاتو پروګرام بشپړ شو او د کابل په زړه کي د زغروالو تانکونو یو اوږد کتار وخوځېده ، په پاڅرک یې خپل پولادي غابښونه ښخول او د سړک زړه یې څیراوه .

هو ! د کابل د ونو ، بوټو پاتي چې څو مره تازه ګرمي زمولولي وې - له هغه نه زیات یې د استو کنو نړونه د کمونیزم ناورین مرو ړلي وو - له ځیروېي دیوه ژوړ خزن او اند یښنو دوك پورته کیده ...

د شیر دروازي او اسمايي غرو لمنی بیا د یوی بلی خونړۍ ناجعی او ناتار شاهدی وی - شاه خوا غرونو له بناره خپله غیږ کړا تاو کړی وه - او داسي ښکاریده چې هغه ټولي ځانله نیولي لکه مور چې خپل اولاد له چا د ښمن او وحشي نه پټوي ، د شیر پور کلا یو ځل بیا د وطن د آزادۍ د د ښمن ځپلو ته ننینه کیده بالا حصار بیا هم د یوه بل نوي ناتار او ویارلی مقاومت ننداری ته سترګی په لار وُ ، چې چېرته بیا کوم بل نوی " کیو ناری " راوپرځوی او کوم بل " شا شجاع " د خلکو د قهر په لمبو کي ونغاری ...

زاړه ښار بیا د خپلو تیرو ویاړونو په یاد ولو سره د یوبل «مکتانه»
د خیګر خیرولو ته نوي « اکبران » راورسندي کول ...

تنګیو مزري هم خپلې زامې تمینګولې چې څوک بل « براشین » تری نیم ژواندی ونه وځي ...

د زرنګار پارک عزندی بیا د هیواد د اسلامی نهضت د سرتیرو دتکبیر ملکوتی آوازته غوږ نیولی و ... او د استعمار - کمونیزم فساد او استبداد پرخلاف یې د مبارزی تیر پلونه دیوه نوی قیام او خوځښت مخی ته په خپله سینه کې را تازه کول .

کابل پوهنتون بیا د اسلامی نهضت د مبارزو یادونه را سپړل لاری او واټونو دیوه نوی ویارمن او بی سیاله خوځښت په مینه د هیواد د تیرو ویاړونو او ازمینتونو کړینې په شنه کولې .

په همدغه ورځ یوه زره بوږن نوښکی او دوح ځپرونکی حالت کې دکابل له زره نه ، د ایمان پرتکیه د پاخیدلی ولس د انقلابی هود ، اتلو الوحماسو او ویاړونو دتکوین لپاره د تانکونو او توپونو یو اوږد کتار خپله لاره وهله او هلته .....

... او هلته چې «الله اکبر» نارو د تیارو زړونه شیل

د سپوږمۍ په تته رڼا کې د ستورو له ستر ککو نو سره د زړه ویاړونو لکه د یوه بختور زیری انګازې خپرولې . د کولیو په پلوشو کې د یو نیکمرغه ارژغورنده سبا وړونه نبی څلیدلې - او په هغه تیاره کې د مرد کیو د رڼا کرښې د کفر او کمونیزم د تورې تروږمې د زړه شیرلو ته بیخي رته ښکاریدي .

ولسوالي فتح شوې ده ، هغه دوېرې او وحشت مرکزونه پروت ویروونکي بند نلري . دزندان بندیان ماتې شویدي او وحشتونو

PROPERTY OF ACKU 5657

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه ښار ښیا دخپلو تیرو ویاړونو په یاد ولو سره د یوبل «مکناتن»
دخیګر خیرولو ته نوی « اکبران » راوړاندې
کول . . .

تنګیو مزری هم خپلې زامی تمینګولی چې څوک بل « براینډن »
ترې نیم ژواندی و نه وځی . . .

د زرنګار پارك عونډی بیا د هیواد د اسلامی نهضت د سرتیرو
دتکبیر ملکوتی آوازته غوږ نیولی و . . . او د استعمار - کمونیزم
فساد او استبداد پرخلاف یې د مبارزې تیر پلونه دیوه نوی قیام او خوځښت
مخی ته په خپله سینه کې را تازه کول .

کابل پوهنتون بیا د اسلامی نهضت د مبارزو یادونه را سپړل
لاری او واټونو دیوه نوی ویاړمن او بې سیاله خوځښت په مینه د هیواد
د تیرو ویاړونو او ارمینتونو څرګندونی په شبنه کولی .

په همدغه ورځ یوه زړه بوږنوونکی او دوځ ګډوډونکی حالت کې
دکابل له زړه نه ، د ایمان پرتکیه د پاځیدلی ولس د انقلابی هود ، اتلو
الوحماسواو ویاړونو دتکوین لپاره دتاتکونو او توپونو پر اوږ دځکار
خپله لار وهله او هلته . . . . .

... او هلته چې الله اکبر نارو
د تیارو زړونه ښیل

د سپوږمۍ په تته رڼاکې د ستوروله ستړکو نو سره د زړو ویاړونو
لکه دیوه بختور زیری انګازې خپرولې - د کوڅو په پلوشو کې دیوه نیکمرغه
او ژغورنده سباوون نښی ځلیدلې - او په هغه تیاره کې د مرد کیو د
رڼا کرښې د کفر او کمونیزم د توری ترږمۍ د زړه ښیرلو ته بیخی
ورته ښکاریدې .

ولسوالي فتح شوې ده ، هغه دوبرې او وحشت مرکزونه
پرونی ویروونکی بند نلری . د زندان ښځیرې ماتې شویدي او وحشتونو

PROPERTY OF
ACKU
5657

او څوو نن څپله کډه بار کړیده .

دغه سهار رغانو دبن وختي د ونو په څانګو کي د خوشالئ
د اتڼ نغمې پورته کړي وې - په دې سرو اوچته یې له یوه ښاخ
نه بل ته ټوپ کړ - د اسې شور او زوږ جوړ کړي و چې د تول
عمر له پاره همدانن ترانې غږیږي او د زړه غوږ پرانیزي .

د دغه ګهیځ سپیده چاوده بل وې و - درونډ و او هیبتناک .
خوځون و او ارو ا پالونکي .

نن سهار د (الله اکبر) ځین او لړزوونکي غږ داسې
خوند ور لګیده لکه چې د سرې په زړه او رګو نو ننوځي ، ویښ
زړونه یې لا بیداروله - جذبې او ولولې یې نورې هم راپاروې او ټوندې
کولې .

د دغه سهار د لمرځرک څلنده او طلایي پلوشې له بل هر
وخت نه بریښنده او ورځنۍ وې - د لمر څېرې د دښمن تور زړونه
څیرلي وو او د آزادۍ او بریمیال مقاومت د پیل او دوام ګټې
یې انځور کړي وې .

دغه سهار له بل سهار نه په خوا نیات توپیر سره پیل
شو - ستړکي یو بل ته د ویلو د پرځلیک ازنوي د بن ناویلي رازونه
سپړلو ته لیکه کړي وو ؛ په شوندو او ژبو د ځرګندولو د پرېې نوې
او مینه ناکي خبرې کړځیدې .

ACKU

سینه نن مرام یون ته کاوه څکنو څرو څپې یې په دوړ تیږو او بې صبره
له یو بل سره تندي جنګول .

د سیند دوا رو غاړو ته د تک د تک چنارونه لکه وسله وال
سپاهیان د دفاع او مقابلې لپاره تیار سځ ولاړ وو .

د بریښنا د ناب رنګې په نهر کې کبانو د اوبو له تل نه د نن
ورځې د یادوني شندارې ته پرله پسې غوټې راوهلې .

د خلکو له څېرو یو ډول مینه ناک هیبت او صلابت
څلیده - لیرې نه د ایرون و آبله ورځ موچي همدغه وکړي لیدل
او نن مو له نظره تیرول د پر زیات تغییر ترې بریښیده .

پرونۍ چړیه بزګرې پر اوږه بیل او کلنګ و او وچ شونډو
او سپېره مخ یې د بدې ورځې تصویر ورانده کاوه ، نن یې پر اوږه
یو ه توړ بړي د ایماني برتم او څواک ننداره ښیلوله څیرې یې له
بې اوبنده غموونکي انتظار وروسته د یوه فاتح وصال وړ انګې
څلیدې .

نن ورونکي شندار وه - پاروونکي ننداره او مینه ماتوونکې .
نهرونه باغ باغ وو او بدنونه له خوبنۍ او ولولو په جامو کې نه ځا یېدل
تابه ویل په کاشناتو کې له یوې مخې ساه او روح پوکلی شوی - له هرې
تیرې هر کمر - هرې څانګې او هرې پاڼې د آزادۍ او خوښتې
ترانې زمزمه کیدې او چې د سیند د څپو آواز به د زړکو له غاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څوورو نو خپله کډه بار کړیده ؟

دغه سهارغانو دپر وختي د ونو په څانګو کې د خوشالۍ د اتڼ نغمې پورته کړې وې - په ډېر سرور او وجد یې له یوه ښاخ نه بل ته ټوپ کړ - د اسې شور او زوږ یې جوړ کړی ؤ لکه چې د ټول عمر له پاره همدانن ترانې غږوي او د زړه غوټې پرانیزي.

د دغه ګهیځ سپیده چاوده بل ډول ؤ - درونډ ؤ او هیبتناک - خوځون ؤ او اروا پالونکی.

نن سهار د (الله اکبر) غږ او لړزوونکی غږ داسې خوندور لګیده لکه چې د سړي په زړه او روح کوښ نټوځي ، ویښ زړونه یې لا بیدار ول - جذبې او ولولې یې نورې هم راپارولې او ثوندي کولې .

د دغه سهار د لمر ځرک ځلنده او طلایي پلوشې له بل هر وخت نه بریښنده او وړنګني وې - د لمر څپې د د ښمن تور زړونه ځیرلي وو او د آزادۍ او بریالي مقاومت د پیل او دوام کړښې یې انځور کړې وې .

دغه سهار له بل هر سهار نه په خورا زیات توپیر سره پیل شو - ستړکو یو بل ته د ویلو د پر ځلا ل او زړونو د پر ناویلي رازونه سپړلو ته لیکه کړي وو ؛ په شوندو او ژبو د ځرګندولو د پرې نوې او مینه ناکې خبرې کرځیدې .

سینه نن رام یون ته کاوه ځکمو څرخ ډخپو یې په ډېرې تیزۍ او بې صبرۍ له یو بل سره تندي جنګول .

د سیند د وارو غاړو ته د نګ د نګ چنارونه لکه وسله وال سپاهیان د دفاع او مقابلې لپاره تیار سئ ولاړ وو.

د بریښنا د فابریکې په نهرکې کبانو د اوبو له تل نه د نن ورځې د یادونې ننداري ته پر له پسې غوټې راوهلې .

د خلکو له ځېرو یو ډول مینه ناک هیبت او صلابت ځلیده - لیرې نه د اپرون و آبله ورځ موچې همدغه وکړې لیدل او نن مو له نظره تیرول د پر زیات تغییر ترې بریښیده .

پرون چې د یوه بز ګر اوږه بیل او کلنګ ؤ او وچو شونډو او سپین مخ یې د بدې ورځې تصویر وړاندې کاوه ، نن یې پر اوږه یوه ټوپک پرته او څوالې شنډۍ ښیلدله او له څېرې یې له یو اوږده غمونکي انتظار وروسته د یوه فاتح وصال وړانګې ځلیدې .

نن ونکې ننداره وه - پارونکې ننداره او مینه ماتونکې - زړونه باغ باغ وو او بدنونه له خوښۍ او ولولو په جامو کې نه ځایېدل تا به ویل په کائناتو کې له یوې مخې ساه او روح پو کلی شوی - له هرې تیږې هر کمر - هرې څانګې او هرې پاڼې د آزادۍ او خوښۍ ترانې زمزمه کیدې او چې د سیند د ځپو آواز به د زړ کو له غاړو

اود کوم مجاهد دخوښې له شلیک سره غبرګې شوې نو د غولې
دخونړی کودتا دیوه یونیم کال په نړه پروت زنګ یې له یوې مخې
لیرې کاوه .

مجاهدینو په نیول شویو موترو ټانکو کې د سیمې یوې او بلې
برخې ته دوڅکړو د دار له پاره د تکبیر له ملکوتي او کفر ځپوونکو
نارو سره داسې یو هیجان جوړ کړی و ، چې سړي فکر کاوه
ځمکه - غرونه او کمرونه لړزیږي او خوځیږي .

د مجاهدینو له سترګو نه د امیدونو - خوښیو - تحرك
او نشاط ډیوه دروند احتواج وړانګې ځلیدې . له سترګو مینه - له زړونو امیدونه
او له زړونو نه او له متو قوت او مهابت ورېده .

مجاهدین په خپل ایماني او روحي ځواك او پیاوړتیا
ویاړېدل او دخپلو سوبو او بریالیتوبو په هنداره کې یې دیوه ملي غروره
لاري پرنښه کولې.

د مجاهدینو مشران د سیمې د امنیت او کنټرول له پاره
راغونډ شوه تا به دیل ځای یې په وسپنو پټې دي - ټوپک به یې پر
ځنګون ایښی و ، او له کارتوسو ډك کتارونو یې د ملې له وړانګو سره
بې ښینا یېږه شغلې شیندلې ، حیثیت د ایماني پرتم او عظمت غانډګي
کوله - د تیرو یادونو زاړه او کل پلوته یې را تازه کول - د تیرو ویاړونو تاریخ
تلپاتنه ویاړونه یې راسپړل او د خپل ولس د توري او سرلوړې د ننګ

د ننګ شلې یې ودانول .

د تهرمانانو شملې پورته وې - د ننګ شادرونه خواره وو
د پټ پټکي په سرونو مل ول پراته وو - او له عقابي سره سترګو
یې دیوه ژوند او شاهیني لید جولان بریښیده تا به ویل چې د آخرسري محمد جانخان
روح غوبړل کې هغه راژوندی شوی او د ازادۍ د قافلې تر مخه کې د خپلو وینو ږیو ډیوې بلوي.
دلته مشران په خپلو کې سره جرګه وو - په پوره داد او باور
یې د پېښو په هکله دیو بل خبرې او نظریات اوریدل او د خپل اسلامي
بصیرت ، ولسي تجربو او پوهې په رڼا کې یې غوښې پریکړې او څرګندونې
وړاندې کولې .

دوه ، درې ګروپونه په بېلا بېلو برخو کې د تښتیدلو
خلقیانو او جاسوسانو په لټه کې وو - یو څو له کاه دانې نه را ایستلي - بل
به یې دوچې رسقې د دلیو له منځه راولاړ کړي و ، هغه دریځ یې له
کلاشینکوف سره د تینتې پرو ځت نیولي و - او همدا رنګه نور یې هم
یو یو له پټنو ځایونو راوان کړي وو .

مشران ناست وو - لږ اخوا ورته وسله وال سر تیارې
ولاړ وو او په انقلابي وینښتابه سمبال . - او د جهادي بیدارۍ او
لید په روحیه ځواکمن .

مشرانو د یو بل خبرې واوریدې ، سلا مشورې یې سره
وکړې او په ګډه یې لومړني تدابیر ونیول او د اسلامي انقلابي
شورا تشکیل اعلان کړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود کوم مجاهد دخوښۍ لهٔ شلیک سره غبرګې شوې نو د غوڼې دخونړۍ کودتا دیوه یونیم کال په نړه پروت زنګ یې له یوې مخې لیرې کاوه .

مجاهدینو په نیول شویو موترو نوکې د سیمې یوې او بلې برخې ته دوځکې د داو له پاره د تکبیر له ملکوتي او کفر ځپوونکو ناریو سره داسې یو هیجان جوړ کړی و ، چې سړي فکر کاوه ځمکه ـ غرونه او کمرونه لړزیږي او خوځیږي .

د مجاهدینو له سترګو نه د امیدونو ـ خوښیو ـ تحرک او نشاط دیوه دروند امواج ځلیده . له سترګو مینه ـ له زړونو امیدونه او له زړونه او له متو قوت او مهابت ورېده .

مجاهدین په خپل ایماني او روحي ځواک او پیاوړتیا ویاړیدل او د خپلو سوبو او بریالیتوبو په هنداره کې یې دیوه ملي غروره لاري په نښه کولې .

د مجاهدینو مشران د سیمې د امنیت او کنټرول له پاره راغونډ شوه تا په دیل جاې یې په وسپنو پټې دي ـ توپک به یې پرې نه کړي ایښی و او له کارتوسو دک کتارونه یې دلمر له وړانګو سره یې پیښنا اینوه شغلې شیندلې ، خیرورې د ایماني پرتم او عظمت غاینده ګي کوله ـ د تیرو یادونو زاړه او کل پلوته یې راتازه کول ـ د تیرو ویاړونو تاریخ تلپاتنه ویاړونه یې راسپړل او د خپل ولس د تورې او سرلوړي دنګ

دنګ شلي یې ودانول .

د تهرمانانو شملې پورته وې ـ د ننګ شادرونه خواره وو د پت پټکي په سرونو مل مل پرانه وو ـ او له عقابي سترګو یې دیوه ژور او شاهیني لید جولان بریښیده تا به ویل چې د هرسړي ګی د محمد جان خان روح غوښیدلی هغه راژوندی شوی او د ازادۍ د قافلې مخکې د خپلو وینو دیوه بلوې دلته نشران په خپلو کې سره جرګه وو ـ په پوره داد او باور یې د پیښو په هکله د یو بل خبرې او نظریات اوریدل او د خپل اسلامي بصیرت ، ولسي تجربې او پوهې په رڼا کې یې غوښې پریکړې او خړګندونې وراندې کولې .

دوه ، درې ګروپونه په بېلا بېلو برخو کې د تښتیدلو خلقیانو او جاسوسانو په لټه کې وو ـ یو ځله کاه داني نه راایستلي ـ بل به یې د وچې رشتې د دلیو له منځه راولاړ کړې و ، هغه درېیم یې له کلاشینکوف سره د تیښتې پروخت نیولی و ـ او هم دارنګه نوري هم بې یې له پټنو ځایونو راروان کړي وو .

مشران ناست وو ـ لړ اخوا ورته وسله وال سړي تیاړیږي ولاړ وو او په انقلابي ویښتابه سمبال . ـ او د جهادي بیدارۍ او لید په روحیه ځواکمن .

مشرانو د یو بل خبرې واوریدې ، سلا مشورې یې سره وکړې او په ګډه یې لومړني تدابیر ونیول او د اسلامي انقلابي شورا تشکیل اعلان کړ :

عبدالکبیر د اسلامي انقلابي شورا مشر .
محمد منیر اخندزاده د اسلامي انقلابي شورا مرستیال .
ډګروال ارکاغرب غلام دستګیر نظامي قوماندان .
حاجي محمد امان - ملک امیرخان - ملک خانصاحب - ملک غلام حید ر
او . . . . دغو په توکه ——————— به
پـــــــد غه اسلامي او انقلابي شورا کې راغونډ او د سیمې او مجاهدینو
قیادت ورسپارل شو .

که ووایم چې د یوه مقتدر حکومت بنسټ یې کېښود مبالغه
به نه وي .

قضایي څانګه - د امنیت څانګه - د وعظ او تبلیغ له پاره د
علماو څانګه او دغسې د نورو څانګو هستې کېښودل شوې .

دغلته سرې ته ثابتیږي چې د ولس له منځه راولاړشوی قوت

کولی شي د د برو مشهورو سیاستپوهانو - او هغو کسانو نه چې په
سیاست او سیاسي مانورو کې یې د بري خولې بهولې وې بوسالې
وخیژي او بریمن . او داسي کړنې وکاړي او په نبنه کړي چې د د برو
سیاسیونو د عمرونو هلې ځلې نشي ور یسې رسیدای . په رښتیا
هم چې « ملتونه له سیاستمدارانو نه هوښیار دي اود حالاتو
په نبض پوه . »

هلته د عصر د مډرنې تکنالوژۍ او عصري تخنیک په نشه
مستواو د جهاني سیاست د د پلو ماسۍ متخصصین ، د کې جي بي
د شیطنت او سیاسي تزویر په بتۍ کې پخو شوو کارپوهانو- جنرالانو
سیاسیونو او دیپلوماتانو دخپلې غلامانه بقا او د خپل مستکبر بادار په
لاربنوونه د ولسونو د له منځه وړلو او د خپل ناروا تسلط د دوام په خاطر
د کمپیوټر د عصر په سیورۍ کې پلانونه جوړول

او دلته یو بې وزلي - څپل شوي - او استکبري ولس او مشرانو
یې د خپل ایماني بصیرت او ولسي تجربې او اسلامي پوهې په رڼا کې
د حق د دښمنانو د لا پوخوالي اوبري د لاری یون کاوه

هلته د ټانک - توپ - او بمونو د قوت په څمار کې د منظم
عسکري انضباط - یونیفورم - لباس - تاکتیک - ستراتیژۍ او فن
ماهران لګیا وو .

او دلته په ولسي جامو کې د څادر او درانه پټکي او لوړې شملې
خاوندان .

هلته ټانک ، - بمونه او اوبه .
دلته ایمان ، جذبه او احساس .

د خلقیانو او جاسوسانو بندیان یو یو راوستل شول پوښتنې
او ګروېږنې ترې وشوې او هر یوه ته د هغه د ګناه مطابق جزا کاني
وټاکل شوې .

عبدالکبیر د اسلامي انقلابي شورا مشر .

محمد منیر اخندزاده د اسلامي انقلابي شورا مرستیال .

ډګروال ارکانحرب غلام دستګیر نظامي قوماندان .

حاجي محمد امان - ملک امیرخان - ملک خانصاحب - ملک غلام حید ر

او . . . . دغبرو په توګه ـــــــــــــــــــــــــــــ بدغه

پـــــــــد غه اسلامي او انقلابي شورا کې راغونډ او د سیمي او مجاهدینو

قیادت ورسپارل شو .

که ووایم چې د یوه مقتدر حکومت بنسټ یې کېښود مبالغه

به نه وي .

قضایي څانګه - د امنیت څانګه - دوعظ او تبلیغ له پاره د

علماو څانګه او دغسې د نورو څانګو هستې کېښودل شوې .

دغلته سرې ته تابتیري چې د رلس له منځه راولاړشوی قوت

کولی شي د دېرو مشهورو سیاستن پوهانو - او هغو کسانو نه چې په

سیاست او سیاسي مانورو کې یې دېرې خولې بهولې وي بو یا لي

وخېژي او بریمن . او داسي کرنې وکاري او په نښه کړي چې دېرو

سیاسیونو د عمرونو هلي ځلي نشي ورسېدی رسېدای . په رښتیا

همچې « ملتونه له سیاستمدارانو نه هوښیار دي اود حالاتو

په نبض پوه . »

هلته د عصر د مدني تکنالوژی او عصري تخنیک په نشه

مستواو د جهاني سیاست د د پلو ماسي متخصصین ، د کې جي بي

د شیطنت او سیاسي تزویر په بتې کې پخو شوو کارپوهانو - جنرالانو

سیاسیونو او دیپلوماتانو دخپلې غلامانه بقا او د خپل مستکبر باداریه

لاربنوونه د ولسونو د له منځه وړلو او دخپل ناروا تسلط د دوام په خاطر

د کمپیوټر د عصر په سیوری کې پلانونه جوړول .

او دلته یو بېوزلي - ځپل شوي - او اسکېرلي ولس او مشرانو

یې د خپل ایماني بصیرت او ولسي تجربې او اسلامي پوهې په رڼا کې

د حق د دښمنانو د لا پوخولې اوبرې د لارې یوون کاوه

هلته د ټانک - توپ - او بمونو د قوت په خمار کې د منظم

عسکري انضباط - یونیفورم - لباس - تاکتیک - ستراتیژۍ او فن

ماهران لګیا وو .

او دلته په ولسي جامو کې د څادرو او درانه پتکي اولوړې شملې

خاوندان .

هلته ټانک ؤ - برق او اور .

دلته ایمان ، جذبه او احساس .

د خلقیانو او جاسوسانو بندیان یو یو راوستل شول پوښتنې

او کرویزني تري وشوې او هر یوه ته د هغه د ګناه مطابق جزا ګاني

وټاکل شوې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهدینو کرو پونه دیې د دفاع او ساتنې لپاره غوره کړې شول - د ایماني ولولو او انتقامي جذبو په تو پان کې د تکبیر د اروا پالونکو نارو په پیلامه وخوځېدل - د لارې په اوږدو کې د خلکو له خوا د زنده باد او تکبیر په نارو بدرګه کېدل - د کلو ماشومانو به وریسې د تکبیر نارې غبرګې کړې - سپین سرو ښځو به ځای پر ځای د شکران او دعاګانو په نشارولو پالل - بوډاګانو به د تشجیع او حمیت په ډېرو کلماتو ستایل .

دغو کروپونو د سیمې د ساتنې په لارکې د سنګرونو د جوړولو له پاره لازم ځایونه او ستراتیژیکي برخې لټولې او د سنګر نیولو کوښښ یې په ښه کولې .

د هیواد هر ډبره او هره کته د افغانانو له پاره طبیعي سنګر دی - کرنګونه د د ښمن د ځپلو کندې دي - هر کمر یو پوخ سنګر دی او هره تیږه یو نه ړنګیدونکی مورچل - هره تره د غلیم د وینو تږې ده او هر خوړ د ښمنو د کسکریو د رغړیدو لیوال - خو مره زړه وړونکی او ښونکی منظر دی چې د ایماني جذبو او ولولو ننداره د خدای د سر تیرو بندګانو له څېرو وبریښي - له زړونو د ایمان د عشق او شور هنګامې پورته شي - له سترګو یې د پیاوړتوب او ځواک د ولک سرغځک کړي - له سترګو یې د ایماني پرتم بریښنا وپرقیږي د فکر په ساحه کې یې یوازې د خدای (ج) په لارکې د قربانۍ تلوسه ولړزیږي او په مغزو

کې یې د جهاد کفر ځپو نکی او آزادي ښونکی روح راوپاریږي او په حرکت یې راولي - نو ژوند او مرګ دواړه ورته یوه معنا غوره کړي په دغه لار کې مرګ هم د ژوند مفهوم او دوهم نوم وګڼي - ځکه شهادت د ولسونو ژوند دی .

او څومره هیښونکی دی هغه منظر چې پښه لاس د دښمن پروسپیړو
او برجو دو بارکونو او یخو تأسیساتو وروخیژي - د کولیو باران او د اور لمبې د ټپه مخي زناوبولي او د خپلې تورې د عظمت توغ اوچت کړي او وبي رپوي - څومره د ادمنه ده هغه صحنه چې یو ولس - یو بیوزلی ولس یو بې اسرې ولس د یوه داسې په ځان مغرور او له مادي اړخه ځواکمن طاقت پروړاندې وسله راپورته کا چې تر شاې د نړۍ د یر ستراو ډېر لوی شیطاني او استعماري قدرت ولاړ دی - خو د غه مستضعف ولس راولاړ شي - یون پیل کړي - د خوځښت لار خپله کړي - ودانګي - غورځنګونه شروکړي - فتح او سوبې یې په برخه شي - حماسې وزیږوي - کارنامې رامنځ ته کړي په نړۍ کې پر استکبار د استضعاف د برې او پر مستکبرینو د مستضعفینو د برلاسي ژوندۍ بیلګه وځلوي او په تولنیزو ټولنیزو تاریخ جوړونکی دوران رهبري کړي .

ځکه شهادت د ولسونو ژوند دی - او مسلمان شهادت ابدي او سرلوړی ژوند ګڼي، هغه ته ژوند او مرګ یوه معنا لري - د حق په لار کې مرګ د ژوند دوهم نوم بولي ځکه چې د مسلمان ژوند عقیده ده او جهاد .

د مجاهدینو کروپونه ددې ددفاع اوساتنې لپاره غوره کړې شول - د ایماني ولولو او انتقامي جذبو په تو پانکو د تکبیر د اروا پالونکو نارو په پیلامه وخوځیدل - د لاړې په اوږدو کې د خلکو له خوا د زنده باد او تکبیر په نارو بدرګه کیدل - د کلوما شومانو به وړیسې د تکبیر ناري غبرګې کړې - سپین سږو شخو به ځای پرځای د شکران او دعا کانو په نثارولو پالل - بوداګانو به د تشجیع او حمیت په ډرنو کلماتو ستایل .

دغو کروپونو د سیمې د ساتنې په لاړکې د سنګرونو د جوړولو له پاره لازم ځایونه او ستراتیژیکي برخې لټولې او د سنګرونو د جوړولو کوښښ به پېل کړې .

د هیواد هرې برخې او هرې کټې د افغانانو له پاره طبیعي سنګر دی - کرنګونه د د ښمن د ځپلو کندې دي - هر کمس بریوخ سنګر دی او هره تیږه یو نه ښریدونکی مورچل - هره تره د غلیم د وینو تږې ده او هره خوړ د دښمنو د کمکریو د رغړیدو لپاره - خوړه زړه ورونکی او بېرته نوونکی منظر دی چې د ایماني جذبو او ولولو ښندل د خدای د سرتیرو بندګانو له شیرو وړيښي - له زړونو د ایمان د عشق او شور هنګامې پورته شي - له سترګو د پیاوړتوب او ځواک دولت رسمنګ کړي - له ستر ګو د ایماني پرتم بریښنا وپرقیږي د فکر په ساحه کې پې پراڅې د خدای (ج) په لاړکې د قربانۍ تلوسه ولړزیږي او په مغزو

کې پې د جهاد کفن څپو نګی او آزادۍ ښنونکی روح راپاریږي او په حرکت یې راولي - نو ځوند او مرګ دواړو ورته یو معنا غوره کړې پدغه لاړکې مرګ هم د ژوند مفهوم او دوهم نوم وګڼي - ځکه شهادت د ولسونو ژوند دی .

او څومره هېښ کوونکی دی هغه منظر چې پنځه لاس د دښمن او برجودو بارکونو او ځنو تأسیساتو پروخیږي - د کولیو باران او د اورلمبو ګڼ ځنو نوربولې او د خپلې توږې د عظمت تونغ اوچت کړې او وېږي ږيوي - څومره د ادمنده هغه صحنې وي ولس - یو بېوزلی ولس یو بې اسري ولس دیو داسې په ځان مغرور او له مادي اړخه ځواکمن طاقت پروړاندې وسله راپورته کا چې تر شاېې د نړۍ دو ستراو لوی شیطاني اقتدرت (واستعاري) ولاړ دی - خو د غه مستضعف ولس راولاړ شي - یون پیل کړې - د خوځښت لارخپله کړې - ورداني - غورځنګونه شروکړې - فتح او سوبرې په برخه شي - حماسې وزیږوي - کارنامې رامنځ ته کړې په نړۍ کې پراستکبار د استضعاف د بري او پر مستکبرینو د مستضعفینو د برلاسي ژوندی بیلګه وګڼلوي او په تولو نړۍ کې تاریخ جوړوونکی دوران رهبري کړي .

ځکه شهادت د ولسونو ژوند دی - او مسلمان شهادت ابدي او سرلوړی ژوندګڼي هغه ته ژوند او مرګ یو معنالري - د حق په لاړکې مرګ د ژوند دوهم (ترلیاق) نوم بولي ځکه چې د مسلمان ژوند عقیده دی او جهاد .

... او یوځل بیا تر توپانو لاندې چوپتیا خوره شوه !

د هلیکوپترونو په بدرګه ټانکونو په ډېره تېزه پر ښاخه سرک خپلې پولادي ژامې بنخولې. د مخابرې د ماشین موظف په ډېر اضطراب او هیجاني حالت کې له مرکز سره د شفرونو په ژبه خبرې کولې ؛ پس تندې یې د حالاتو د مقابلې هیبت د خولو کرې وېې لیکې ایستلې وې چې د ډېرو په خیرو کې یې لارې جوړولې .

د زغره والو شوبلو عسکر د مقابلې وېرې له بل هر خیال او سوچ نه بېغمه کړي وو . د مغو د مغزو په دایره کې د توپک د ډزو او د ګولو د لمبو کرښو یکنواخته او ستوماتوونکې زلزله جوړه کړې وه .

د یوه مجاهد دغه پتکی ، د کارتوسو ډک کمربند او د ټوپک خوږې شپیلې به همغه خپل ځیګر ته خبره لیدله - او پر ماشه ایښې ګوتې به هره لحظه همغه د زړه مزي راسستول ، د ډز د خوب احساس او دوړو ، کردونو یې خولې لکه د زهرو ترخې کړې وې .

د توپ د وېرې او سپیرې د بنتې د دوه لاپې پرسر چې څوا به للمه غمو یکسرنګ پرښلې وه ، او د شمال له ورموسره به د غمو څپې لکه دیوه مستانه اتن چې یوه بله خوا خوځیدې خو ترخلقې وحشت وروسته دا دبنته تر اوسه شاپه پرته ده .

دلته د ټانکونو او توپونو اېند کتار پنډ شو او هلیکوپترونو یې دپاسه وزرونه رغړول .

ایس نو د مقابلې میدان رانودې و - پل په پل د یوې خونړۍ جګړې مرکونې ننداره تر ستر ګو سترګو کیده .

اوس نو ښا یېده چې د ټانکونو او الوتکو تر اورلاندې هرڅه نینه شوي واى - همغوى باید خپلې وسلې راټولې کړې او ولسوالۍ یې پرېښې نعاله کړې واى د خپلو وژل شوو کمونستي ملګرو په بدل کې یې ډېر سرونه د ټانکونو په پښو کې رغړولي واى .

دلته یو ځل بیا لوړ رتبه صاحبمنصبانو نظامي میتنګ جوړ کړ - ځوځوته یې د سیمې نقشې رغړېدې - څوځاینه په ګوته کړای شول . دوه درې ځایونه نورهم په نښه شول - یو ځل بیا هرڅه له سره وکتل شول .

... او یوځل بیا ترتوپان وړاندې چوپتیا خوره شوه!

د هلیکوپټرونو په بدرګه ټانکونو په ډېره تېزۍ پرڅاڅه سرک خپلې پولادي ځانې ښخولې. د مخابرې د ماشین موظف په ډېر اضطراب او هیجاني حالت کې له مرکز سره د شفرونو په ژبه خبرې کولې؛ پس تندي یې د حالاتو د مقابلې هیبت د خولو کړې ورېږې لیکې ایستلې وې چې د ورو په څیرو کې یې لاړې جوړولې.

د زغره والو شوبلو عسکر د مقابلې ویرې له بل هر خیال او سوچ نه بېغمه کړي وو. د مغو د مغزو په دایره کې د توپک د ډزو او د ګولیو د لمبو کړېښو یکنواخته او ستومانوونکې زلزله جوړه کړې وه.

د یوه مجاهد د غټ پټکي، د کارتوسو د کمربند او د ټوپک خونړۍ شپېلۍ په هغه خپل ځیګرته ځېرمه لیدله. او پر ماشه ایښې ګوتې یې هره لحظه د هغه د زړه مزي راسستول، د ډزو د خوب احساس او ډوډرو، کرډوډنو یې خولې لکه د زهرو ترخې کړې وې.

د توپ د وېرې او سپېرې د ښتې د دوه لارې پرسر چې پخوا به لمه غمو یکرنګ پوښلې وه او د شمال له وږمو سره به ډغمو ځنې لکه دیوه مستانه اتڼ چې یوه سبله خوا ~~خو~~ خوځېدې خوترخلقي وحشت وروسته دا دښته تر اوسه شاړه پرته ده.

دلته د ټانکونو او توپونو اربند کتار پنډ شو او هلیکوپټرو پرې د پاسه وزرونه وغوړول.

اوس نو د مقابلې میدان رانودې و. پل په پل د یوې خونړۍ جګړې مرکونې ننداره ترسترګو کېده.

اوس نو ښایېدله چې د ټانکونو او الوتکو تر اورلاندې هرڅه نینه شوي وای. هغوی باید خپلې وسلې راټولې کړې او ولسوالۍ یې بېرته فعاله کړې وای د خپلو وژل شوو کمونستو ملګرو په بدل کې یې ډېر سرونه د ټانکونو په پښو کې رغړولي وای.

دلته یوځل بیا لوړ رتبه صاحبمنصبانو نظامي میټنګ جوړ کړ. نخوږته یې د سیمې نقشې وغوړېدې. خوځایونه په ګوته کړای شول. دوه درې ځایونه نور هم په نښه شول. یوځل بیا هرڅه له سره وکتل شول.

د هرځینو جاج راخیستل شو- د غزاوو غرونه بیا پورته شول ، د خبرو راپورونه تبادله شول ، د وړاندې تګ خبرې تېرې شوې او د تیارۍ او حرکت وعده ورسره اطلاع ورکړه شوه .

هلیکوپټرو له پاخه سرک نه د خام سرک لوری ونیو- تانکونو هم له خام سرک نه د دوړو بربوکې راپورته اوپر دغو یې پیل وکړ ، ګرده لاړې یو په او بلې خواته دوزې کولې - د صاحب منصبانو پر څوڼدو برېتونو د تورو دوړو پرتې یو پربل پسې غوړېدې او د خولو لیکو پرې له یوې او بلې خوا لکه ورسره نقشې لیکې ایستلې داسې لکه چې پر څېرو یې د سیمې د نقشې کربنې کښل شوې وې او یا یې د دوی د رسوایۍ او ماتې لارې په نښه کړې وي

د پولادو اوسپنو مقابله پیل شوه دایمان او اوسپنې دغره ونښته .

ګولۍ وچلېدې - تانکونه وغورځېدل - الوتکې وغرمبېدې او اوسپنه ونړېدل .

د یوې خوا وسله یوازې توپک ؤ او د بلې خوا درانه اتومات توپونه تانکونه ، بمونه ، الوتکې او . . .

جنګ ونښت او ښه تود روان ؤ مجاهدینو د کمرو شاته سنګرونه نیولي ؤ ، په ډېر احتیاط او بارېدې ډزې کولې ، داسې چې کارتوس یې باید بېځایه ونه لګېږي - دوهم دقت به یې کاوه او داسې ځای به یې

کوټ لکه چې په ګولیو زړه نه کېږي - ځکه له هر یوه سره یوازې دوه سوه ګولۍ وې او اوس یې له یوه مجهز او ترغاښو پورې مسلح پوځ سره مقابله روانه وه .

کوم کارتوس به یې چې په نښه سم ونه لګېده د زړه تفس به یې داسې تنګ شو چې زړه به یې وږهرو سم وبریښېده .

د کلاشنکوفونو د ضربه ډزو په نه شلېدونکې تسلسل کې د مجاهدینو دبرې تسهار داسې انګازه خوروله لکه چې د کلاشنکوف تولې مرمۍ یې په شا شړلې وي .

* * *

درې ورځې کېدې چې د سیمې د شاوخوا استوګنو بوډا ګانو- ماشومانو او تورسرو کړې ورځ په غرونو کې تېروله- سهار به چې لا لمر څېره نه وه وهلې نو دغرونو خواته به د وړو او تورسرو بیړه ننوره لېکه خوځېده .

تراچې کلي ته راورسیده نولوړی یې د « بمبئ » په کلي کې د حاجي محمد منیر اخند زاده د کلا پر خوا تانکونه راوګرځول - له کلا بېګا نتول کسان وتلي وو - خو هغوی یوازې خپل سرونه ایستلي وو کورونه تول ډک پاته وو - تردې چې په تنارو کې د خوراک د یګونه او کټوي هم سلامتي اینبې وې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هرځېنځاج راخیستل شو- د مخابرو غږونه بیا پورته شول ، د خیرت راپورونه تبادله شول ، د ورانډې تګ خبر تېر شو او د تیارۍ او حرکت ورته اطلاع ورکړه شوه .

هلیکوپترو له پاخه سړک نه د خام سړک لوري ونیو- ټانکونو هم له خام سړک نه د دوړو بربوکه راپورته او پر ډنډونو پیل وکړ، ګرده لاري یوې او بلې خواته ډزې کولې - د صاحب منصبانو پر ځوړندو برېتونو د تورو دوړو پرده یو پر بل پسې غوړېدې او د خولو لیکو پرې له یوې او بلې خوا لکه ورسره نقشې لیکې ایستلې داسې لکه چې پرځېرو یې د سیمې د نقشې کرښې کښل شوې وي او یایې د دوی د رسوایي او ماتې لارې په نښه کړې وي

د پولادو او وینو مقابله پیل شوه د ایمان او اوسپنې د غره ونښته .

ګولۍ وچلیدې - ټانکونه وغوریدل - الوتکې وغرمبیدې او اورونه وورېدل .

د یوې خوا وسله یوازې ټوپک و او د بلې خوا درانه اتومات ټوپونه ټانکونه ، بمونه ، الوتکې او ...

جنګ ونښت او بېرته تود روان و، مجاهدینو د کمرو شاته سنګرونه نیولي و ، په ډېر احتیاط او باورۍ ډزې کولې ، داسې چې کارتوس یې باید بېځایه ونه لګیږي - دوی دقت به یې کاوه او داسې ځای به یې

کوت لکه چې په ګولۍ یې زړه نه کیږي - ځکه له هر یوه سره یوازې دوه سوه ګولۍ وې او اوس یې له یوه مجهز او تر غاښو پورې مسلح پوځ سره مقابله روانه وه .

کوم کارتوس به یې چې په نښه سم ونه لګیده د زړه تفس به یې داسې تنګ شو چې زړه به یې ورو ورو سم وبرېښیده .

د کلاشنکوفونو د ضربه ډزو په نه شلیدونکی تسلسل کې به د مجاهدینو د برې تنهار داسې انګازه خوروله لکه چې د کلاشنکوف تولې مرمۍ یې په شا شړلې وي .

* * *

درې ورځې کېدې چې د سیمې د شاوخوا استوګنو بوډا ګانو - ماشومانو او تور سرو کړې ورځ په غرونو کې تېروله - سهار به چې لا لمر ځېرېده وه هلې نو د غرونو خواته به د وړو او تورسرو بیوه ښتوره لیکه خوځېده .

تر اوچې کلي ته راورسیده تولوړې یې د « بمبۍ » په کلي کې د حاجي محمدمنیر اخند زاده د کلا پر خوا ټانکونه راوګرځول - له کلا بېګا ټول کسان وتلي وو - خو هغوی یوازې خپل سرونه ایستلي وو کورونه ټول ډک پاته وو - تر دې چې په تنارو کې د خوراك دیګونه او کټوي هم سلامتې ایښې وې .

خلقي صاحبمنصبان او عسکر د لارې په اوږدو کې د مجاهدینو مقابلې او بریدونو له اخ او توخ نه غورځولي وو. د عسکرو مړي خو زیاتره ترې پاته وو خو د ټوپلو زیږکیو یې نور هم پر اعصابو تېرې چړې نیستې.

کلي ته په رارسیدو تانکونو مخه د کلا خواته وګرځوله خلقیان په یوه ساختګي ناڅاپه انداز پر کلا ورننوتل لکه وحشي ځناور په یوه او بله کوټه ورایله شول، ګرانبیه څیزونه یې په خوړا وحشت راایستل او موټرو ته یې اچول - او دغسې یې د کلا ستری دروازې ته دینامیټ کېښودل او اور یې ورته ورکړ - کلا یې وسوځوله.

له نورو کورونو یې هم دېرڅیزونه ولوټل حتی د بیوزله کورنیو دیوې غوا ژیړ غوږي یې هم ورپسې پنسبودل.

د خلکو د تیام په ترڅ کې چې کوم خلقیان وژل شوي وو په ډېر وحشت د مغوی د غچ اخیستلو له پاره بېګناه وزړونو ته لاس واچول شو - د ډېر کسان ژوندي ونیول شول چې بیا یې هیڅ درک ونه لګید.

له کورونو چې تو ورسرې - او ماشومان غرونو ته ختلي وو دلک دلک کورونه ترې پاته وو، کوم یوه یې چې څه وخت میندلې وخپل قیمتي څیزونه یې ښخ کړي چې صفحم په خپو ځوکې تول خراب او له منځه تللي وو.

ځاروي په شپو شپو په اخورونو نهس ولاړ وو د تپوښتن او ټانکونو له ډزو، ژوي هم پرې شلولي وو او بې ځای تښتیدل خو وروسته چې له ډزو او جګړو سره اموخته شول بیا به د ډېرو سختو ډزو او بمباریو پر وخت هم پر اخورو کراره ولاړ وو.

عسکري قوا د چک په هوتل کې ځای پر ځای شوه - مجاهدین په شاوخوا غرونو کې وو او د حملې لپاره یې تیارې نیولې چې یوځل بیا د کفر او الحاد بې ننګه بریڅوته د شهیدو انجام ننداره وښیي نو هغو وو چې په سیمه کې یوځل بیا ترتوپان وړاندې چوپتیا خوره شوه!

خلقي صاحبمنصبان او عسکر د لارې په اوږدو کې د مجاهدینو مقابلې او بریدونو له اخ او توخ نه غوږ څوړلی وو . د عسکرو مړي خو زیاتره ترې پاته وو خو د ټوپلو زخمیانو یې نور هم پر اعصابو تېرې چیږې نیستې .

کلي ته په رارسیدو تانکونو مخ د کلا خواته وګرځوله خلقیان په یوه ساختګي نا څانه اندان پر کلا ورننوتل لکه وحشي ځناور په یوه او بل کوټه ورایله شول ، ګرانبیه شیونه یې په خوړا وحشت راایستل او موټرونو ته یې اچول - او دغسې یې د کلا ستري دروازې ته دینامیټ کېښودل او اور یې ورته کړ - کلا یې وسوځوله .

له نورو کورونو یې هم دې شیونه ولوټل حتی د بېوزله کورنیو دېوې غوا ژیړ غوړي یې هم ورسره بښنبودل .

د خلکو دتیار په ترڅ کې چې کوم خلقیان وژل شوي وو په ډېر وحشت د مغوی د غچ اخیستلو له پاره بېګناه وژنو ته لاس واچول شو - د بېکسان ژوندی ونیول شول چې بیا یې هیڅ درک ونه لګید .

له کورونو چې تورسرې - او ماشومان غرونو ته ختلي وو دك دك کوڅه ترې پاته وو ، کوم یو یې چې څه وخت میندلی و قیمتي شیونه یې بنخ کړي چې هغه هم په څو ورځو کې ټول خراب او له منځه تللي وو .

څاروي په شپو شپو په اخوروونو نهر ولاړ وو د توپونو او ټانکونو له ډزو . ژوندیو هم پرې شلولي بوو او یو بل ځای ته تښتیدل خو ورو سته چې له ډزو او جګړو سره اموخته شول بیا به د ډېرو سختو

ډزو او بمباریو پر وخت هم پر اخور کراره ولاړ وو .

عسکري قوا د چك په هوټل کې ځای پر ځای شوه - مجاهدین په شا وخوا غرونو کې وو او د حملې لپاره یې تیارۍ نیولې چې یو ځل بیا د کفر او الحاد بې ننګه بریڅونه د شهیدانو انجام ننداره وښیي نو هغه وو چې په سیمه کې یو ځل بیا ترټوپان وراندې چې پټیا خوره شوه !

... او د سهار لمونځ يې د فتحې پر میدان ادا کړ!

مازيګرني لمر له درې څخه په تيزۍ سره خپله لمن ټوله - پل په پل يې د غرونو له لوړو نه لوړو څوکو سره خپلې وروستنۍ ځلاندې وړانګې او له ورو غونډيو سره يې پخپله سربخونه رڼا په مخه ښه کوله.

د درې د دواړو خواوو غرونه د تل په شان په باعظمته او ښايسته اندازه نګې ښکاري ولاړ وو او په ډېر غرور يې د خپل هوا د ويروونو او وياړونو ننداره کوله او سرونه هسک کړي وو او چې څومره لمر ډوبېدو ته نژدې کېده او ژېړېده دومره په سيمه کې د يوه بريمن خوځښت ازانګې خپرېدې.

د مجاهدينو په يوه سنګر لېکه د غونډيو له پاسه جګېده او کوزېده شا و خوا دلې دلې ټوپک پر اوږو ځوانانو د انتقام او غورځنګ د جذبو او ولولو په توپان کې د يو غير عادي هيجان او اضطراب څرګندونه

کوله

له ستړګو یې داسې برېښېده چې د دې پرځای چې ځان ته یې پام وي کوم بل لېرې ځای په نظرکې لري او ځان ترې هېر دی .

د خلکو اوږده کتاروونه خوځېدل - مخونه یې د ښګرېو پر شمال پرېښلي وو چې یرغلګر تېښتې او عقابي ستړګې یې له ورا ځلېدې .

دوګړو پیرجوګ او بهیر له ګرېو ویړو لارو د یبوې نقطې شاو خوا راغونډېده .

د خلکو بهیر چوپ روان و چې د پښتو له بسکالو سره دلاې په اوږدو کې د کوروونو له باموږ د سپین سرو ښځو د دعا ګانو اسکانه ورسره غبرګېده . د کلیو ځمکې ته د ماشومانو وړې وړې ولې د دغه خوځښت ننداره ته ولاړې وې - داسې ځیر یې کتل چې په ستړګو کې یې د بوې معصومانه مینې هیبت او وجد ځلکېو براښنا یېزه تود برېښ تمثیلاوه .

د ماښام دلماځه وروسته د کوروونو سپین سري "لا له خپلو اوږدو دعاګانو نه وو ولاړې شوي چې د توپکو د ډزو تند ږغونو باړهونو د تیاره په زړه کې د نور کربنې وایستلې ، لحظه په لحظه د ډزو تسلسل - زیاتېده او د امیدونو او هیجانونو سمندر تروپانی کېده .

ستوري یو یو د آسمان پرتندي وځلېده - سپوږمۍ په پېړه تلوسه د غرونو له کنډوونه د حق او باطل د دغه وياړمنې معرکې ننداري ته سر راپورته کړ مجاهدینو له شلو یو خواو نه د ملحدینو

مرکز چې د چک په بنکلي هوټل کې یې ځای نیولی ؤ ترمحاصرې لاندې ونیو .

د چک هوټل د مرمرینو دهلیزونو رنګین ماحول هغه غږانۍ دلکښي نه درلوده ، د ویرې او مرګ غوغا له هر یوه کوټ نه پورته کېده .

عسکرو په ډېره ستومانۍ خپلې کوټې د کلاشنکوف پرماشه خوځولې هغه هم دخپلو کمونستي منصبدارانو له ویرې چې په ډېر لیونتوب به یې پر عسکرو د غوسې او تهدید خوله راخلاصه کړه او د جنګ شدت ته به یې هڅول .

د هوټل د شیشو ترڅو د عسکرو او منصبدارانو پرمخ خپلې منګولې ښخې کړې وې - او له هر لوري د مړو کیو پلوشې د تیارې په سینه کې یوه او بله خوا ځغلیدې .

مجاهدینو د ریو خوالو ته خپل پرمختګ ته دوام ورکاوه او د سیوه دامن بري په تلوسه یې د دښمن د زړه ستنې لړزولې ..

اوچې شپه څومره پخېده دومره د مجاهدینو بریدونه د بري درشل ته نژدې کېدل - د شپې تیاره چې څومره ټینګېده له دښمن لوري اولونه ورکېده .

د هوټل دننه د خلقیانو او صاحب منصبانو ترمنځ د مجاهدینو د بریدونو د مخنیوي او تګ لورې په تاکتیکونو باندې سخت کشمکش روان ؤ - د مرګ او نابودۍ وېرې ترې لاس ورکړی و - ځینو به یوه طرحه وړاندې

کوله

له سترګو یې داسې بریښیده چې د دې پر ځای چې ځان ته یې پام وي کوم بل لیري ځای په نظر کې لري او ځان ترې هېر دی .

د خلکو اوږده کتاروته خوځېدل - مخونه یې د پګړیو پر شملو پټ شوي وو چې یوازې تېزې او عقابي سترګې یې له ورا ځلیدې .

د وګړو یو جوړګ او بهیر له ګرنیو وېرو لارو د یوې نقطې شاو خوا سرا راغونډېده .

د خلکو بهیر چپ روان و چې د پښو له بښکالو سره دلایې په اوږدو کې د کوږو ونو له پاسونو د سپین سرو بڅو د دعاګانو انګازه ورسره غبرګېده . د کلیو ځڅې ته د ماشومانو وړې وړې ډلې د دغه خوځښت ننداري ته ولاړې وې - داسې ځیري یې کتل چې په سترګو کې یې د یوې معصومانه مینې هیبت او وجد ځلکوونو بریښنا بیږه تو برېښ تمثیلاوه .

د ماښام د لمانځه وروسته د کوږو ونو سپین سرې لا له خپلو اوږدو دعاګانو نه وې وزګار شوي چې د توپکو د ډزو تندر بارېدنو د تیارو په زړه کې د نور کرښې وایستلې ، لحظه په لحظه د ډزو تسلسل - زیاتیده او د امیدونو او هیجاناتو سمندر ته توپاني کیده .

ستوري یو یو د آسمان پر تندي وځلیده - سپوږمۍ په ډېره تلوسه د غرونو له کندوونه د حق او باطل د دغه ویاړمنې معرکې ننداري ته سر را پورته کړ . مجاهدینو له څلورو خواوو نه د ملحدینو

مرکز چې د چک په ښکلي هوټل کې یې ځای نیولی و تر محاصرې لاندې ونیو .

د چک هوټل د مرمرینو دهلیزونو رنګین ماحول هغه غږونو د لګښتي نه درلوده ، د وېرې او مرګ غوغا له هر یوه ګوټ نه پورته کیده .

عسکرو په ډېره ستومانۍ خپلې ګوتې د کلاشنکوف پر ماشه نیولي هغه هم د خپلو کمونستو منصبدارانو له ویرې چې په دښمن لیونتوب به یې پسې عسکرو د غوښې او تهدید خوله راخلاصه کړه او د جنګ شدت ته به یې هڅول .

د هوټل د شیشو تر تود د عسکرو او منصبدارانو پر مخ خپلې منګولې ښخې کړې وې - او له هر لوري د مرګ کیږ بلوشې تیارې په سینه کې یې او بله خوا نغښلیدې .

مجاهدینو د ډېرو خولو ته خپل پرمختګ ته دوام ورکاوه او د سیوه د دامن ورې په تلوسه یې د دښمن د زړه ستنې لړزولې ..

او چې شپه خومره پخېده دومره د مجاهدینو بریدونه د برې درشل ته نږدې کېدل - د شپې تیاره چې خومره ټینګېده له دښمن لوري اولوړن ورکیده .

د هوټل دننه د خلقیانو او صاحب منصبانو ترمنځ د مجاهدینو د بریدونو د مخنیوي او تکولو په تاکتیکونو باندې سخت کشمکش روان و - د مرګ او نابودۍ وېره ترې لاړه ورک کړې وه - هېڅوک په یوه طرحه ورانه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله او ځینو به د بلې لارې او بل تجویز عملي کول پیشنهادول او په یوه او بل به یې د ملامتۍ تورونه لګول . او په پای کې به یې تول ډوګ اوتاو سیا د خپلو عسکرو په وژلو- کنځلو- ترټلو او شړلو سړاوه او یا د شاوخوا په کلو او کورونو د هشکو او درنو ماشیندارو په بې دریغه ډزو؛ شپې د ویرې مهیبه او درنه بڼه نیولې وه .

سپوږمۍ د اسمان پر تنتر خپلې پلوشې خپرې کړې وې - داسې ښکارېده لکه چې د روسي غلامانو پر مرګونو دار   بې غیرتۍ او شرمېدلې ماته په کړیو کړیو خاندي د مجاهدینو خوځنده سیوري چې پل په پل بې دورانديې تګ هڅه کوله د سپوږمۍ په تته رڼا کې یو له بله اوښتل راوښتل .

سیندونو بیا هوار یون کاوه تا به ویل چې د حق او باطل د معرکې شور او زوږ ته یې غوږ نیولی او د ډزو له خونده یې خپلې خپې ویدې کړې دي .

د هوټل د محاصرې کړۍ ساعت په ساعت تنګېده او وروسره د دښمن د مقاومت بورجلونه سړېدل او ډزې یې ولاړې په ولاړکرارېدې- د تېښتې ټولې لارې تړلې وې د مقابلې توان ترې د شپې په تیاره کې نامعلوم لوري ته کډه بار کړې وه - یوه مخه ورته بېرته وه او هغه د تسلیمېدو مخه وه - او د تسلیمېدو له تصور سره به د ولس د انتقام د جذبې ډېرغزانده لمبې ترې چارپېر شوې ؛ که تسلیم شي او - ژوندی د دغه پارېدلي او تهرېدلي ولس جګوتو ته ورشي څه لوبې او

غرې به پرې وکړي ! خو پدې نپوهېدل چې په اسلام کې له دښمن سره هم د عدالت په اساس د چلند امر شوی دی . . .

سهار لا سپیدې نه وې چاودلې چې د دښمن له خوا خال خال ډزې هم بندې شوې - د مجاهدینو په ډزو کې هم لږ کمښت راغی خو د بریا بهرته زیاتې او سختې شوې .

چرګانو پرله پسې په زوره زوره بانګونه ویل داسې ښکارېده چې د مجاهدینو د سولې په استقبال کې د زړه له تل نه د خوښۍ زیری کوي .

د پیرې کلي د جومات د اذان له (اَللّٰهُ اَکْبَرْ) سره د دښمن د - تسلیمېدو غږ پورته شو او سلګۍ پر ځمکه کېښوده ، مجاهدین فاتح پرې ورننوتل - او د سهار لمونځ یې د فتحې پر ځمځه میدان ادا کړ .

کوله او خپنو به د بلې لارې او بل تجویز عملي کول پیشنهادول او په یوه او بل به یې د سلامتۍ تړون نه لګول . او په پای کې به یې تول ذوکث او تاو سیا د خپلو عسکرو په وهلو - کنځلو - ترټلو او ډزلو سره او یا د شاوخوا په کلو او کورونو د مشکو او درنو ماشینډارو په بې دریغه ډزو شپې ورځې مهیبه او درنه بڼه نیولې وه .

سپوږمۍ د اسمان پر تتو خپلې پلوشې خپرې کړې وې - داسې ښکاریده لکه چې د روسي غلامانو پر کوڼو دل بې غیرتۍ او شرمیدلې ماته پرکرکرپېږخاندي د مجاهدینو خوشنده سپوږمۍ چې پل په پل روانه ورانده تګ مخه کوله د سپوږمۍ په تته رڼا کې یې له بله اوښتل او ښتل .

سیند نن بیا سرلوړ بهیږي تاوه تا به ویل چې د حق او باطل د معرکې شور او زوږ ته یې غوږ نیولی او د زړوله خونده یې خپلې څپې ویدې کړې دي .

د هوټل د محاصرې کرۍ ساعت په ساعت تنګیده او پرسره د دښمن د مقاومت بورجلونه سړېدل او د زړونو اوله په ولړه کړلېدې - د تېښتې ټولې لارې تړلې وې د مقابلې توان تري د شپې په تیاره کې تا معلومو لورو ته کړه بار کړې وه - یوه مخه ورته بیرته وه او هغه د تسلیمیدو مخه وه - او د تسلیمیدوله تصور سره به د ولس د انتقام د جذبې څرګندونه لمبې ترې چاپېر شوې ؛ که تسلیم شي او ژوندی د دغه پاریدلي او تږیدلي ولس په لاس کې ورشي څه به لوېږي او

غمرې به پرې وکړي ! خو پدې نه پوهېدل چې په اسلام کې له دښمن سره هم د عدالت په اساس د چلند امر شوی دی . . .

سهار لا سپیدې نه وې چاودلې چې د دښمن له خوا خال خال ډزې هم بندې شوې - د مجاهدینو په ډزو کې هم لږ کمښت راغی خو د نورو لړه زیاتې او سختې شوې .

چرګانو پرله پسې په زوره زوره بانګونه ویل داسې ښکاریده چې د مجاهدینو د سوبې په استقبال کې د زړه له تل نه د خوښۍ زیرې کوي .

د یوې کلي د جومات د اذان له (اللّٰهُ اَکْبَرْ) سره د دښمن د تسلیمیدو غږ پورته شو . د سلاوو پر ځمکه کېښوده ، مجاهدین فاتح پرې ورننوتل - او د سهار لمونځ یې د فتحې پر ځمکه میدان ادا کړ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

... او ټول ولس د ورور ولۍ په
مزي سره راغونډ شوی ؤ

خلکو خپلې ورځنۍ چارې په عادي توګه پرمخ بیولې او د خپلې خوارۍ او مزدورۍ په خولوکې ډوب وو. یوې خواته به چې سړې کتل نو یو داسې تحول او اوښتون به یې تر سترګو شو چې هرڅه به ورته بدل او بل ور بریښېدل تر دې چې د خلکو په څېرو کې هم د یوه ژور بدلون نښې ځلېدې. خود همدغه بدلون بلې خواته یو داسې آرام او مطمئن ماحول مسلط ؤ چې وګړو په پوره ډاډ خپلې ژوندچارې ترسره کولې، داسې لکه چې هیڅ هم نه وي پېښ شوي، کړاه کراري وه او د خلکو د اند ښښو پر ژبغرانده اوراوبه توی شوي وي.

کله چې په افغانستان کې حکومتونه ټینګ ؤ ولایتونه، ولسوالۍ او علاقداریه فعالې وې هم لا پدغسې یو امناک او ډاډمن چارپېرچل کې چا ساه نه وه اخیستې سړې حیران شي چې پدغسې بحراني او خطرناکو حالاتو کې چې یو ولس په تش لاس له یوه

مجهز غاصب پوځ سره په نابرابره جګړه کې وي خنګه دغسې یو آفاقي تنظیم پیوستون اود یوې خولې بولۍ دولسونو ترمنځ را ینبي وغځوي.

داد افغاني ټولنې یوه ستره او بارزه ځانګرنه ده چې په لویو او تاریخي حساسو شرایطو کې وکړی دملي کټو په جهت اود هیواد دیت او آزادۍ د دفاع په لارکي ېڅپله سره تنظیم او پر یوه الهي رسۍ ونښل شي.

کوم نظم چې افغاني ټولنې په غسې حساسو اوبحراني شرایطو کې خپل کړی د هغو بیلګه نوراوبیا ... ملي شرایطو چې بیا په عادي شرایطو اوحکومتونو د ټینګښت پر وخت هم نده لیدل شوې او په عادي او آرام . چا پېرچل کې د همدغه ټولنې له کوتو هم وتلې ده.

* * *

د زرګونو وسله والو مجاهدینو چې همېش یې د سیمې پر دفاعي کرښو کې سنګرونه نیولي وو او د هغوی دارتیاوو پوره کول ټول دولس پرغاړه وو. هر سنګر ته خوراکي مواد رسول او د دغو موادو د رسولو له پاره د پروګرام پلان او نوبت ترتیب او تعمیل هم دولس کار و. هره ورځ هرکلي په خپل وار بیله کوم شور اوکرکیچ څخه پخې ډوډۍ، تولولې او د سیمې لوی جومات ته به یې راوسولې هلته به د نوبت له مخې په د پرنظم او اوډون سنګرونو ته رسول کېدې دا سې چې نه یوه ورځ پکې ځنډ راغی او نه کوم چا ترې ځان وغړاوه. سرې فکر کاوه چې دا کارونه پخپله کېږي دا هرڅه یوه معجزه غوندې برېښېده. ولسي قرارداد ونو هر څه تنظیم اوعیار کړي وو.

هرکلي ته سپین ږیري مشر ټاکل شوی و خود یې ورته ویل «ملک» په ډېر ښه نه بلکې یو ولسي مشر. د کلو د غو مشرانو بیا د سیمې په سطحه مشر درلود او هغه مشر بیا په شورا کې برخه درلوده. پدې ډول ځواني دخانۍ او ملکۍ او روست او مستبد نظام خپل ځای یوه ولسي نظام ته پرېښود.

زه دا نه وایم چې دغه سیستم بړخه نیمګړتیا او کمزوری نه لرلې او یا به یې د طراحانو او کړو ونکو له خوا په چاڅه زور زیاتی نه وي شوې بلکې زما هدف د موضوع تولوري دی چې څه ورپه حساسو او بحراني حالاتو کې خلک سره راټولېږي. راولاړېږي تنظیم کېږي او یوه ولسي اداره چلوي.

* * *

د سیمې بریدونه ټاکل شوي وو. له برید سره سم د مجاهدینو بیرغو نه رپېدل اود خپلې ریا په شپو کې یې د ولس د آزادۍ او پرېتم تسرا نې غږ ولې. دلته د مجاهدینو و روستی ریا یکاوه چې سیمې ته د ننوتو او وتو د کنټرول ترڅنګ یې د دفاع د لومړنۍ کرښې حیثیت هم درلود.

تلفون له همدغه پایګاه نه د شورا تر دفتر او بیا د سیمې ترټولو مهمو څو او مرکزونو پورې غزېدلی و، چې وخت پروخت د لازمو هدایاتو او خبرتیاوو په اړه ترې کټوره، استفاده کېده.

د برېښنا فابریکه چالانه وه، کابل ته یې برېښنا قطع کړې وه خود سیمې د استوګنو له پاره یې برېښنا برابروله. امنیت دومره ټینګ وچې ځوا به ځوانو ملکانو د سا ټېرۍ له پاره له باغونو نه منې او نورې میوې غلا کولې خو پدې وخت کې هغه دسا ټېرۍ

مجهز غاصب پوځ سره په نابرابره جګړه کې وي خنګه دغسې یو آفاقي تنظیم پېیوستون او د یوې خوږې بولۍ دولسونو ترمنځ ربینې وغځوي.

داد افغاني ټولنې یوه ستره او بارزه ځانګرنه ده چې په لویو او تاریخي حساسو شرایطو کې وکړي دملي کټو په جهت او د هېواد دپت او آزادۍ د دفاع په لارکې یځپله سره تنظیم او پر یوه الهي رسۍ وترل شي.

کوم نظم چې افغاني ټولنې په غسې حساسو او بحراني شرایطو کې خپل کړي د هغو بېلګه نور البر مېندل شوې چې بیا په عادي شرایطو او حکومتونو د ټینګښت پر وخت هم نده لیدل شوې او په عادي او آرام چا پېرچل کې د همدغه ټولنې له کوټو جم وتلې ده.

* * *

د زرګونو وسله والو مجاهدینو چې هېښ یې د سیمې پر دفاعي کرښو کې سنګرونه نیولي وو پالل او د هغوی دارتیاوو پوره کول ټول دولس پرغاړه وو. هر سنګر ته خوراکي مواد رسول او د دغو موادو د رسولو له پاره د پروګرام پلان اوټنوبت ترتیب او تعمیل هم دولس کار و. هره ورځ هرکلي په خپل وار بیله کوم شور او کرکیچ څمخه پخې ډوډۍ ټولولې او د سیمې لوی جومات ته به یې رارسولې هلته به د نوبت له مخې په ډېرنظم او او ډون سنګرونو ته رسول کېدې دا سې چې نه یوه ورځ پکې ځنډ راغی او نه کوم چا ترې ځان وغړاوه. سرې فکر کاوه چې دا کارونه یځپله کېږي دا هرڅه یوه معجزه غوندې برېښېده. ولسي قراردادونو هر څه تنظیم او عیار کړي وو.

هرکلي ته څسپین ږیري مشر تاکل شوی و خود یخواني «ملک» په بڼه نه بلکې یو ولسي مشر. د کلو د غو مشرانو بیا د سیمې په سطحه مشر درلود او هغه مشر بیا په شورا کې برخه درلوده. پدې ډول یخواني دخاني او ملکۍ وروست او مستبد نظام خپل ځای یوه ولسي نظام ته پرېښود.

زه دا نه وایم چې دغه سیستم بشپړ نیمګړتیا او کمزورۍ نه لرلې او یا به یې د طراحانو او کړځوونکو له خوا په چاڅه زور زیاتی نه وي شوی بلکې زما هدف دعمومیا تو لوړی دی چې څه ورپه حساسو او بحراني حالاتو کې خلک سره راټولېږي. راولاړېږي تنظیم کېږي او یوه ولسي اداره چلوي

* * *

د سیمې بریدونه تاکل شوي وو. له برید سره سم د مجاهدینو بیرغو نه رپېدل او د خپلې ریا په شپو کې یې د ولس د آزادۍ او پرېتم تسرا ني غږ ولې. دلته د مجاهدینو وروستۍ ریا یکاوه چې سیمې ته د ننوتو او وتو د کنترول ترڅنګ یې د دفاع دلوموړنۍ کرښې حیثیت هم درلود.

تلفون له همدغه پایګاه نه د شورا تر دفتر او بیا د سیمې ترنورو مهمو بڅو او مرکزونو پورې غزېدلی ګو، چې وخت پر وخت د لازمو هدایاتو او خبرتیاوو په اره ترې ګټوره استفاده کېده.

د برېښنا فابریکه چالانه وه، کابل ته یې برېښنا قطع کړې وه خود سیمې د استوګنو له پاره یې برېښنا برابروله. امنیت دومره ټینګ وچې یخوا به ځوانو هلکانو د ساتېرۍ له پاره له باغونو نه منې او نورې مېوې غلا کولې خو پدې وخت کې هغه د ساتېرۍ

د غلاځه هم ونيول شوه او هيڅ داسې پېښه ونه شوه چې په هغه کې دې دچا مال او حيثيت ته صدمه رسېدلې وي عجيبه خبره خو دا ده چې پخوا به له حقوقي دعواګانو نه پرولسوالۍ او محکمه وارنه کېده خو پدې وخت کې دغه ګردې ربړې او اړې شوې ښکاره دې، پخوانۍ د ښمنۍ او بد بينۍ هم له منځه ولاړې - د پرسخت مخالفين هم ديو بل ترځنګ و درېدل . خوله بده بخته چې وروسته د ځان غوښتنو او د قدرت دليو نتوب او د ګوند بازيو بزکشيو او منفي رقابتونو د سيمې دغه د امن ، ورورۍ او اطمينان فضا تر د يره ګرد جنه کړه او هغه شورايي نظام يې د ګوندي مسابقو او ګوندي و داختلافاتو لوري ته ورساوه .

خو په سيمه کې اسلامي او ښتون دژوندانه دعادي حالت داستقرار او پا ينت تر څنګ د يوه بنيادي تحول او بدلون لار هم پرانستله دومره چې پدغو جنګونو کې د سيمې د ښوونځيو ودانۍ روغې رمټې پاتې وې او د بريښنا فابريکه داولس په ګټه فعاله وساتله شوه .

... او سهار لمر لا ځيره نه وه وهلې ...

يو ځل بيا پر سيمه ديوې نوې او سختې حملې خبر راورسېد - خبرله کابله راورسېدلی ؤ داسې چې له ميرويس ميدان څخه تر ارغندي پورې سرک تول ټانکونو او نورو پوځي وسيلو او لاريو نيولی وو چې مخ په ورانديې روان وو .

د روژې مبارکه مياشت وه زما په خيال چې ۱۳ مه روژه وه ، ملايانو فتوی ورکړې وه چې مجاهدينو ته د روژې خوړل روا دي . خو يوه مجاهد هم د روژې خوړلو ته زړه نه شو ښه کولی - که څه هم په روا والي کې يې څه شک نه درلود خو خوړل يې د ځان د پاره شرم او يو ډول بې مروتي ګڼله او بله دا چې دوی دا اسلام په لار کې وسله راپورته کړې او اوس پخپله روژه وخوري دا ورته ډېره سخته ښکارېده له دښمن سره له جګړې هم سخت او د ټانک او بم له مقابلې هم ګرانه دا دولس اعتقاد ؤ او ولسي اتکيز نه .

لمر لا نه ؤ ختلی ، خلک له جوماتونو نوی راګرځېدلي وو بزګرانو چې پرون دقوې درانګ آوازه اورېدلې وه کارته د تلو په اره دوه زړې وو . په تېره په کورونو کې د مېندو خويندو او ميرمنو له خوا ډېره ټينګيا کېده څو نن ورځ له کاره تېر شي . خود

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغلاخه هم ونیول شوه او هېڅ داسې پېښه ونه شوه چې په هغه کې دې دچا مال او حیثیت ته صدمه رسېدلې وي عجیبه خبره خو دا ده چې پخوا به له حقوقي دعواګانو نه پرولسوالۍ او محکمه وارنه کېده خو پدې وخت کې دغه ګردې ربړې اوارې شوې ښکاربدې، پخوانۍ د ښمنۍ او بد بینۍ هم له منځه ولاړې - د پرسخت مخالفینو هم دېو بل ترځنګ و درېدل. خوله بده بخته چې وروسته د ځان غوښتنو او د قدرت دلېوالتوب او دکوند بازیو بزکشیو او منفي رقابتونو د سیمې دغه د امن، ورورۍ او اطمینان فضا تر ډېره ګرد جنه کړه او هغه شورایي نظام یې دکوندي مسابقو او کوندیو د اختلافاتو لوري ته ورساوه.

خو په سیمه کې اسلامي اوښتون دژوندانه دعادي حالت داستقرار او پاینت تر څنګ د یوه بنیادي تحول او بدلون لار هم پرانستله دومره چې په غوجنګو نو کې د سیمې د ښوونځیو دانۍ روغې رمتې پاتې وې او د برېښنا فابریکه دا ولس په ګټه فعاله وساتله شوه.

... او سهار لمر لا څېره نه وه وهلې ...

یو ځل بیا پر سیمه دیوې نوې او سختې حملې خبر راورسېد - خبر له کابله راورسېدلی و، داسې چې له میرویس میدان څخه ترارغندۍ پورې سړک تهول تانکونو او نورو پوځي وسیلو او لاریو نیولی او وچې مخ په وراندې روان وو.

د روژې مبارکه میاشت وه زما په خیال چې ۱۳ مه روژه وه، ملایانو فتوی ورکړې وه چې مجاهدینو ته د روژې خوړل روا دي. خو یوه مجاهد هم د روژې خوړلو ته زړه نه شو ښه کولی - که څه هم په رواوالي کې یې هېڅ شک نه درلود خو خوړل یې د ځان دپاره شرم او یو ډول بې مروتي ګڼله او بله دا چې دوی د اسلام په لار کې وسله راپورته کړې او اوس پخپله روژه وخوري داورته ډېره سخته ښکارېده. له دښمن سره له جګړې هم سخته او دټانک او بم له مقابلې هم ګرانه، دا دولس اعتقاد و، او ولسي انګېرنه.

لمر لا نه و ختلی، خلک له جوماتونو نوي راګرځېدلي وو بزګرانو چې پرون د قوې د ټانک آوازه اورېدلې وه کار ته دتلو په اره دوه زړي وو. په تېره په کورونو کې د مینډو خویندو او میرمنو له خوا ډېره ټینګښتیا کېده څو نن ورځ له کاره تېرشي. خو د

هغوی همدا اټوند وُ که دا سې هره ورځ د توپو له آوازې او راکټو سره هغوی کار پر پرې دې زراعت به په ټپه ودرېږي، ځمکې به شاړې پاتې شي. کښتونه به وسوځېږي او بڼکاره ده چې بیا به مجاهدین هم لدغه لارې د راولاړو شوېو ستونزو او ربړو له لاسه آرام نه مومي او جهاد به هم له یوې اقتصادي تکیې او ملاتړ څخه بې برخې شي.

هغوی مجبور وُ. د خپل کار سامان او وسایل یې برابر او روان شول، خو دومره هر یوه وویل؛ چې که حالات خراب شول او قوه رالورسېده څوک واره پدوی پسې مه لېږئ هسې نه چې بیاري پرې وشي هغوی پوهېږي او خپله چاره کولی شي.

د شورا رئیس - مرستیال قومندان او غرو اضطراري غونډه جوړه کړې وه د شورا رئیس پخپل ګانګري درانده انداز د اولسوال په شعبه کې د هغه د میز سر شا ناست وُ له ستړکو یې یو نوی او مخصوص هیبت ښکارېده او یو دول تریخ او پاڅوونکي کیفیت ترې ځلېده. په غونډه کې د ټولو غړو په یوه خبره اتفاق وو او هغه د مقابلې او مقاومت خبره او تر وروستي سلګۍ پورې د جنګېدو هوډ.

دغونډې په پای کې هغه ژر ژر د ټیلفون انډول وګرځاوه او د معمول خلاف یې په لنډو ټکو کې د مجاهدینو مرکزونو ته د تیارسۍ او حرکت امر وکړ. د ټیلفون غوږۍ یې قومندانانو ته ورکړه او هغه په یوه ساده عسکري انضباط او نظم څو مختصرې جملې وویلې او د حرکت بولنه یې ورکړه.

د لږې شېبې له پاره یو معنادار سکوت حکم وچلاوه چې د شورا د رئیس دنرۍ او ترخې موسکا یوې لنډې شېبې مات کړ.

د شورا له دفتر نه د با ندې د سا تونکو په سترګو کې یو مهیب حرکت ترسترګو کېده. د شورا د دفتر چې څه موده مخکې د خلقیانو د یوې جلبه واکمنۍ، لنډغرۍ او د سیمې د مؤمنو او پتمنو استوګنو د ځورولو ویروونکي مرکز وُ، د اڅه وخت بله بڼه غوره کړې وه. یو نظم او نظام پکښې چلېده - بېلې څېرې پکښې لیدل کېدې او نورې خبرې او فیصلې پکښې اجرا کېدې.

نن دغه دفتر بیا څه بل ډول ښکارېده خو هغه ورځ نه لکه د خلقیانو د ناروا واکمنۍ په وخت کې.

مؤظفین او محافظین ګړندي او په جدي څېره کې د دفترونو ته تلل او راتلل او په بېړې سره به یوه لوري ته روانېدل.

دقوماندې په رسېدو د حملې د مخنیوي او مقابلې له پاره په ټوله سیمه کې د تیارسۍ غږ خپور او دغزا ډول ووهل شو "الله اکبر" چیغه پورته شوه او د مجاهدینو منظمو ګروپونو حرکت وکړ.

له پاسه یو دوه ګروپه مجاهدین راورسېدل - خدای خبر چې څه وخت به یې حرکت راکړی وی او څومره لاره یې وهلې او څومره به ستومانه وو، په مخونو یې د لارې د دوړو او ګردونو پېکه ښه ناسته وه - دوی به ستړي وو خو د ستومانۍ نښې نه پکې لیدل کېدې - دوی یو نا انډوله جنګ ته روان وو خو د په شا ټک اوماتې فکر نه وُ ورسره دوی له یو توپک او ۲۰۰ ګولیو سره د ټانکونو، توپونو او الوتکو مقابلې ته ورننوتې کېدل خو ویرې او اندېښنې آثار نه پکې تر سترګو کېدل.

له هغې خوا ترغا سنونو پورې ټک وسله وال د ښمن د زغرو، الوتکو او ټانکونو په بهیر کې روان وُ

هغوی همداڅرګندوٌ که دا سې هره ورځ د قوې له آوازې او راتلوسره هغوی کارپرېږي دي زراعت به په ټپه ودرېږي ، څمکې به شاړې پاتې شي . ګبنتونه به وسوځېږي او ښکاره ده چې بیا به مجاهدین هم لدغه لارې د راولاړوشويو ستونزو او ربړو له لاسه آرام نه مومي او جهاد به هم له یوې اقتصادي تکیې او ملاتړ څخه بې برخې شي.

هغوی مجبورو . د خپل کار سامان او وسایل یې برابر او روان شول ، څو دومره هر یوه وویل ؛ چې که حالات خراب شول او قوه راورسېده ځوک واړه پدوی پسې مه لېږئ هسې نه چې بمباري پرې وشي هغوی پوهېږي او خپله چاره کولی شي .

د شورا رئیس - مرستیال قومندان او غړو اضطراري غونډه جوړه کړې وه د شورا رئیس پخپل ځانګړي درانده انداز داولسوال په شعبه کې د هغه د میز تر شا ناست و ، له سترګو یې یو نوی او مخصوص هیبت ښکارېده او یو ډول تریخ او پاڅوونکی کیفیت ترې ځلېده . په غونډه کې د ټولو غړو په یوه خبره اتفاق وو او هغه د مقابلې او مقاومت خبره او تر وروستي سلګۍ پورې د جنګېدو هوډ .

دغونډې په پای کې هغه ژر ژر د تېلفون اندول وګرځاوه او د معمول خلاف یې په لنډو ټکو کې د مجاهدینو مرکزونو ته د تیارسۍ او حرکت امر وکړ . د تېلفون غوږۍ یې قومندان ته ورکړه او هغه په یوه ساده عسکري انضباط او نظم څو مختصرې جملې وویلې او د حرکت بولېه یې ورکړه .

د لږې شېبې له پاره یو معنا دار سکوت حکم وچلاوه چې د شورا د رئیس دنرۍ او ترخې موسکا یوې لنډې شېبې مات کړ .

د شورا له دفتر نه د باندې د ساتونکو په سترګو کې یو مهیب حرکت تر سترګو کېده د شورا دفتر چې څه موده مخکې د خلقیانو د بې جلبه واکمنۍ ، لنډغرۍ او د سیمې د مؤمنو او پتمنو استوګنو د ځورولو ویروونکی مرکز و ، دا څه وخت بله بڼه غوره کړې وه . بېل نظم او نظام پکښې چلېده - بېلې څېرې پکښې لیدل کېدې او نورې خبرې او فیصلې پکښې اجرا کېدې .

نن دغه دفتر بیا څه بل ډول ښکارېده خو هغه ورځ نه لکه د خلقیانو د ناروا واکمنۍ په وخت کې .

مؤظفین او محافظین ګړندي او په جدي څېره کې د دفترونو ته تلل او راتلل او په بیړې سره به یوه لوري ته روانېدل .

دقوماندې په رسېدو د حملې د مخنیوي او مقابلې له پاره په ټوله سیمه کې د تیارسۍ غږ خپور او دغزا ډول وډنګېده د الله اکبر چیغه پورته شوه او د مجاهدینو منظمو ګروپونو حرکت وکړ .

له پاسه یو دوه ګروپه مجاهدین راورسېدل - خدای خبر چې څه وخت به یې حرکت راکړی وي او څومره لاره به یې وهلې او څومره به ستومانه وو ، په مخونو یې د لارې د دوړو او ګردونو پېکه ښه ناسته وه - دوی به ستړي وو خو د ستومانۍ نښې نه پکې لیدل کېدې - دوی یوه نا اندوله جنګ ته روان وو خو د په شا تګ او ماتې فکر نه و ورسره دوی له یو ټوپک او ۲۰۰ ګولیو سره د ټانکونو ، توپونو او الوتکو مقابلې ته ورننوتي کېدل خو ویرې او اندېښنې آثار نه پکې تر سترګو کېدل .

له هغې خوا تر غاښونو پورې ډک وسله وال دښمن د زغروالو ټانکونو په بهیر کې روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کن شپ هلیکوپترونو بدرګه کاوه او لاړې خوا پسې ا ېبلې په نس ورې مجاهد په خپلو پښو پلي یون کاوه .

له هغه لورې د ټانکونو او شوبلو درزا او غرار خوت او لاړې خوا دحق دلارې بې وسلې او بې وسیلې مجاهدینو درانده ،آرام متین او پاخه قدمونه اوچتول .

په یوه لیکه د حق او باطل د لښکرو مقابله پیل شوه ـ کولی وچلیدې ټانکونو ځکه ولړزوله او الوتکو داور ګوللې واورولې .

سهار لمرلا خپره نه وه وهلې او د دنګو غرونو پرڅوکو د لمر طلایي وړانګو لا د نور کرښې نه وې ایستلې چې د غرونو پرامتداد د سرو ګولیو پلوشې خپرې شوې او وریښې د ټانکونو سختو ډزو ځمکه ولړزوله دالوتکو مهیب کرس د دښمن دنړېدلې او وارخطا موقف څرګندوي وکړه ـ لدغو لړزوونکو ډزو او کرښهار سره ما شومان د خپلو ځنګو پربستره کې راکښېنا ستل ـ د یو بښتنو په ډک اندازې یو بل ته وکتل ـ زړو پوهېدل ـ په پټه خوله یې یو بل ته څو څو واره وکتل او په سترګو سترګو کې یې د پرڅه سره وویل او دیو بل په زړه وپوهېدل ـ د سترګو دغه معصومانه جنګ یو عالم اسرار او سوالونه لرل. چې اوس به ټانکونه د هغوی پرکورونو ورخېژي داو بوس په ډزو به یې کورنړېږي، الوتکې به پرې بمونه غورځوي ـ په پلار، ورور او نورو خپلوانو به یې څه څه تېرېږي او په دوی به څه حال راځي . . . .

بې وسلې خلک دغرونو په لور روان شول ځکه که قوه وراندې تېره شي د هغوی د سرخطر دی .

هلته جنګ بنه تود روان ؤ ، مجاهدینو په دریو برخوکې د دښمن مقابلې ته

سنګرونه نیولي وو ـ لدې خوا به د مجاهد د ټوپک له یوه ډز سره له هغه خوا د درند و ماشینګنو او توپونو یو دوامدار باړ وچلېد ـ سرې به فکر کاوه چې په دغه مسلسل شلیک چې د مجاهد د ټوپک دیوه ډز په ځواب کې د هغه پر مورچل شوی هغه خو څه کوې کاڼي به هم اوړه شوي وي اوځکه به یې پر بل مخ او ښتي وي ، خو چې کتل به دې بیا به له همغه مورچې د مجاهد د ټوپک ټنګ شو داسې رسا ډز چې که به دوربین کې به دې وکتل نړګولي به وختي د د ښمن پر بدن ښتي وه .

ښځو خپلې کاڼي چې د پخوانیو پاچاهانو دوخت کومه نیمه بندکړي روپۍ وه له ځینو نورو ځیزونو سره یو ځای بل ځای ښخولي ـ چې یو ځای کې به یې ښخې کړې نو زړه به بیا څه وره وویل په هغه ځای به بې باوره شوي بل ځای ته به یې یوورې ځکه که قوه راتېره شي نو دا هیڅ به پرې نړدې نورڅه کوې چې دکورونو د نېرو غورو په لوټلو هم دریغ نکوي .

قوه له وړاندې تګ څخه پاته شوه خو جګړه په پوره قوت سره روانه وه په یوه برخه کې په اوار ډاګ کې مجاهدینو قوه محاصره کړې وه .

محمد نبي مجاهد به ویل : ماته د دښمن له ویشتلو څخه د ډزو په تسلسل کې د هغوی رغړېدل او له وحشت څخه ډکه تېښته خوند راکوي او همېشه به یې د دښمن د لیونی تېښتې لذت یاداوه ، وبه یې خندل او بیا به یې پورته وغورځولې او په خندا کې په ورک غږ به یې ویل : ماته یې د ګولیو په باران کې دوی دا بې ایمانه تر پکې خوند راکوي .

هغه به کله ناکله د شوخۍ له مخې ویل : زه یې له تندي پرته بل ځای نه

چې کن شپ هلیکوپترونو بدرګه کاوه او لدې خوا پښنی اېبلې په نس وربی مجاهد په خپلو پښو پلې یون کاوه.

له هغه لورې د ټانکونو او شوبلو درزا او غرار خوت او لدې خوا دحق دلارې بې وسلې او بې وسیلې مجاهدینو درانده، آرام متین او پاخه قدمونه اوچتول.

په یوه لیکه د حق او باطل د لښکرو مقابله پیل شوه ـ ګولی وچلېدې ټانکونو ځکه ولړزوله او الوتکو داور ګولی واورولی.

سهار لمر لا خېره نه وه وهلې او د دنګو غرونو پر څوکو د لمر طلایی وړانګو لا د نور کرښې نه وې ایستلې چې د غرونو پر امتداد د سرو ګولیو پلوشې خپرې شوې او وریښې د ټانکونو سختو ډزو ځمکه ولړزوله د الوتکو مهیب کرس د دښمن د نړېدلی او وارخطا موقف ښکاروندوی وکړه ـ لدغو لړزوونکو ډزو او کړسهار سره ما شومان د خپلو خوب پر بستروکې راکښېناستل ـ د پوښتنو په ډک انداز یې یو بل ته وکتل ـ زړو پوهېدل ـ په پټه خوله یې یو بل ته څرګوواره وکتل او په سترګو سترګو کې یې د هرڅه سره وویل او د یو بل په زړه وپوهېدل ـ د سترګو دغه معصومانه جنګ یو عالم اسرار او سوالونه لرل. چې اوس به ټانکونه د هغوی پر کورونو ورخېژي داوبوس په ډزو به یې کورونه نړېږي، الوتکې به پرې بمونه غورځوي ـ په پلار، ورور او نورو خپلوانو به یې څه څه تېرېږي او په دوی به څه حال راځي....

بې وسلې خلک دغرونو په لور روان شول ځکه که قوه وراندې تېره شي د هغوی د سرخطر دی.

هلته جنګ بنه تود روان ؤ، مجاهدینو په دریو برخوکې د دښمن مقابلې ته

سنګرونه نیولی وو ـ لدې خوابه د مجاهد دټوپک له یوه ډز سره له هغه خوا د درند و ماشینګنو او توپونو یو دوامدار باړ وچلېد ـ سړی به فکر کاوه چې په دغه مسلسل شلیک چې د مجاهد د ټوپک دیوه ډز په ځواب کې د هغه پرمورچل شوی هغه خوځه کوي کانې به هم اوړه شوی وی. او ځمکه به پر بل مخ اوښتې وي، خو چې کتل به دې بیا به له همهغه مورچې د مجاهد د ټوپک ډز شو داسې رسا ډز چې که په دوربین کې به دې وکتل نوګولی به وختې د د ښمن پر بدن مښتې وه.

ښځو خپلې کانې چې د پخوانیو پاچاهانو د وخت کومه نیمه بندکړې روپۍ وه له ځینو نورو شیزونو سره یو ځای بل ځای ښخولی ـ چې یو ځای کې به یې ښخې کړې نوزړه به بیا څه ورته وویل په هغه ځای به بې باوره شوې بل ځای ته به یې یووړې ځکه که قوه را تېره شي نو دا هیڅ به پرې نږدي نورڅه کوي چې د کورونو دز ېړو غوړو په لوټلو هم دریغ نکوي.

قوه له وړاندې تګ څخه پاته شوه خوجګړه په پټول قوت سره روانه وه په یوه برخه کې په اوار ډاګ کې مجاهدینو قوه محاصره کړې وه.

محمد نبي مجاهد به ویل: ما ته د دښمن له ویشتلو څخه د ډزو په تسلسل کې د هغوی رغرېدل او له وحشت څخه د که ښېښته خوند راکوي او همېشه به یې د دښمن د لیونی ښېښتي لذت یاد اوه، وبه یې خندل او بیا به یې پورته وغورځولی او په خندا کې په ورک غږ به یې ویل: ما ته یې د ګولیو په باران کې دا دوی د بې ایمانه ترپکې خوند راکوي.

هغه به کله ناکله د شوخی له مخې ویل: زه یې له تندي پرته بل ځای نه

په نبنه کوم خوداې غیرته چېرته په تندي لګېږي‌دا هر یو په شا لګېږي هر مردار عسکر یا صاحب منصب چې ګوري نو لومړی په پونده لګېدلی وي.

د هغه به همېشه خوله له خندا ډکه وه او د جنګ په سخت او تریخ ساعت کې به هم هغه یوه نیمه ټوکه ویشتله.

له ټانک نه د یوه صاحبمنصب کېن لاس سنګاره شو د ځنګ بجا هد ته یې وویل که مې سترګو کار کولی نو د ساعت عقرب مې یې په نبنه کاوه ته ګوره ورته؛ د ټوپک له ډز سره د صاحبمنصب لاس او ساعت دواړه په هوا شول هغه به د ډز ترمخ د عسکر، صاحبمنصب، یا ټانک، لاری او ...... یو ځانګړی ځای په نبنه کاوه په کوم ځای به چې د هغه زړه ورغی - او بیله دې یې هیڅکله پر ما شه کوته نه راکاږله.

خدای خبر چې د کوم مجاهد د ټوپک مرګ د جبهه خانې پر موبټرو منبت چې د ټانکونو له منځه یو ډز او لمبې پورته شوې.

داور لمبې دومره ژبغراند او چاودنه شخته وه چې تږدې ټانکونه او لاری یې همغلته پڅپلو لمبو کې واخیستلې او د نورو چې وس کېده او لاره یې ایستلې شوای نو بیا یې نه سمه کتله او نه کړه.

او چې له کابل نه د تښتېدلو عسکرو او صاحبمنصبانو حال راورسېدنو هغوی خبره دومره لویه کړې وه چې: پدوی له ځلورو خواوو او هوا نه څه کوي چې د ځمکې له تل نه هم ډزې او برید و نه کېدل. داسې چې هر کمو هرې ډبرې، هرې ونې او هر بوټي پرې باران وچلول.

...او: په جرګو مرکو نشي کار تمام

د خلقیانو له جګړې ستومانه او نهیلي حکومت د پر ته اړ شو چې د زور له لارې نه بلکې د زاریو او نسواتو له لارې ځینې اقوام و ته د هغوی سپین ږیري او مشهورې خبرې چې په کابل کې د دوی د وحشت ترچرې لاندې او سېدل د جرګې په نوم واستوي.

همدا وُ چې په کابل کې یې د ورکو مشهورې خبرې او مخور داخله وزارت ته جلب کړل په لستونو کې د هغو ټولو ما موریتو نومونه نیول شوي وُ چې د ورډکو چک ته منسوب او لاد خرڅي پله د زندان مېلمانه شوي نه وو.

دغه کسان د روژې په وروستیو ورځوکې د داخله وزارت د مامورینو د دوو د خوړلو په سالون کې راغونډ کړی شول.

دا هغه وخت وُ چې اسلم وطنجار مازی تش په نوم وزیر وُ، خود دغه وزارت واک او صلاحیت ظاهراً د پولیسو د لوی قوماندان انجنیر علي شاه پیمان په لاس کې وُ.

علي شاه پیمان چې یو امیني خلقي او لکه امین د مارغوندې ښایسته وُ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نبنه کوم خودا بې غیرته چېرته په تندي لګېږي! هریو په شا لګېږي هرمردار عسکر یا صاحب منصب چې ګوري نو لومړی په پونده لګېدلی وي.

د هغه به همېشه خوله له خندا ډکه وه او د جنګ په سخت او تریخ ساعت کې به هم هغه یوه نیمه ټوکه ویشتله.

له ټانک نه د یوه صاحبمنصب کېن لاس سنګاره شود ځنګ بجاهد ته یې وویل که یې ستړی کار کړی نو د ساعت عقرب یې په نبنه کاوه ته کوره ورته؛ د ټوپک له ډزسره د صاحبمنصب لاس او ساعت دواړه په هوا شول هغه به د ډز ترمخ د عسکر، صاحبمنصب، یا ټانک، لاری او . . . . . . یو ځانګړی ځای په نبنه کاوه په کوم ځای به چې د هغه زړه ورغی - او بیله دې یې هیڅکله پرما شد کوته نه راکاږله.

خدای خبر چې د کوم مجاهد د ټوپک مرګک د جبهه خانې پرموټر ومښت چې د ټانکونو له منځه یو دزن اولمبې پورته شوې.

داورلمبې دومره ژیغرانده او چاودنه (راسې) سخته وه چې نږدې ټانکونه او لاری یې همغلته پچپلو لمبو کې واخیستلې او د نورو چې وس کېده او لاره یې ایستلې شوای نو بیا یې نه سمه کتله او نه کره.

اوچې له کابل نه د تېښتېدلو عسکرو او صاحبمنصبانو حال راورسېدنو مغوی خبره دومره لویه کړې وه چې: پدوی له غلو و خواوو او هوا نه څه کوی چې د حمکې له تل نه هم ډزې او بریدونه کېدل. داسې چې هرکمو هرې ډېرې، هرې اوڼې او هر بوټي پرې بارونه چلول.

. . . او: په جرګو مرکو نشي کار تمام

د خلقیانو له جګړې ستومانه او نهیلی حکومت د ې ته اړ شو چې د زور له لارې نه بلکې د زاریو او نسواتو له لارې ځینې اقوام د هغوی سپین ږیري او مشهوري خبري چې په کابل کې د دوی د وحشت ترچېړي لاندې او سېدل د جرګې په نوم واستوي.

هغوی چې په کابل کې یې د ورډکو مشهوري خبري او محور داخله وزارت ته جلب کړل په لستونو کې د هغو ټولو ماموریتو نومونه نیول شوي ؤ چې د ورډکو چک ته منسوب او لاد خرخي پله د زندان میلمانه شوي نه وو.

دغه کسان د روژې په وروستیو ورځوکې د داخله وزارت د مامورینو د دوودي خوړلو په سالون کې راغونډ کړی شول.

دا هغه وخت ؤ چې اسلم وطنجار مازی تش په نوم وزیر ؤ، خود دغه وزارت واک او صلاحیت ظاهراً د پولیسو لوی قوماندان انجنیر علي شاه پیمان په لاس کې ؤ.

علي شاه پیمان چې یو امیني خلقي او لکه (امین) د مارغونډي بنایسته ؤ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت په نمایندګی سالون ته په ډېرکسو اوفرکې رانښوت ، دحق په جانب اوغمناکه پوز په نیولو سره یې ددغو کسانو په وړاندې خبرې پیل کړې .

ده وویل : زه د یوه پښتون په توګه له وردګو سره ډېره زیاته مینه لرم داېې هم وویل چې وردګ دحکومت له نظره ډېرشریف خلک دي په تېره بیا پر ده ډېرګران دي .

ده په شرافت سوګند یادکړ چې هغه دردناکه حالت چې د وردګو بنځو اوماشومانو ته د جګړې له امله په غرونوکې د استوګنې څخه ورپېښ شویدی په خاصه توګه د ده د زړه سوی وړ دی خوپه ضمن کې یې د دې خبرې یادونه هم وکړه چې حکومت هغه وسایل اوامکانات په لاس کې لري چې د وردګو ټوله سیمه وربانديې په بل ځ واړوي خوزما دا حالت پدغه مېړني اوغیرتي قام نه لوړېږي نوداسې یوکار باید وشي چې د دواړو خواوو یعنې حکومت او وردګو حیثیتونه پکې وساتل شي :

پیمان داهم وویل: په حکومتي دستګاه کې له وردګو نه داسې کسان شته چې د وردګو په مقابل کې دسختوجګړو اوعسکري عملیاتو تجویز وړاندې کوي خوزه د یوه پښتون په توګه چې وردګ ډېر راباندې ګران دي دهغوی په مخ کې درېږم .

ده راجلب شوي کسانو ته مخ وکړ ځاوه ویې ویل تاسې خپل قوم ته ورشئ ممکن هغوی له تاسو سره ښه سلوک ونکړي خوهڅه چې د رسره کوی بیاهم ستاسو قوم دی ورشئ دلاسا یې کړئ .

دپیمان په خبروکې د څو ماموریتونه تر پلاله لاندې یواخطار اوکوابس هم وړاندې شو او هغه دا چې داماموریت دې یاله دوی سره ودرېږي او یا دې دخپل قوم څنګ ونیسي .

په سالون یو ویرجن سکوت حکم چلاوه دناستو کسانو له څېرو د ډرړو –

اندېښنو لوخړې ختلې هغوی زیاتره د پیمان خبروته نه بلکې خپل ژوند او سباته په فکر کې ؤ . داسې غمناکه چوپتیا چې سړی ذکرکاوه په ناستو کسانو کې دمه نه چلېدې اوهسې یې ستړګې غړېدې .

اسمعیل خان چې یو وخت ډېرمقتدر والي ؤ دغه چوپتیا ماته کړه او د نورو په نمایندګی یې څوخبرې وکړې ده هم د قام پدغه دردوونکې حالت اندېښنه څرګنده کړه او په ضمن کې یې دځوښتو وردګو خلقیانو دې تجویز ته چې په وردګو دې سخت عملیات سرته ورسېږي داشاره وکړه چې په تېر کې وویل حکومت اوس هم د دې ډول عملیاتو په برخه کې صرفه نه کړي خوله دې لارې څخه یې کامیابي ندې ترلاسه کړې .

لدې وروسته پیمان له غونډې ووت او په ظاهر کې دوه تنه خلقیان یود باالله شامحمود او بل تر دبوم کلي نعیم په غونډه کې پاته شول دوی د یو لړ مسکو تیټو – وروسته د یوه لست له مخې دهغې کسانو نومونه غونډې ته واورول چې باید وردګو ته د جرګې له پاره روان شي ، غونډې پدې نومونو څه اعتراض ونه کړاو یا یې نشوکولی .

* * *

د ۲۷ روژې په ماښګردوه هلیکوپټرالوتکې په ډېرلوړوالي سیمې ته ننوتې مجاهدین چې د خپلومورچو دپاسه ناست وو پرالوتکو یې بنې د ډېرې کولۍ وچلولې هغه کولۍ الوتکوته رسېدې چېرې شوې اوکېدی شي هغوی پرې خبر شوي هم نه وي خودوی پرې خپل زړه تش کړل اوهغه یې بې ځوابه پرې نښودې .

الوتکو له پاسه سپینې پاڼې شیندلې او چې ترڅو ځمکې ته رارسېدې نود تولو پام هغه خوانه وو ، ماشومانو به منډې پسې وهلې اودالوبه دهغوی دلږې شیبې د ساتېرۍ ښه مشغولا وه ، پاڼې ځمکې ته راورسېدلې چا به له قهراوخپګان څخه توټه کړې - چا به بیزه ، یسترواچولې او یونیم به فکر وړته یووړ خوعمومي فضا داسې وه چې مجاهدینو د رژیم د ماتې سندګانه اوبېبل ته به یې د دغو پاڼو په بنود لو داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت په نمایندګی سالون ته په ډېرکړ اوفرکې رانوت، دحق په جانب اوغمناکه پوز په نیولو سره یې ددغو کسانو په وړاندې خبرې پیل کړې.

ده وویل: زه دیوه پښتون په توګه له وروکو سره ډېر زیا ته مینه لرم داېې هم وویل چې وړدک دحکومت له نظره ډېرشریف خلک دی په تېره بیا پر ده ډېرګران دی.

ده په شرافت سوګند یادکړ چې هغه دردناک حالت چې د وردګو ښځو اوماشومانو ته د جګړې له امله په غرونوکې داستوګنې څخه ورپېښ شویدی په خاصه توګه د ده د زړه سوی وړ دی خو په ضمن کې یې د دې خبرې یادونه هم وکړه چې حکومت هغه وسایل اوامکانات په لاس کې لري چې د وردګو تهوله سیمه ورباندې په بل څ وارو وي خوزما دا حالت پدغه مېړنې اوغیرتي قام نه لورېږي نو داسې یوکار باید وشي چې د دواړو خواوو یعنی حکومت او وردګو حیثیتونه پکې وساتل شي:

پیمان داهم وویل: په حکومتي دستګاه کې له وردګو نه داسې کسان شته چې د وردګو په مقابل کې د سختو جګړو او عسکري عملیاتو تجویز وړاندې کوي خو زه د یوه پښتون په توګه چې وردګ ډېر راباندې ګران دی دهغوی په مخ کې درېږم.

ده راجلب شویو کسانو ته مخ وکړ څاوه ویې ویل تاسې خپل قوم ته ورشئ ممکن هغوی له تاسو سره ښه سلوک ونکړي خو هرڅه چې د رسره کوي بیاهم ستاسو قوم دی ورشئ دلاسا یې کړئ.

دپیمان په خبروکې د څو ماموریتونو تر پلاله لاندې یواخطار اوګواښ هم وړاندې شو او هغه داچې داماموریت دې یاله دوی سره ودرېږي او یا دې دخپل قوم څنګ ونیسي.

په سالون یو ویرجن سکوت حکم چلاوه دناستو کسانو له څېرو ډررو -

اندېښنو لوخړې ختلې هغوی زیاتره د پیمان خبرو ته نه بلکې خپل ژوند او سبا ته په فکر کې ؤ. داسې غمناکه چوپتیا چې سړی فکر کاوه په ناستو کسانو کې دمه نه چلېږي اوهسې یې سترګې غړېږي.

اسمعیل خان چې یو وخت ډېر مقتدر والي ؤ دغه چوپتیا ماته کړه او د نورو په نمایندګۍ یې څوخبرې وکړې ده هم د قام پدغه دردوونکي حالت اندېښنه څرګنده کړه او په ضمن کې یې دڅوتنو وردګو خلقیانو دې تجویز ته چې په وردګو دې سخت عملیات سرته ورسېږي داشاره په ترڅ کې وویل حکومت اوس هم د دې ډول عملیاتو په برخه کې صرفه نده کړې خوله دې لارې څخه یې کامیابي نده ترلاسه کړې.

لدې وروسته پیمان له غونډې ووت او په ظاهرکې دوه تنه خلقیان یود باباللا شامحمود او دبوم کلي نعیم په غونډه کې پاته شول دوی د یولړ هسکو تېتو - وروسته دیوه لست له مخې دهغې کسانو نومونه غونډې ته واورول چې باید وردګو ته دجرګې له پاره روان شي، غونډې پدې نومونو څه اعتراض ونه کړاو یا یې نشو کولی.

* * *

د ۲۷ روژې په ماښګردوه هلیکوپترالوتکې په ډېرلوړوالي سیمې ته ننوتې مجاهدین چې د خپلو مورچو دپاسه ناست وو پر الوتکو یې ښې ډېرې ګولۍ وچلولې هغه ګولۍ الوتکو ته رسېدې چېرې شوې اوکېدی شي هغوی پرې خبر شوي هم نه وي خودوی پرې خپل زړونه تش کړل او هغه یې بې ځوابه پرې نښودې.

الوتکو له پاسه سپینې پاڼې شیندلې او چې ترڅو ځمکې ته را رسېدې نود ټولو پام هغه خوا ته وو، ماشومانو به منډې پسې وهلې او دالوبه د هغوی دلږې شېبې د ساتېرۍ ښه مشغولا وه، پاڼې ځمکې ته راورسېدلې چا به له قهر او خښم څخه ټوټه کړې - چا به بابېزه ایسته واچولې او یو نیم به فکر ورته یووړ خو عمومي فضا داسې وه چې مجاهدینو د رژیم د ماتې سندګانه اوبیول ته به یې د دغو پاڼو په ښودلو داسې

څرګندوله چې رژیم ورته د ننواتې لمن وغوړوله خپله ناکامي یې ومنله او د دوی د ایماني پرتم پر وړاندې سلامي شول.

پرکاغذونو چې په زرګونو پانې یې په تول دره کې تیت شوې وې لیکل شوي ؤ:

دلوی خدای په نامه

«د وردګو کرانو او سپېڅلو اوسېدونکو ته:

څرنګه چې د ثور د ستر انقلاب په رڼا کې د وردګو ټول اوسېدونکي دانقلاب سره تضاد نلري. نوځکه وقایع او پېښې چې تراوسه هلته منځ ته راغلي د سوء تفاهم او د دښمنانو د تبلیغاتو ثمره ده نوځکه خلقي دولت د وردګو ټولو اوسېدونکو ته د کمکي اختر د مبارکو ورځو په احترام پوره او شپېړه عفوه اعلانوي او ستاسو قومي جرګه چې دلاندینیو اشخاصو څخه عبارت ده تاسې ته د مفاهمې او عفوې د عملي کولو دپاره درځي.

جرګې ته د دولت لخوا د عفوې د عملي کولو دپاره چې لار هواره کړي پوره صلاحیت ورکړ شوی. د جرګې غړي لاندې قومي مشران دي:

۱- محترم محمد انورخان واحدي، ۲- غلام درویش خان (ابرکل)، ۳- عبدالغني خان
۴- بسم الله علاقدار، ۵- خدایداد خان خږ، ۶- میرافغان، ۷- عبدالحنان خان مینه پال، ۸- ډګروال سید جان خان، ۹- شیراحمد خان، ۱۰- وکیل امین الله خان
۱۱- مامور جلال الدّین خان، ۱۲- مدیر محمد آصف خان، ۱۳- عید محمد خان،
۱۴- ملک شیرآقا خان، ۱۵- ملک عبدالرؤف خان، ۱۶- پخوانی والي اسمعیل خان،
۱۷- قوماندان عبدالرؤف خان، ۱۸- عبدالجلیل وحدي، ۱۹- عبدالقدیر خان،
۲۰- مدیر محمد یعقوب خان، ۲۱- رئیس محمد انورخان اکبري او څېنې نور.

دافغانستان د موکراتیک جمهوري دولت لخوا»

لدې ځکې هم وردګو ته دوې جرګې د توپونو او ټانکونو په بدرګه تللې

وې خو دهغوی د فعالیت سطحه او ساحه د پېر محدوده وه او تقریباً پټه او غیر رسمي بڼه یې درلوده چې د هغو جرګو کې د غه کسان شامل وو:

۱- حاجي خدایداد خان خږ.
۲- ډګروال عبدالحق د شنې په زوی مشهور.
۳- حاجي سید رسول د تنګي درې اوسېدونکی.
۴- حاجي موسی وردګ د شېخ آباد.
۵- غند مشر کریم خان د سید آباد د اولسوالۍ اوسېدونکی.
۶- ملک شېر اقا د جلګې علاقدارۍ اوسېدونکی.
۷- حاجي جمعه ګل د شش قلعې اوسېدونکی.
۸- مدیر یعقوب د دوراخېلو اوسېدونکی.
۹- محمد کریم خان د دوراخېلو اوسېدونکی.
۱۰- ډګروال سید جان د چک ولسوالۍ اوسېدونکی. (۱)

سېږي ته د جرګې دغړو په راتلو مجاهدینو د وې مخالفې نظر یې - لرلې ځوان پاټکی ورسره مخالف ؤ چې د کمونیزم او اسلام تضاد و نه د پخلاینې ندی او داد رژیم یوه دسیسه ده خو قومي سپین ږیري چې د جرګو مرکې پر کودونو وارد کسان وو د جرګې د راتلو او مرکې پلوی وو او ویل یې چې که څه هم دا تضاد و نه د پخلاینې ندی خو د جرګې ردول هم سم ندی جرګه منو او نبایې پخپله کټه یې راوغرخوو. دغه اختلاف د مجاهدینو ترمنځ د څو ورځنې مباحثې او سخت جدل سبب شو دا نظر هم وړاندې کړ شو چې جرګه دې راشي خو غړي دې ونیول شي او بیا دې کابل ته د تلو اجازه نه ورکول کېږي او لدې لارې دې هم پر رژیم دیوبل فشار په توګه کار واخیستل شي.

---

(۱) وګ - پېرچک او د ایمرباد وکې اسلامي پاڅون لیکوال محمد زبیر شفیقي ۱۰۸-۱۰۹ مخونه.

څرګندوله چې رژیم ورته د ننواتي لمن وغوړوله خپله ناکامي یې ومنله او د دوی د ایماني پرتم پر وړاندې سلامي شول.
پرکاغذونو چې په زرګونو پاڼې یې په ټوله دره کې تیت شوې وې لیکل شوي ؤ:

دلوی خدای په نامه

«د وردګو کړانو او سپیڅلو اوسېدونکو ته:
څرنګه چې د ثور د ستر انقلاب په رڼا کې د وردګو ټولو اوسېدونکو د انقلاب سره تضاد نلري. نو هغه وقایع او پېښې چې تراوسه هلته منځ ته راغلي د سوء تفاهم او د دښمنانو د تبلیغاتو ثمره ده نو ځکه خلقي دولت د وردګو ټولو اوسېدونکو ته د کمکي اخترد مبارکو ورځو په احترام پوره او شپږه عفوه اعلانوي او ستاسو قومي جرګه چې د لاندنیو اشخاصو څخه عبارت ده تاسي ته د مفاهمې او عفوې د عملي کولو د پاره درځي.
جرګې ته د دولت لخوا د عفوې د عملي کولو له پاره چې لار هواره کړي پوره صلاحیت ورکړ شوی. د جرګې غړي لاندې قومي مشران دي:
۱- محترم محمد انورخان واحدي، ۲- غلام درویش خان (ابرکل)، ۳- عبدالغني خان
۴- بسم الله علاقدار، ۵- خدایداد خان خر، ۶- میرافغان، ۷- عبدالحنان خان مینه پال، ۸- ډګروال سید جان خان، ۹- شیراحمد خان، ۱۰- وکیل امین الله خان
۱۱- مامور جلال الدین خان، ۱۲- مدیر محمد آصف خان، ۱۳- عید محمد خان، ۱۴- ملک شیرآقا خان، ۱۵- ملک عبدالرؤف خان، ۱۶- پخلاني والي اسمعیل خان، ۱۷- قوماندان عبدالرؤف خان، ۱۸- عبدالجلیل وجدي، ۱۹- عبدالقدیر خان، ۲۰- مدیر محمد یعقوب خان، ۲۱- رئیس محمد انورخان اکبري او نورو.
دافغانستان دموکراتیک جمهوري دولت لخوا.»
لدې ځکې هم وردګو ته دوې جرګې د توپونو او ټانکونو په بدرګه تللې

وې خو د هغوی د فعالیت سطحه او ساحه ډېره محدوده وه او تقریباً پټه او غیر رسمي بڼه یې درلوده چې د هغو جرګو کې د غه کسان شامل وو:
۱- حاجي خدایداد خان خر.
۲- ډګروال عبدالحق د شنی په زوی مشهور.
۳- حاجي سید رسول د تنګي درې اوسېدونکی.
۴- حاجي موسی وردک د شېخ آباد.
۵- غند مشر کریم خان د سید آباد د اولسوالۍ اوسېدونکی.
۶- ملک شیر آقا د جلګې علاقه دارۍ اوسېدونکی.
۷- حاجي جمعه ګل د شش قلعې اوسېدونکی.
۸- مدیر یعقوب د دوراخېلو اوسېدونکی.
۹- محمد کریم خان د دوراخېلو اوسېدونکی.
۱۰- ډګروال سید جان د چک ولسوالۍ اوسېدونکی.(۱)
سیمې ته د جرګې دغړو په راتلو مجاهدینو دوې مخالفې نظریې لرلې ځوان پاتکی ورسره مخالف ؤ چې د کمونیزم او اسلام تضاد ونه د پخلاینې ندی او داد رژیم یوه دسیسه ده خو قومي سپین ږیري چې د جرګو مرکې پر کودونو وارد کسان وو د جرګې د راتلو او مرکې پلوی وو او ویل یې چې که څه هم د انتضاد ونه د پخلاینې ندی خو د جرګې ردول هم سم ندی جرګه منو او بنا یې په خپله کټه یې راوغرځوو. دغه اختلاف د مجاهدینو ترمنځ د څو ورځو مباحثې او سخت جدل سبب شو دا نظر هم وړاندې کړ شو چې جرګه دې راشي خو غړي دې ونیول شي او بیا دې کابل ته د تلو اجازه نه ورکول کېږي او لدې لارې دې هم پر رژیم دیوبل فشار په توګه کار واخیستل شي.

---

(۱) وګ - پرچک او د ایر باد وکې اسلامي پاڅون لیکوال محمد زبیر شفیقي ۱۰۸-۱۰۹ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مباحثو او جدلونو نه يوازې د مجاهدينو د مشرانو ترمنځ بلکې د ګردو مجاهدينو او د سيمې د اوسېدونکو ترمنځ د مباحثې جدي او خښمېدلې مجلسونه تاوده کړل.

بالاخره د قومي مشرانو پرېکړه ومنل شوه او د جرګې غړو ته د راتلو اجازه ورکړ شوه د چکه د اسلامي انقلابي شورا غړو د علي خان په کلي کې د جرګې د غړو هرکلي وکړ که څه هم داهرکلي د زړه د پاسه هرکلي و. خو په کوټه کې د جرګې غړي په عنعنوي توګه برکېنول شول او د شورا غړي او مجاهدينو د روازو ته نژدې ځايونه ونيول. خو بيا هم د جرګې له غړو د ډار او وېرې خپسې منګولې نه وې لېرې کړې او س هم له دوى سره دا انديښنه وه چې توم به څه ورسره کوي او له دوى څخه به د رژيم د ناکړدو څه وړ انتقام او غچ اخلي، دغه ډار او انديښنه د دوى له ناستې، حرکاتو، خبرو او کتلو څخه ډېره ښه څرګنديده- دوى ته ځانونه له ټولې مشهورتيا، مخورى او مشرتوب سره ډېر وړوکي ښکارېدل، د مجاهدينو د ايماني پرتم ، روحي ډاډ او بې سياله مقاومت له ارخه دوى ځانونه ډېر پيکه احساسول په تېره دا چې سيمې ته د جرګې د غړو په راتلو مجاهدينو پولي مانورې ترسره کړې دوى د لارې په اوږدو کې په ډېر صلابت او قوت سره ځايونه نيولي و او د لارو د واړو غاړو ته ټوپک په لاس او په کارتوسو پټ ولاړ و چې د لمر وړانګو به د کارتوسو سره د ټکر پر وخت يو ډول طلايي وړانګې ښندلې او ځلکونه به يې کول- دوى په يوه ځاى کې د بخاري نل په ډېرو او بوټو کې پټ کړى او له پاسه يې ترپال پرې غوړولي و داسې ښکارېده لکه اوبوس توپ؛ چې هرڅايې په ليدو داخيال کاوه چې يوه داخوږېږ دروند توپ دى - دوى دالله اکبر په پرله پسې شعارونو او غوړيو د جرګې د غړو هرکلي کاوه او هغوى ته يې د خپل تصميم او همت ننداره ښودله چې ځينو ځينو به يې له ګواښنه ډک عمل هم ترسره کې.

د اسلامي انقلابي شورا رئيس عبدالکبيرخان د جرګې له غړو نه خبرې پيل کړې او لکه چې د دوى وېره او اضطراب يې درک کړې وى په مينه ، سره سينه او په له موسکا ډکه خوله يې د جوړ نا جوړه احوال ورو ورسته خپلې پوښتنې پدې ډول پيل کړې:

د الوتکو نه په اچول شوېو کاغذونو کې ټول معرفي شوي کسان نشته د مثال په توګه د محمد انور واحدي ځاى تش دى او ملک عبدالرؤف خان هم له تاسې سره نه ليدل کېږي موږ نه پوهېږو چې هغوى ولې ندى راغلي بندیان شوي خو به نه وى؟

دغه پوښتنې هغوى ته نور هم تلولي کړل او لکه چې له يوې سختې او خطرناکې پوښتنې سره مخامخ شوي وي يو بل ته په بېړه او وار خطايي وکتل او ويې ويل:

واحدي صاحب ته د عدليې وزارت د معين په توګه ځينې ضروري کارونه پيدا شول او د هغه وزارت په غوښتنه له جرګې نه وويستل شو او په ځاى يې مستوفي سلطان محمد وټاکل شو. خود ملک عبدالرؤف په اړه هغوى هيڅ ونه شو ويلاى او چوپ پاته شول. د شورا مشر هم د دوى د تلولي حالت په احساس نور څه ونه ويل هدارنګه د خانګل ماما موجوديت ته پدې جرګه کې چې نوم يې په لست کې نه و ډېر ود تعجب په ستر ګه کتل خانګل د ناويو د وړلو راوړلو له پاره آس ساتلى و او په ودونو کې به د ده آس پر کرايه نيول کېده او هېڅ توګه دداسې غلسونو نو خانګل خپله موضوع روښانه کړه ويې ويل: چې له مدير محمد يعقوب سره د سړک په غاړه روان و چې د جرګې موټر ودرېدا او دى يې هم ورسره موټر ته وخېژاوه نور په هيڅ هم ندى خبر. بله پوښتنه داوه چې د جرګې غړي ځانونه قومي بولي او که د حکومت نمايندګان - دغه پوښتنه بيا هم د هغوى په مغزو ډېره بل دروند ګوزار و چې سره ويې لړزول او بيا يو بل ته په کتو شول - د جرګې غړي په خپلو منځو کې هم يو پر بل نه وو ډاډه او دا انديښنه ورسره وه چې د دوى په منځ کې به

دغه مباحثو او جدلونو نه یواځې د مجاهدینو د مشرانو ترمنځ بلکې د کړیو مجاهدینو او د سیمې د اوسېدونکو ترمنځ د مباحثې جدي او خښمېدلي مجلسونه تاوده کړل.

بالاخره د قومي مشرانو پرېکړه ومنل شوه او د جرګې غړو ته د رژیم له تلواجانو ورکړ شوه د چک د اسلامي انقلابي شورا غړو د علي خان په کلي کې د جرګې د غړو هرکلي وکړ که څه هم داهرکلي د زړه د پاسه هرکلي و. خو په کوټه کې د جرګې غړي په عنعنوي توګه بر کېنول شول او د شورا غړي او مجاهدینو د دروازو ته نژدې ځایونه ونیول. خو بیا هم د جرګې له غړو د ډار او وېرې خپسي منګولې نه وې لیرې کړې او س هم له دوی سره دا اندېښنه وه چې توم به څه ورسره کوي او له دوی څخه به د رژیم د ناکردو څه ور انتقام او غچ اخلي، دغه ډار او اندېښنه د دوی له ناستې، حرکاتو، خبرو او کتلو څخه ډېره ښه ځرګندېده - دوی ته ځانونه له ټولې مشهورتیا، مخورۍ او مشرتوب سره د ډېر وروکي ښکارېدل، د مجاهدینو د ایماني برم، روحي ډاډ او ډېر سیاله مقاومت له ارخه دوی ځانونه ډېر پیکه احساسول په تېره د اچې سیمې ته د جرګې د غړو په راتلو مجاهدینو پولس مانورې ترسره کړې دوی دلاړې په اوږد دوکې په ډېر صلابت او قوت سره ځایونه نیولي و او د لارو دواړو غاړو ته ټوپک پر لاس او په کارتوسو پټ ولاړ و چې د لس وړانګو به د کارتوسو سره د ټکر پرڅت یو پول طلایي وړانګې ښندلې او ځلکونه به یې کول - دوی به یوه ځای کې د بخاري نل په ډېرو او بوټو کې پټ کړي او که پاسه یې ترپال پرې غوړولي و د اسې ښکارېده لکه او بوس توپ؛ چې هر چا یې په لیدو د اخیال کاوه چې یوه د اخوږ دروند توپ دی - دوی د الله اکبر په پرله پسې شعارونو او غوږونو د جرګې د غړو هر کلي کاوه او هغوی ته یې د خپل تصمیم او همت ننداره سنود له چې ځینو ځینو به یې له کوانسه د کړ عمل هم ترسره کې.

د اسلامي انقلابي شورا رئیس عبدالکبیرخان د جرګې له غړو څخه خبرې پیل کړې او لکه چې د دوی وېره او اضطراب یې درک کړي وي په مینه، سره سینه او په له موسکا ډکه خوله یې د جوړ نا جوړه احوال ورو وسته خپلې پوښتنې پیل کړې:

د الوتکو نه په اچول شوېو کاغذونو کې ټول معرفي شوي کسان نشته د مثال په توګه د محمد انور واحدي ځای تش دی او ملک عبدالرؤف خان هم له تاسې سره نه لیدل کېږي موږ نه پوهېږو چې هغوی ولې نه دي راغلي بند یا شو خو به نه وي؟

دغه پوښتنې هغوی نور هم تلولي کړل او لکه چې له یوې سختې او خطرناکې پوښتنې سره مخامخ شوي وي یو بل ته په بېړه او وار خطایي وکتل او ویې ویل:

واحدي صاحب ته د عدلیې وزارت د معین په توګه ځینې ضروري کارونه پیدا شول او د هغه وزارت په غوښتنه له جرګې نه وویستل شو او په ځای یې مستوفي سلطان محمد و ټاکل شو. خو د ملک عبدالرؤف په اړه هغوی هیڅ و نه شو ویلای او چوپ پاته شول. د شورا مشر هم د دوی د تلولي حالت په احساس نور څه ونه ویل هدا رنګه د خانګل ماما موجودیت ته پدې جرګه کې چې نوم یې په لست کې نه و د ډېر و د تعجب په سترګه کتل کېدل. خانګل د ناوېو د وړلو راوړلو له پاره آس ساتلی و او په ودونو کې به د ده آس په کرایه نیول کېده او هم په هیڅ توګه د اسې غلسونو کې خانګل په خپله موضوع روښانه کړه ویې ویل: چې له مدیر محمد یعقوب سره د سرک په غاړه روان و چې د جرګې موټر ورد رېد او دی یې هم ورسره موټر ته وخېژاوه نور په هیڅ هم نه دي خبر.

بله پوښتنه داوه چې د جرګې غړي ځانونه قومي بولي او که د حکومت نماینده کان - دغه پوښتنه بیا هم د هغوی په مغزو بېوبل د رونډ کولو وچې سره ورېې لږ نه ول او بیا یو بل ته په کتو شول - د جرګې غړي په خپلو مخو کې هم یو پر بل نه وو او داوه او د اندېښنه ورسره وه چې د دوی په منځ کې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتی د حکومت جاسوس ځای لري نو د غه پوښتني په ځواب د ور سره وخوځېدل او خوځېدل د وري خبري يې وڅوولي خو ښاغلی وجدي دا مېړانه وکړه چې د جرګې غړي يې قومي وبلل. وروسته د شورا رئيس او نورو مشرانو هر يوه پخپل وار خبري وکړي ويې ويل چې ولې په خلقيانو د ټول توپير برضد خبري کولې خو په عمل کې موږ وليدل چې دوې هزاره د پښتنو او پښتنانه د هزاره کانو په مقابل کې لمسول. خلقيانو به ويل او لا ګنيا دی وايي چې انقلاب پر مخ تلونکی هدفونه لري خو په عمل کې دوی غوښتل چې موږ دوې ټپري په تخت بوزي او په افغانستان کې د کورنيو جګړو او قبيلوي اختلافونو زمانه بيا په موږ ووينې او بيا همدوی لګيا دی او د مرتجعينو تاپې په موږ لګوی اوس نو تاسي ووايا ست چې موږ مرتجعين يو که دوی.

د حکومت په ابلاغيه کې موږ ته په اصطلاح عفوه اعلان شوی. عفوه خو هغو کسانو ته کېږي چې مقصر وي او ګناه يې کړې وی موږ څه ګناه کړې وه چې زموږ په سيمه سور اور بل کړی شو.

د شورا رئيس جرګې ته مخ واړاوه او څرګنده يې کړه تاسې زموږ مشران یاست تاسي پخپله په ټول قوم کې وګرځئ او پخپله ستر ګو ووينئ چې د څومره بې دفاع او مظلومانو کورونه او کروندې سوځول شوی. زموږ کورنۍ چور شول. يوازې زموږ ماشومان نه بلکی زموږ ښاروی هم د الو تکو په ليدو سره احساسوی چې د محشر ورځ ورباندې راتلونکی ده. خو موږ به د غه ډول ستمګرو عناصرو ته چې خائنو نو ته خلقيان وايي او په موږ بمونه او رووي او د توپ ټانک او طيارې له لارې موږ ته خپل نړو ښيي د اسلامي جذبې او قومي زوړ ورمنځي سرپټوب او انسانيت وروښيو.

موږ فيصله کړې چې د حق او حقيقت په لار کې يو ټن هم تر وندی نه پاتې کېږو نو چې موږ د اسې فيصله کړې وی بيا به ولې وسله په ځمکه ږدو بيا به نو

زموږ له پاره سوله او د سولې جرګې څه ارزښت ولري؟ سره لدې هم موږ مسلمان او پښتانه يو د ملامتی بار په اوږو نشو کرځولی که چيرې د سولې جرګه زموږ ملامتې را برسېره کولی شي راودې نښيي موږ به پوره حوصله د هغو خبرو اترو او ريږدو ته چمتو يو.... دا وخت د جرګې د غړو خولې په لاړو لمدې شوې وې او د زړونو درزا يې لرې څه ناسته وه ويې ويل موږ پخپلو سترګو وليدل چې حکومت ستاسې کورونه سوځولی او تاسې ته يې زيات تاوان دراړولی دی خو تاسې هم صرفه نده کړې سرکونه مو خراب کړيدی او لکه چې حکومت ادعا کوي ښوونځي او نور اجتماعي مرکزونه مو سوځولي دی.

د شورا رئيس وويل موږ منکر نه يو د چکړ هو ټل خو ولسوال خپله عسکري چوڼۍ ګرځولې وه چې د جنګ په جريان کې وران شوا و يوازې يو ښوونځي چې څوځله حکومت زموږ پرضد د يوې اډې په توګه ترې کار اخيست له مينځه وړل شوی. بله دا چې دا ټول موږ جوړ کړي د قومي اشرونو له لارې مو جوړ کړی او بيا به يې هم موږ جوړوو، نو موږ هيڅ اجتماعي مرکز ته زيان ندی رسولی. د برېښنا فابريکه لکه چې تاسې يې ګورئ فعاله ده او سيمې ته برېښنا ورکوي خو دا په ډاګه وايو چې پر کابل مو برېښنا قطع کړې. دا وبند او نور ټول تأسيسات فعال دی.

د يو لړ آزادو مباحثو په نتيجه کې مجاهدينو وغوښتل چې جرګه خپل نظر څرګند کاندي د جرګې له خوا وويل شول چې قوم ملامته ندی موږ هيله لرو چې د قوم او حکومت ترمنځ سرې اوبه توې کړو تاسې موږ ته خپلې غوښتنې او شرطونه څرګند کړی کومې چې زموږ له صلاحيته پوره دی هم دلته به يې فيصله کړو او په نورو به له حکومت سره وغږيږو. د شورا رئيس له جرګې اجازه وغوښته چې د دغه مسئلې په اړه د دوی په غياب کې شورا يو غونډه وکړي. د د غې ځانګړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتی د حکومت جاسوس ځای لري نود دغه پوښتنې په ځواب د هر سړه وخوځېدل راوخوځېدل د هري خبرې یې وژوولی خوښا غلی وجدي دا مېړانه وکړه چې د جرګې غړي یې قومي وبلل. وروسته د شورا رئیس او نورو مشرانو هر یوه بېل بېل وار خبرې وکړې ویې ویل چې دا به خلقیانو دنړا دي توپیر پر ضد خبری کولې خو په عمل کې موږ ولیدل چې دوی هزاره د پښتنو او پښتانه د هزاره ګانو په مقابل کې لمسول. خلقیانو به ویل او لا ګکیا دي وایي چې انقلاب پرمخ تلونکی هدفونه لري خو په عمل کې دوی غوښتل چې موږ دوې پېړۍ په شا بوزي او په افغانستان کې د کورنیو جګړو او قبیلوي اختلافونو زمانه بیا په موږ وویني او بیا هم دوی لګیا دي او د مرتجعینو ټاپې په موږ لګوي اوس نو تاسې ووایاست چې موږ مرتجعین یوکه دوی.

د حکومت په ابلاغیه کې موږ ته په اصطلاح عفوه اعلان شوی. عفوه خو هغو کسانو ته کېږي چې مقصر وي او ګناه یې کړې وي موږ څه ګناه کړې وه چې زموږ په سیمه سور اور بل کړی شو.

د شورا رئیس جرګې ته مخ واړاوه او څرګنده یې کړه تاسې زموږ مشران یاست تاسې پخپله په ټول قوم کې وګرځئ او پخپلو سترګو ووینئ چې د څومره بې دفاع او مظلومانو کورونه او کروندې سوځول شوي. زموږ کورونه چور شول. یوازې زموږ ماشومان نه بلکې زموږ څاروی هم د الوتکو په لیدو سره احساسوي چې د محشر ورځ وربانديې راتلونکې ده. خو موږ به دغه ډول ستمګرو عناصرو ته چې ځانونو ته خلقیان وايي او په موږ بمونه اوروي او د توپ ټانګ او طیارې له لارې موږ ته خپل زور ښیي د اسلامي جذبې او قومي زوړ له مخې سرټیټ او انسانیت وروښیو.

موږ فیصله کړې چې د حق او حقیقت په لار کې یو ټن هم ژوندی نه پاتې کېږو نو چې موږ داسې فیصله کړې وی بیا به ولې وسله په ځمکه ږدو بیا به نو

زموږ له پاره سوله او د سولې جرګې څه ارځښت ولري؟ سره له دې هم موږ مسلمان او پښتانه یو د ملامتي بار په اوږو نشو کرځولی که چېرې د سولې جرګه زموږ ملامتي را بر سېره کولی شي راودې نېسي موږ په پوره حوصله د هغو خبرو اترو او رېدو ته چمتو یو.... دا وخت د جرګې د غړو خولې په لاړو لمدې شوې وې او د زړونو درزا یې لرې څه ناسته وه ویې ویل موږ پخپلو سترګو ولیدل چې حکومت ستاسې کورونه سوځولي او تاسې ته یې زیات تاوان دراړولی دی خو تاسې هم صرفه نده کړې سرکونه موخراب کړیدی او لکه چې حکومت ادعا کوي ښوونځي او نور اجتماعي مرکزونه موسوځولي دي.

د شورا رئیس وویل موږ منکر نه یو د چک هوټل خو ولسوالۍ خپله عسکري چوڼۍ ګرځولې وه چې د جنګ په جریان کې وران شو او یوازې یو ښوونځی چې خوځله حکومت زموږ پر ضد دیوې اډې په توګه ترې کار اخیست له مینځه وړل شوی. بله دا چې دا ټول موږ جوړ کړي د قومي اشرونو له لارې موجوړ کړي او بیا به یې هم موږ جوړوو، نور موږ هیڅ اجتماعي مرکز ته زیان ندی رسولی. د برېښنا فابریکه لکه چې تاسې یې ګورئ فعاله ده او سیمې ته برېښنا ورکوي خو دا په ډاګه وایو چې پر کابل موبرېښنا قطع کړې. دا وبوبند او نور ټول تأسیسات فعال دي.

د یو لړ آزادو مباحثو په نتیجه کې مجاهدینو وغوښتل چې جرګه خپل نظر څرګند کاندي د جرګې له خوا وویل شول چې قوم ملامته ندی موږ هیله لرو چې د قوم او حکومت ترمنځ سرې او به تویې کړو تاسې موږ ته خپلې غوښتنې او شرطونه څرګند کړي کومې چې زموږ له صلاحیته پوره دی هدلته به یې فیصله کړو او په نورو به له حکومت سره وغږیږو. د شورا رئیس له جرګې اجازه وغوښته چې د دغه مسئلې په اړه د دوی په غیاب کې شورا یوه غونډه وکړي. د دغې ځانګړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې حق د جرګې غړو ته هم حاصل و چې بیله غونډه وکړي. په بله کوټه کې کابو یو ساعت خبرې وشوې او لومړی شرط دا وړاندې شو چې زموږ بندیان راخوشې کړی که چیرې یې زموږ بندیان راخوشې کړل بیا به نورو خبرو ته هم سر ښکېښو.

شورا هم هیله لرله چې ټوله جرګه به کابل ته نه ځي ځینې به یې له قوم سره پاته کېږي خو جرګې غړي ویرېدل چې کښې مجاهدین یې د برمته کولو خیال لري د همدې ویرې له امله ټول غړو ته د تلواجازه ورکړه شوه.

جرګه کابل ته ورسېده د کورنیو چارو په وزارت کې د پولیسو قومندان علي شاه پیمان چې جرګه هم د ده د ابتکار له مخې جوړه شوې وه د هغوی هرکلی وکړ. هغه په تعجب کې و چې د جرګې غړي روغ جوړ د ده مخې ته ناست دي او یوه ته هم کوم زیان نه دی رسېدلی. ده ډېره تلوسه لرله چې د جرګې له جریان څخه خبر شي همداو چې اسماعیل خان ما یار د جرګې په نمایندګۍ د جرګې د فعالیت جریان په مفصله توګه وړاندې کړ چې علي شاه پیمان یې مهم ټکي یادداشت کړل. اسمعیل خان ډېر دلایل لرل چې قوم ملامته نه دی بلکې له دې حالت سره ولسوالانو او د خلقي حکومت نورو مامورینو د خلقي ګوند غړیو او د انقلاب د دفاع د کمېټو غړیو مخامخ کړېدی.

علي شاه پیمان وویل: ما غوښتل جرګه له امین صاحب سره وګوري خو داسې ښکاري چې امین صاحب له وړدګو خپه دی....

مایار په احساساتي بڼه د پیمان خبرې ورډېرې کړې او په ماته ګوډه پښتو یې وویل:

... فرق نه کوي امین خپه کېږي که ترېږي، کې د هر څه قوم مهم دی وطن مهم دی موږ غواړو خدای پدې قوم ورحم وکړي چې حکومت مهرباني

وکړي...

پیمان موسکی شو خپلې خبرې یې ترمیم کړې ویې ویل وبخښئ ما لکه چې خپل مطلب سم ونشو ویلی امین صاحب له وردګو نه خپه نه دی وردګ ډېر ورباندې ګران دي ناز ورباندې لري.

بیا یې وویل ربښتیا چې قوم ملامت نه دی ماته دوه ولسوال شوي ولسوال ورو نه راغلل او را ته یې وویل: چې زموږ ورور وردګو شهید کړېدی. خو ما ورته وویل شهید نه بلکې مردار شوېدی. پیمان وویل ما څکه خپل ولسوال مردار شوی وګاڼه چې هغه د وردګو پر پښتو او غیرت باندې ملنډې وهلې دي زه هم پښتون یم که چیرې زما په ولس کې دا کار شوی وای او زما خلک په زور په موټرونو کې د جګړې له پاره استول شوي وای ما به هم د وردګو په څېر اقدام کاوه.

پیمان د خپلو مخصوصو اکټونو په ملتیا کله د نرمۍ او د پستۍ غاړې او کله بیا ګواښونکې او شخصي خبرې کولې پدې کې د تیلفون زنګ راغی د هغه له خبرو داسې څرګنده شوه چې مقابل لوری یې د مرکزي قواوو قوماندانې ده چې قوماندان یې د وردګو د تنګي اوسېدونکی محمد دوست دی.

پیمان په تیلفون کې په نسبتاً جدي بڼه مقابل لوري ته وویل نه نه، ګوره د سولې جرګه دا ده زما سره ناسته ده، دوی له قوم سره مفاهمه کړې د سولې امید نور هم زیات شوی تاسې عملیات مه کوئ د وردګو مسئله ماته پرېږدئ زه د وردګو ضامن یم وردګ ښه خلک دي.

دا معلومه نشوه چې د پیمان دا تیلفوني مرکه مصنوعي وه که حقیقي.

پیمان بیا وروځ اواوړې یوځای وغورځولې غاړه یې تازه کړ چیه ستړکه یې لږ چوغه کړه د خولې ښی وښکی یې یوې خوا ته کوږ کړ ویې ویل د هغه اعتماد له مخې چې یې د وردګو د هیوادپالنې پر روحیه لرم که چیرې

غونډې حق د جرګې غړو ته هم حاصل وُ چې بېله غونډه وکړي. په بله -
کوټه کې کابو یو ساعت خبرې وشوې او لومړي شرط دا وړاندې
شو چې زموږ بندیان راخوشې کړي که چېرې یې زموږ بندیان راخوشي
کړل بیا به نورو خبرو ته هم سره کښېنو.

شوراهم هیله لرله چې ټوله جرګه به کابل ته نه ځي ځینې به یې
له قوم سره پاته کېږي خو جرګې غړي وېرېدل چې کنې مجاهدین یې د
بې‌متهکولو خیال لري د همدې وېرې له امله ټولو غړو ته د تللو اجازه ورکړه
شوه.

جرګه کابل ته ورسېده د کورنیو چارو په وزارت کې د پولیسو قوماندان
علي شاه پیمان چې جرګه هم د ده د ابتکار له مخې جوړه شوې وه دغوی
هرکلی وکړ. هغه په تعجب کې وُ چې د جرګې غړي روغ جوړ د ده مخې ته
ناست دی او یوه ته هم کوم زیان ندی رسېدلی. ده ډېره تلوسه لرله چې د
جرګې له جریان څخه خبر شي همدا وُ چې اسماعیل خان مایار د جرګې په
نماینده‌ګۍ د جرګې د فعالیت جریان په مفصله توګه وړاندې کړ چې علي شاه
پیمان یې مهم ټکي یادداشت کړل. اسمعیل خان ډېر دلایل لرل چې
قوم ملامته ندی بلکې لدې حالت سره ولسوالۍ او د خلقي حکومت نورو
مامورینو د خلقي ګوند غړیو او د انقلاب د دفاع د کمېټو غړیو تخامخ کړیدی.

علي شاه پیمان وویل: ما غوښتل جرګه له امین صاحب سره وګوري
خو داسې ښکاري چې امین صاحب له وردګو خپه دی....

مایار په احساساتي بڼه د پیمان خبرې ورپرې کړې او په ماته کوره
پښتو یې وویل:

... فرق نه کوي امین خپه کېږي کې ترېږي، کې د هر څه قوم مهم
دی وطن مهم دی موږ غواړو خدای پدې قوم ورحمېږي کې حکومت مهرباني

وکړي...

پیمان موسکی شو خپلې خبرې یې ترمیم کړې ویې ویل وبخښئ
ما لکه چې خپل مطلب سم ونشو ویلی امین صاحب له وردګو نه خپه
ندی وردګ ډېر ورباندې ګران دی ناز ورباندې لري.

بیا یې وویل ریښتیا چې قوم ملامت ندی ماته دوه ل شوی
ولسوال وروره راغلل او راته یې وویل: چې زموږ وروره وردګو شهید
کړیدی. خو ما ورته وویل شهید نه بلکې مردار شویدی. پیمان وویل
ما ځکه خپل ولسوال مردار شوی وګاڼه چې هغه د وردګو پر پښتنو او غیرت
باندې ملنډې وهلې دي زه هم پښتون یم که چېرې زما په ولس کې دا کار
شوی وای او زما خلګ په زور په موټرونو کې د جګړې له پاره استول شوي وای
ما به هم د وردګو په څېر اقدام کاوه.

پیمان د خپلو مخصوصو اکتونو په ملتیا کله د نرمۍ او د پستې غاړې
او کله بیا ګواښونکي او شخصي خبرې کولې پدې کې د تیلفون زنګ راغی د هغه
له خبرو داسې څرګنده شوه چې مقابل لوری یې د مرکزي قواوو قوماندانی ده
چې قوماندان یې د وردګو د تنګي اوسېدونکی محمددوست دی.

پیمان په تیلفون کې په نسبتاً جدي بڼه مقابل لوري ته وویل نه نه،
ګوره د سولې جرګه دا ده زما سره ناسته ده، دوی له قوم سره مفاهمه کړې
د سولې امید نور هم زیات شوی تاسې عملیات مه کوئ د وردګو مسئله
ماته پرېږدئ زه د وردګو ضامن یم وردګ ښه خلګ دي.

دا معلومه نشوه چې د پیمان دا تیلفوني مرکه مصنوعي وه که حقیقي.

پیمان بیا وروځي او اوریې یو ځای وغوړځولې غاړې یې تازه کړ چپه
سترګه یې لږ چوغه کړه د خولې ښي ونکی یې یوې خواته کوږ کړ ویې ویل
د هغه اعتماد له مخې چې زه یې د وردګو د هیوادپالنې پر روحیه لرم که چېرې

زما په اختیارکې وای ما به ورډکو ته ویلی وای چې ځانته جلا جمهوریت جوړ کړي خو زماله واکه وتلی خبره ده خو هغه څه چې زماله واکه پوره دی زه وردکو ته دهغې لوز ورکوم چې د بندیانو په خوشې کولو کې به ورسره مرسته وکړم کوم بندیان چې له ماسره دی د هغوی په باب خو هیڅ خبره نشته .

خوله وردکو ته زما غوښتنه داده چې خپل سپږونځې دې پرانیزي خپل سرکونه دې جوړکړي ولسوالي دې پخپله فعاله کړي هرڅوک چې د دوی خوښ وي هغه دې ولسوال وټاکي او ولسوال به د قوم مشرانو لکه والي اسمعیل خان او ابکل ته مسئولیت ولري - ترڅو چې پرحکومت دوردکو اعتماد نه وي راغلی ترهغو دې خپل اخیستل شوي ټوپک حکومت ته نه تحویلوي او غوښتنه یې وکړه چې جرګه یوځل بیا قوم ته ورشي . او دی به ترهغې دوردګو د بندیانو لستونه او نورکار او بار برابرکړي .

پدې ډول جرګه بیا وردکو ته لاړه - خو دا ځل جرګې هیڅ کومه نوې خبره له ځان سره نه وه وړې مجاهدینو یوځل بیا هغوی ته خپله پخوانی خبره تکرارکړه چې لومړی دې زمونږ بندیان خوشې کړی شی بیا به مونږ چې نورې غوښتنې وړاندې کړو .

جرګه چې له وردکو بیرته ستنه شوه بیا یې طبق معمول علي شاه پیمان له تول جریان څخه خبرکړ هغه ظاهراً دلستونو د برابرولو خبره بیا تکرارکړه پدې ډول چې پیمان به د کورنیو چارو د وزارت لستونه برابروي او علي خان به کوښښ کوي چې داکسا د دوارو نظامي او ملکي برخو څخه د بندي شویو وردکو لستونه برابرکړي .

جرګې مجاهدینو ته د جریانا تو په اړه یو لیک واستاوه او له دوی څخه یې غوښتنه وکړه چې دوی هم د بندیانو لست برابر او جرګې ته یې واستوي . د دوی د لیک په ځواب کې مجاهدینو دا ډول ځوابیه لیک ورواستاوه :

د سولې د جرګې محترمو غړو !

له یوې خوا ستاسې ترنظر لاندې د سولې خبرې روانې دي او له بلې خوا د کابل او دګران هېواد په بیلو بیلو ځایونو کې د وردکو ګرفتارۍ روانې دي دغه کار مونږ ته وښیوده چې حکومت دچل او دسیسې فکرلري .

تاسې ته معلومه ده چې د وردکو زیاتره خلک د مامورین-منصبدار ښوونکی - کارګر - سوداګر او نورو په بېلا بېلو برخو کې ژوند کوي او له بلې خوا د وردکو خلک په ډېره سیمه کې استوګنه لري چې هغوی ته په اوسنیو شرایطو کې زمونږ لاسونه نشي رسېدی نو د ټولو وردکو د بندیانو دلست جوړول زمونږ له پاره امکان نه لري او تلی خبره ده - که چېرې حکومت په ریښتیا سره پخپله اعلا میه کې صادق وي او ښه نیت ولري نو بیا به زمونږ شرایط چې د بندیانو - خوشې کول او په پیشنهاد شوې چوکاټ کې د خبرو اترو له جریان څخه عبارت دی سخت کارندی - د وردکو د بندیانو شمېر حکومت ته پوره څرګند دی نو حاجت نشته چې خبرې اوږدې شي او تاسې هم تګ او راتګ وکړئ مونږ بالڅه نه غواړو یوازې دومره چې حکومت پخپله وعده وفا وکړي .

د چک د سپین بیروله خوا

۱۴ / ۶ / ۱۳۵۸

لدې سره د جرګې غړو د ده بوریو په جومات کې خپله غونډه راوبلله او څه نوبیو کسانو هم په غونډه کې برخه واخیسته .

مایار دغونډې غړو ته ټول جریان تکرارکړ . داوخت دموسۍ خېلو اوسېدونکی داکسا غړی عمر وردک چې د پړ شیګ زلمی ؤ او د نوی مودلشت پتلون یې اغوستی ؤ او ښیتلی طلایي وښیتانو یې د یوې پېغلې له -

ځما په اختیار کې وای ما به ورڅو ته ویلي وای چې ځانته جلا جمهوریت جوړ کړی خو زما له واکه وتلی خبره ده خو هغه څه چې زما له واکه پوره دی زه ورڅو ته دغې لوز ورکوم چې د بندیانو په خوشې کولو کې به ورسره مرسته وکړم کوم بندیان چې له ماسره دی د هغوی په باب خو هېڅ خبره نشته.

خو له ورڅو نه زما غوښتنه داده چې خپل سنوونځي دې پرانیزي خپل سرکونه دې جوړکړي ولسوالي دې پخپله فعاله کړي هرڅوک چې د دوی خوښ وي هغه دې ولسوال وټاکي او ولسوال به د قوم مشرانو لکه والي اسمعیل خان او ابکل ته مسئولیت ولري - ترڅو چې پر حکومت د ورڅو اعتماد نه وي راغلی ترهغو دې خپل اخیستل شوي ټوپک حکومت ته نه تحویلوي او غوښتنه یې وکړه چې جرګه یو ځل بیا قوم ته ورشي. او دی به ترهغې د ورڅو د بندیانو لستونه او نورکار او بار برابر کړي.

پدې ډول جرګه بیا ورڅو ته لاړه - خو دا ځل جرګې هېڅ کومه نوې خبره له ځان سره نه وه وړې مجاهدینو یو ځل بیا هغوی ته خپله پخوانی خبره تکرار کړه چې لومړی دې ځمونږ بندیان خوشې کړي شي بیا به مونږ خپلې نورې غوښتنې وړاندې کړو.

جرګه چې له ورڅو بېرته ستنه شوه بیا یې طبق معمول علي شاه پیمان له ټول جریان څخه خبر کړ هغه ظاهراً د لستونو د برابرولو خبره بیا تکرار کړه پدې ډول چې پیمان به د کورنیو چارو د وزارت لستونه برابروي او علي خان به کوښښ کوي چې د اکسا د دوارو نظامي او ملکي برخو څخه د بندي شویو ورڅو لستونه برابر کړي.

جرګې مجاهدینو ته د جریانا تو په اړه یو لیک واستاوه او له دوی څخه یې غوښتي وو چې دوی هم د بندیانو لست برابر او جرګې ته یې واستوي. د دوی د لیک په ځواب کې مجاهدینو د اډول ځوابیه لیک ورواستاوه،

د سولې د جرګې محترمو غړو!

له یوې خوا ستاسې ترنظر لاندې د سولې خبرې روانې دي او له بلې خوا د کابل او د کرلان هېواد په بېلو بېلو ځایونو کې د ورڅو ګرفتارۍ روانې دي دغه کار مونږ ته وښوده چې حکومت د چل او د سیسې فکر لري.

تاسې ته معلومه ده چې د ورڅو زیاتره خلک د مامور - منصبدار ښوونکی - کارګر - سوداګر او نورو په بڼه د هېواد په بېلو بېلو برخو کې ژوند کوي او له بلې خوا د ورڅو خلکو په یوه پراخه سیمه کې استوګنه لري چې هغوی ته په اوسنیو شرایطو کې زمونږ لاسونه نشي رسېدی نو د ټولو ورڅو د بندیانو د لست جوړول زمونږ له پاره امکان نه لري او تلی خبره ده - که چېرې حکومت په ریښتیا سره پخپله اعلامیه کې صادق وي او بڼه نیت ولري نو بیا به زمونږ شرایط چې د بندیانو خوشې کول او په پیشنهاد شوي چوکاټ کې د خبرو اترو له جریان څخه عبارت دی سخت کارندی - د ورڅو د بندیانو شمېر حکومت ته پوره څرګند دی نو حاجت نشته چې خبرې اوږدې شي او تاسې هم تنګ او زنګ کړې مونږ بل څه نه غواړو یوازې دومره چې حکومت پخپله وعده وفا وکړي.

د چکځ د سپین بېرو له خوا

۱۴ / ۶ / ۱۳۵۸

لدې سره د جرګې غړو د ده بوریو په جومات کې خپله غونډه راوبلله او څه نوي کسانو هم په غونډه کې برخه واخیسته.

مایار د غونډې غړو ته ټول جریان تکرار کړ. دا ونځي دموسې خېلو او سپډونکي د اکسا غړي عمر ورډک چې د پرشیګ زلمي او د نوي موډ مثلث پټلون یې اغوستي و او بېټلي طلایي وېښتانو یې د یوې پېغلې له -

وپښتانو سره سیالي کوله او پدې سیالي کې یو څه وړاندې هم د
روشنفکرانو (۱) په نمایندګۍ پداسې حال کې چې ژاولې یې په خوله کې
وې داکسا په زور او طاقت خبرې وکړې او وردګ یې سخت محکوم کړل
ده له خپلو سترګو نه د سردنمو وپښتانو دلیرې کولوله یوه جانانه حرکت
سره دوږخواو سترګو په بلوبلو اشارو ویل: وردګوله بشریت سره
خیانت کړېدی د پرست جنایتکاران دی چې د افغانستان پوزه یې پرې کړې
ده. خارجي اتباع یې وژلي. جنایت وردګو کړی خوتور او تومت یې په
خلقي دولت ورتپل شویدی.

ده بیا د ناز، کرشمو او جدیت په کډه انداز کې زیاته کړه: داخبره دروغ
ده چې د وردګو بندیان به خوشې کېږي. جنایتکاران څوک نه خوشې کوي
وردګو داسې جنایتونه کړېدی چې که حکومت د خپلو نازولو سترګو ته
ونه ګوري د وردګو ټوله سیمه به په بل مخ واړوي. همدغه څونازولي دي چې
پرحکومت ګران دي اود هغوی په خاطر وردګو ته صبر کوي خو دا
حوصله دېردوام نشي کولای.

مایار د عمرخبرې ترهغه ځایه چې وردګ یې جنایتکاران
بلل ردکړي او بوځل بیا یې د قوم دلایل بیان کړل چې دغه ټول حالت په
قوم تپل شویدی او هغه مجبور شوي چې وسلې ته لاس کړي.

بیا یې شاه محمود او نعیم ته چې له پیمان سره لیدنه اوکتنه د دوی
په وسیله برابره ده مخ ورواړاوه وې ویل: د عمرجان په خبرو کې ځینې
داسې ټکي راپیدا شول چې اصلاً د جرګې د دوام ضرورت له منځه وړي
هیله ده پیمان صاحب نورمونږ معاف کړي. شاه محمود او نعیم د عمرخبرې
ردکړې او د پیمان په اړه یې وویل چې وردګو ته د ده نیت سنه دی هغه
غواړي چې داسې یوه روغه وشي چې د دواړو خواو حیثیت پکې خوندي شي

خو عمر بیاله سترګو نه د سردو پښتانو دلیرې کولو په یوه اتومات حرکت سره
په خبرو کې مداخله وکړه وې ویل: سوله امکان نلري ځکه
چې د جرګې غړي او مشران د زړه له اخلاصه پدې کار
کې برخه نه اخلي په جرګه کې داسې کسان شته چې یو ورور
یې دلته په جرګه کې ناست دی او بل ورور یې د اشرارو
(مجاهدینو) قوماندان دی. ده د مثال په توګه وویل: حاجي
خدایدادخان دلته دی او ورور یې مدیر غمي په جغتو کې
د اشرارو (مجاهدینو) مشرتوب کوي.

هغه ارنګه زمونږ د اوڼخي یو ډګروال دلته ناست دی چې
سید حکیم نومېږي نه یې سنه پېژنم لاس یې داشارې په توګه
هغه ته ونیو او پدې جرګه کې غړیتوب لري مګر ورور یې په اونخي
کې زمونږ پرضد په جګړه کې بوخت دی.

جرګې بیا له پیمان سره ولیدل خو پیمان داځل هغه پخوانی پیمان نه
ؤ، په غوسه ناک د د غږ یې جرګې ته وویل: تاسې له جرګې نه ښخي
د چین او شوروي ترمنځ د کشالو غونډې یوه مسأله جوړه کړې ده تاسې
اصلاً دا مسأله نه حل کوئ او لا یې غوړځوئ او ددې له پاره چې د وردګو
په باب خپل سنه نیت ثابت کاندې او وښیې چې پدې مساله کې څومره
ترفشار لاندې دی خپل یاور یې راوغوښت او هغه ته یې سوګند ورکړ
چې څو شیبې د مخه د مرکزي قواوو قوماندان محمد دوست په ټیلفون کې
څه وویل؛ یاور په خدای سوګند یاد کړ چې د مرکزي قواوو قوماندان وویل:
چې چون نور وردګو ته حوصله نشو کولی د عملیاتو پلان ترلاس لاندې
لرو.

پیمان د دغه شهادت له اوریدو وروسته وویل: چې د سولې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپښتانو سره سیالي کوله او پدې سیالي کې یوڅه وړاندې هم و. د روشنفکرانو (۱) په نمایندګی پداسې حال کې چې ژاولې یې په خوله کې وې داکسا په زور او طاقت خبرې وکړې او ورډک یې سخت محکوم کړل ده له خپلو سترګو نه د سر د ننګو او پښتنو دلیرې کولوله یوه جانانه حرکت سره دوڅو او سترګو په بلوبلو اشاره وویل: وردګو له بشریت سره خیانت کړیدی د پرستو جنایتکاران دی چې د افغانستان پوزه یې پرې کړې ده - خارجې اتباع یې وژلې - جنایت وردګو کړی خو تور او تومت یې په خلقې دولت ور تپل شویدی .

ده بیا د ناز، کرشمو او جدیت په کډه اندانګې زیاته کړه: داخبره دروغ ده چې دوردګو بندیان به خوشې کیږي - جنایتکاران څوک نه خوشې کوي وردګو داسې جنایتونه کړیدی چې که حکومت د خپلو نازولو سترګو نه ونه ګوري دوردګو ټوله سیمه به په بل مخ واړوي - همدغه څونازولي دي چې پر حکومت ګران دي او د هغوی په خاطر وردګو ته صبر کوي خو دا حوصله د پردوام نشي کولای .

مالیار د عمرخبرې ته هغه ځایه چې وردګ یې جنایتکاران بلل رد کړې او بوځل بیا یې د قوم دلایل بیان کړل چې د غه ټول حالت په قوم تپل شویدی او هغه مجبور شوی چې وسلې ته لاس کړي .

بیا یې شاه محمود او نعیم ته چې له پیمان سره لیدنه اوکتنه د دوی په وسیله برابره ده مخ وړواړاوه ویې ویل : د عمرجان په خبرو کې ځینې داسې ټکي راپیدا شول چې اصلاً د جرګې د دوام ضرورت له منځه وړي هیله ده پیمان صاحب نور موږ معاف کړي. شاه محمود او نعیم د عمر خبرې رد کړې او د پیمان په اړه یې وویل چې وردګو ته د ده نیت سنه دی هغه غواړي چې داسې یوه روغه وشي چې د دوا ړو خوا و حیثیت پکې خوندي شي .

خو عمر بیاله سترګو نه د سر د و پښتنانو دلیرې کولو په یوه اتومات حرکت سره په خبرو کې مداخله وکړه ویې ویل : سوله امکان نلري ځکه چې د جرګې غړي او مشران د زړه له اخلاصه پدې کار کې برخه نه اخلي په جرګه کې داسې کسان شته چې یو ورور یې دلته په جرګه کې ناست دی او بل ورور یې د اشرارو (مجاهدینو) قوماندان دی . ده د مثال په توګه وویل : حاجي خدایدادخان دلته دی او ورور یې مدیر غمی په جغتو کې د اشرارو (مجاهدینو) مشرتوب کوي .

هدارنګه زموږ د اونغي یو ډګروال دلته ناست دی چې سید حکیم نومیږي زه یې سنه پیژنم لاس یې داشارې په توګه هغه ته ونیو او پدې جرګه کې غړیتوب لري مګر ورور یې په اونغي کې زموږ پرضد په جګړه کې بوخت دی .

جرګې بیا له پیمان سره ولیدل خو پیمان دا حل هغه پخوانی پیمان نه ؤ ، په غوسه ناک د د غږ یې جرګې ته وویل : تاسې له جرګې نه بهرخي د چین او شوروي ترمنځ د کشالو غوندې یوه مسأله جوړه کړې ده تاسې اصلاً دا مسأله نه حل کوئ او لا یې غوړ غوړ غځوئ او ددې له پاره چې دوردګو په باب خپل سنه نیت ثابت کاندې او وښیې چې پدې مساله کې څومره ترفشار لاندې دی خپل یاور یې راوغوښت او هغه ته یې سوګند ورکړ چې څو شپې د مخه د مرکزي قواوو قوماندان محمد دوست په تیلفون کې څه وویل ، یاور په خدای سوګند یاد کړ چې د مرکزي قواوو قوماندان وویل: چې موږ نور وردګو ته حوصله نشو کولی د عملیاتو پلان تر لاس لاندې لرو .

پیمان د دغه شهادت له اوریدو وروسته وویل : چې د سولې په

جریان کې وردکو خپلې پښې لا اوږدې کړې - په میدان ، نرخ کې یې بې امنیتي لا زیاتې کړې دی حتیٰ په پنجشیر کې هم د اشرارو - (مجاهدینو) ځینې ډلې د وردکو په کډون تخریبکاری کوي.

ده له چا سره په تیلفون کې له یوې لنډې مرکې وروسته زیاته کړه موږ دقیق اطلاعات تر لاسه کړیدی.

د جرګې غړو هغه ته ګیله وکړه چې د جرګې په جریان کې د جرګې دوه تنه غړي مستوفي سلطان محمد او عبدالقدیر حکومت نیولي دا کار د جرګې له اصولو سره د دښمنۍ معنا نلري ؟

پیمان وویل : د عبدالقدیر جرم ډېر سخت دی خود هغه بل په برخه کې به دا دی ستاسې په مخ کې پوښتنه وکړم . تیلفون یې را واخیست او ویې ویل ، که چېرې د صوفي سلطان محمد . . .

د جرګې غړو یې خبره ور پرې کړه چې صوفي نه بلکې مستوفي سلطان محمد . . .

ده خپلو تیلفوني خبرو ته دوام ورکړ ، که چېرې تا سو پدې ورځو کې د مستوفي سلطان محمد په نامه کوم وردګ نیولی وي موضوع ژر ما ته را ولیږئ وروسته څرګنده شوه چې هغه نه وو نیول شوی .

د هېواد پیاوړی لیکوال عبدالجلیل وجدي چې پخپله د دغه جرګې غړی و پدې اړه داسې لیکي :

« . . . له بلې خوا جرګې زما په غیاب کې یوه بله غونډه کړې وه د دې غونډې په نتیجه کې داسې فیصله شوې وه چې دا جرګه محدوده ده باید د جرګې غړي زیات شي او هغه باید په بېلو بېلو ګروپونو وویشل شي او د وردکو نورو برخو لکه جغتو ، اونخي ، شنیز او شیخ آباد ته واستول شي . پدې موده کې عبدالقدیر چې د جرګې یو غړی و بندي شوی و او په جرګه کې زما غیاب نورو غړو

همداسې اشتباه پیدا کړې وه .

مستوفي سلطان محمد د شپې په ۸ بجو خپل ورور رحیم زما د حال احوال اخیستلو له پاره را ولېږلی و او ما ته یې وویل ؛ چې د جرګې یو غړی عبدالقدیر یې بندي کړی ته او مستوفي دواړه په خطر کې یاست . ده وویل چې سبا به جرګه بیا په نهو بجو د ده بورې په جامع جومات کې راغونډېږي خود مستوفي نظریه دا ده چې د نهو بجو نه دمخه د اوو بجو په شا وخوا کې له تا سره د میرویس میدان په یوه برخه کې وګورې که چېرې حالات خراب وي نو سره به و پوهېږو اود فرصت نه په - استفادې سره به خپلې پښې وباسو !

سهار د اوو بجو نه دمخه زه میرویس میدان ته ورسېدم په سخت اختناقي شرایطو کې د ساعتونو د انتظار ګړو هغو کسانو ته معلومېدای شي چې د یوه چپي نظامي حکومت تر تېغ لاندې ژوند کوي . له اوو بجو تر اته نیمو بجو پورې ما دلته انتظار وېویست پدې دومره موده کې ډېرو کسانو زه پوره ته اوکتل او کتل دوی زیاتره د حکومت جاسوسان و . او یا هغه کسان وو چې زه دیو خطرناک جاسوس په بڼه ورته ښکارېدم د انتظار شېبې یوه په بله پسې سختېدلې او خطرناکې کېدلې ، د مستوفي سلطان محمد پته و نه لګېده زړه ته مې ورسېده چې دغه سړی یې نیولی دی خو وروسته معلومه شوه چې هغه یې نه و نیولی او بالاخره دغه معما باندې څوک پوه نشول . »

د جرګې د غړو له خوا د یولړ مباحثو وروسته داسې فیصله وشوه چې جرګه دې بېلو بېلو سیمو ته په بېلو بېلو ګروپونو کې لاړه شي چټک ته هیڅ هم زړه نه شو ښه نه کولی ځکه دا ځل چټک ته تلل د جرګې د غړو په نزد له سره د تېرېدلو معنیٰ ورکوله ځکه دوی له ځان سره بیله خپلې ناکامۍ څخه د ورلو هیڅ نه لرل حکومت لکه چې پخپله طرحه او پلان کې خپله ناکامي

جریان کې وردګو خپلې پښې لا اوږدې کړې - په میدان، نرخ کې یې بې امنیتي لا زیاتې کړې دی حتی په پنجشیر کې هم د اشرارو - (مجاهدینو) ځینې ډلې د وردګو په ګډون تخریبکاری کوي.

ده له چا سره په تیلفون کې له یوې لنډې مرکې وروسته زیاته کړه مونږ دقیق اطلاعات ترلاسه کړیدي.

دجرګې غړو هغه ته ګیله وکړه چې دجرګې په جریان کې دجرګې دوه تنه غړي مستوفي سلطان محمد او عبدالقدیر حکومت نیولي دا کار دجرګې له اصولو سره د بهمنې معنا نلري؟

پیمان وویل: دعبدالقدیر جرم ډېر سخت دی خو دهغه بل په برخه کې به دادی ستاسې په مخ کې پوښتنه وکړم. تیلفون یې راواخیست او ویې ویل، که چیرې د صوفي سلطان محمد...

دجرګې غړو یې خبره ورپرې کړه چې صوفي نه بلکې مستوفي سلطان محمد...

ده خپلو تیلفوني خبرو ته دوام ورکړ، که چیرې تاسو یدې ورځو کې دمستوفي سلطان محمد په نامه کوم وردګ نیولي وي موضوع ژر ماته راولیږئ وروسته څرګنده شوه چې هغه نه وو نیول شوی.

دهېواد پیاوړی لیکوال عبدالجلیل وجدي چې پخپله د دغه جرګې غړی و، یدې اړه داسې لیکي:

«... له بلې خوا جرګې زما په غیاب کې یوه بله غونډه کړې وه د دې غونډې په نتیجه کې داسې فیصله شوې وه چې دا جرګه محدوده ده باید دجرګې غړي زیات شي او هغه باید په بېلو بېلو ګروپونو وویشل شي او د وردګو نورو برخو لکه جغتو، اوغني، شنیز او شیخ آباد ته واستول شي. یدې موده کې عبدالقدیر چې دجرګې یو غړی و بندي شوی و او په جرګه کې زما غیاب نورو غړو

هم داسې اشتباه پیدا کړې وه.

مستوفي سلطان محمد د شپې په ۸ بجې خپل وروړ رحیم زما د حال احوال اخیستلو له پاره رالیږلی و او ما ته یې وویل: چې دجرګې یو غړی عبدالقدیر یې بندي کړی ته او مستوفي دواړه په خطر کې یاست. ده وویل چې سبا به جرګه بیا په نهو بجو د ده بوري په جامع جومات کې راغونډېږي خو مستوفي نظریه داده چې د نهو بجو نه دمخه د اوو بجو په شاوخوا کې له تاسره د میرویس میدان په یوه برخه کې وګورې که چیرې حالات خراب وي نو سره به و پوهیږو او د فرصت نه په استفادې سره به خپلې پښې وباسو!

سهار د اوو بجو نه دمخه زه میرویس میدان ته ورسیدم په سختو اختناقي شرایطو کې د ساعتونو د انتظار لګول هغو کسانو ته معلومیدای شي چې د یوه چپي نظامي حکومت تر تیغ لاندې ژوند کړی وي. له اوو بجو تر اته نیمو بجو پورې ما د لته انتظار وېویست یدې دومره موده کې د بروکسانو نه پوره اوکښته وکتل دوی زیاتره د حکومت جاسوسان وو. او یا هغه کسان وو چې زه د یو خطرناک جاسوس په بڼه ورته ښکاریدم د انتظار شیبې یوه په بله پسې سختېدلې او خطرناکې کېدلې، د مستوفي سلطان محمد پته ونه لګېده زړه ته مې ورسیده چې دغه سړی یې نیولی دی خو وروسته معلومه شوه چې هغه یې نه و نیولی او بالاخره دغه معما باندې څوک پوه نشول.»

دجرګې دغړو له خوا د یولړ مباحثو وروسته داسې فیصله وشوه چې جرګه دې بېلو بېلو سیمو ته په بېلو بېلو ګروپونو کې لاړه شي چې تر هغې هم زړه نه شو تېینګولی ځکه دا ځل چې ته تلل دجرګې دغړو په نزد له سره د تېرېدلو معنیٰ ورکوله ځکه دوی له ځان سره بېله خپلې ناکامۍ څخه د ورلو هیڅ نه لرل حکومت لکه چې پخپله طرحه او پلان کې خپله ناکامي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلي وي نو ځکه یې د جرګې له غړو سره وضعه سره شوه.

چک ته د جرګې په رسیدو او له مجاهدینو سره د لومړنۍ ورځې د - ملاقات په ورځ له یو لړ خبرو او بحثونو وروسته مجاهدینو خپله فیصله سبا ته پرېښوده خو سبا خبر راغی چې سیمې ته یوه لویه قوا راتلونکې ده.

د شورا رئیس د جرګې غړو ته خبر ورکړ چې حکومت د الاسنګ نه چې د چک ولسوالۍ په ختیځ کې پروت دی حمله شروع کړېده - موږ د زما نخیلو کلی ستاسې له پاره انتخاب کړیدی موږ پخپله یوه نامعلوم ځای ته روانیږو نور نو ستاسې خوښه چې له موږ سره په قوم کې پاتې کیږئ او که نه.

د جرګې په غړو د مرګ ویرې پرده غوړولې وه. ډېر وارخطا وو. له دوی سره داویره وه چې مجاهدین به دا فکر وکړي چې جرګه یوازې د دوی د اغفال له پاره په کار اچول شوې وه او مجاهدین به حتماً له دوی څخه غچ اخلي.

او دوی به په دغه جرم محاکمه کوي چې دوی مجاهدین د جرګې په نامه په اغفال کې ساتلي وو خو داسې و نه شوه د دوی دویرې او توقع خلاف د اسلامي انقلابي شورا رئیس عبدالکبیر په بشاشه څېره لکه چې د دوی دغه ویره یې درک کړې وي د لطف او متانت نه په ډک آواز له دوی نه پوښتنه وکړه ویې ویل: زموږ خو همدا حال دی چې تاسې خپه شوی نه واست نورو مشرانو هم دا ډول د مهربانۍ او ډاډ خبرې ورته وکړې.

مجاهدینو دغه شپه د جرګې له غړو سره تېره کړه او دوی یې په ښو ښو خبرو چې د مذهبي احساساتو، ملي دردونو او نورو په زړه پورې مفاهیمو څخه ډکې وې خوشاله ساتل او د هغوی د ویرې او اندېښنې د له منځه وړلو له پاره یې له هغوی سره له مطایبو ډکې خبرې وکړې او په سبا یې هغوی ته وویل: موږ ته ثابته شوه چې تاسې هېڅکله هم د - حکومت نشئ کېدی (په رښتیا هم چې جرګه د حکومت نه شوه د جرګې

غړي وار په وار له مجاهدینو سره یو ځای شول ښاغلی عبدالجلیل وجدي همغلته له مجاهدینو سره پاته شو، اسمعیل خان ما یار هم وروسته د - هجرت لاره ونیوله. خدایداد خان او ډېرو نورو هم هجرت وکړ او یا له مجاهدینو سره یو ځای شول. او اوس یې کډ شمېر د مجاهدینو په لیکو کې ځای لري.)

ستاسې او ستاسې د جرګې قدر یوازې موږ ته معلوم دی موږ جهاد هم کوو او سیاست هم - تاسې حکومت موږ ته تش لاس راولېږلی که څه هم موږ ترې د خیر توقع نلرو خو تاسې چې زموږ مشران یاست خالي لاس مو نه لیږو موږ د پولیسو د قوماندان علي شاه پیمان په نوم یو لیک لیکلی چې تاسې ته یې درکوو ښایي دو مره مهم څه یې نه وي خو موږ ته هغوی یوازې دومره اهمیت لري چې د هغه په ورلو تاسې تش لاس لاړ نشئ.

د جرګې د تګ پر وخت ځینو مجاهدینو غوښتل چې له جرګې خپل غچ واخلي ځکه د حکومت حملې د دوی ډېر پارولي ؤ خو مشرانو یې پرېښودل هغوی د اجرګه د حکومت یو خطرناک کوابش او توطیه ګڼله او دلایل یې هم وړاندې کول چې دغه جریان د جرګې په پیل او پای کې ډېر جدي بڼه درلوده

د جرګې له خوا پیمان ته د ولس سرپرستي لیک وړاندې کړی شو د لیک له لوستلو سره د پولیسو عمومي قوماندان داسې تاو راتاو شو چې تا به ویل غومبسو وچیچه او په عصباني حالت کې یې د کاغذ په لیکونکي لفظي حملې وکړې او د دې له پاره چې د جرګې غړي د کاغذ لیکونکي په سار سلوک قضاوت کولو ته راوبولي هغه یې جرګې ته ولوست.

لیک داسې ؤ:

د سترګو تورې علي شاه جان پیمان!

موږ قصداً ستاسې له پاره ستاسو رسمي القاب په کاروانه چول او د پښتني مینې لقب مو درته غوره کړ - دا ځکه چې تاسې موږ ته د قومي جرګې

لیدلي وي نو ځکه یې د جرګې له غړو سره وضعه سره شوه.

چګ ته د جرګې په رسېدو او له مجاهدینو سره د لومړنۍ ورځې د ملاقات په ورځ له یولړ خبرو او بحثونو وروسته مجاهدینو خپله فیصله سبا ته پرېښوده خوسبا خبر راغی چې سیمې ته یوه لویه قوا راتلونکې ده.

د شورا رئیس د جرګې غړو ته خبر ورکړ چې حکومت د الاسنګ نه چې د چګ ولسوالۍ په ختیځ کې پروت دی حمله شروع کړېده - مونږ دزما نخبلو کلي ستاسې له پاره انتخاب کړېدی مونږ پخپله یوه نامعلوم ځای ته روانیږو نور نو ستاسې خوښه ده چې له مونږ سره په قوم کې پاتې کیږئ او که نه.

د جرګې په غړو د مرګ ویرې پرده غوړولې وه د ېر وارخطا وو. له دوی سره دا ویره وه چې مجاهدین به دا فکر وکړي چې جرګه یوازې د دوی د اغفال له پاره په کار اچول شوې وه او مجاهدین به حتماً له دوی څخه غچ اخلي. او دوی به په دغه جرم محاکمه کوي چې دوی مجاهدین د جرګې په نامه په اغفال کې ساتلي وو خوداسې و نه شوه د دوی د ویرې او توقع خلاف د اسلامي انقلابي شورا رئیس عبدالکبیر په بشاشه څېره لکه چې د دوی دغه ویره یې درک کړې وي د لطف او متانت نه په ډک آواز له دوی نه پوښتنه وکړه ویې ویل: زمونږ خو همدا حال دی چې تاسې خپه شوی نه واست نور و مشرانو هم دا دولت د مهربانۍ او دا ډ خبرې ورته وکړې.

مجاهدینو دغه شپه د جرګې له غړو سره تېره کړه او دوی یې په ښو ښو خبرو چې د مذهبي احساساتو، ملي دردونو او نورو په نړه پورې مفاهیمو څخه ډکې وې خوشاله ساتل او د هغوی د ویرې او اندېښنې د له منځه وړلو له پاره یې له هغوی سره له مطایبو ډکې خبرې وکړې او په سبا یې هغوی ته وویل: مونږ ته ثابته شوه چې تاسې هیڅکله هم د حکومت نشئ کېدی (په ریښتیا هم چې جرګه د حکومت نه شوه د جرګې

غړي وار په وار له مجاهدینو سره یوځای شول. ښاغلی عبدالجلیل وجدي همغلته له مجاهدینو سره پاته شو، اسمعیل خان ما یار هم وروسته د هجرت لاره ونیوله. خدایداد خان او ډېرو نورو هم هجرت وکړ او یا له مجاهدینو سره یوځای شول. او اوس یې کېږي شمېر د مجاهدینو په لیکو کې ځای لري.) ستاسې او ستاسې د جرګې قدر یوازې مونږ ته معلوم دی مونږ جهاد هم کوو او سیاست هم - تاسې حکومت مونږ ته تش لاس راولېږلی که څه هم مونږ تری د خیر توقع نلرو خو تاسې چې زمونږ مشران یاست خالي لاس مونه لېږوو د پولیسو د قوماندان علي شاه پیمان په بنوم یو لیک لیکلی چې تاسې ته یې درکوو ښایي دومره مهم څه پکې نه وي خو مونږ ته هغوی یوازې دومره اهمیت لري چې د هغه په ورلو تاسې تش لاس لاړ نشئ.

د جرګې د تګ پر وخت حُسینو مجاهدینو غوښتل چې له جرګې خپل غچ واخلي ځکه د حکومت حملې دوی ډېر پاروليو ځو مشرانو یې پرېښنسود ل هغوی دا جرګه د حکومت یو خطرناک کوابن او توطیه گڼله او دلایل یې هم وړاندې کول چې دغه جریان د جرګې په پیل او پای کې ډېر جدي بنه درلوده.

د جرګې له خوا پیمان ته د ولس سرپرستي لیک وړاندې کړی شو دلیک له لوستلو سره د پولیسو عمومي قوماندان داسې تاو راتاو شو چې تا به ویل غومبسو وچیچه او په عصباني حالت کې یې د کاغذ په لیکونکی لفظي حملې وکړې او ددې له پاره چې د جرګې غړي د کاغذ لیکونکی په سارو سلوک قضاوت کولو ته راوبولي هغه یې جرګې ته ولوست.

لیک داسې و:

د سترګو نور و علي شاه جان پیمان!

مونږ قصداً ستاسې له پاره ستاسو رسمي القاب په کار وانه چول او د پښتني میني لقب مودر ته غوره کړ - دا ځکه چې تاسې مونږ ته د قومي جرګې

په وسیله د یوه ځوان په توګه پیغام رالیږلی ؤ او لکه چې د جرګې غړو مونږ ته ـ
وویل تاسې د وردګو په حال چې بې کلتور او بې شعوره جټ الوتکو
کوماندوی هلیکوپترونو داو بوس توپونو، غرنیو هاوانونو، زره دار و ـ
زره پوښو ـ درنو او سپکو ماشینګنو او درنو بمونو یې کورونه وران کړي
ندرونه یې سوري کړي او جوماتونه او قرآنونه یې سوځولي ـ ښځې او ماشومان
یې په غرونو کې د روزګار سړو او تودو ته سپارلي دي او په ځای د دې
چې دوی ته کور، کالي او ډوډۍ ورکړشي کالي یې حکومت په غلا وړي، کورونه
یې سوځول شوي او ډوډۍ یې له خولې نه اخیستل شوې ده یو څه ژړلي
وو او مونږ په غم کې موځان راسره شریک نبودلی ؤ ـ دادیوه رښتیاني افغان
وظیفه ده چې د نورو په غم کې ځان شریک کړي.

خو کوم په پښتنو او پښتونولي کې سیاسي چل او دوکه نه بخښونکې ګناه
ده، پښتانه د تور او پیغور پورې چا ته نه پرېږدي که هغه دوردګو غونډي بې دفاع
قوم هم وي، دوم کوم کولي شي چې تر وروستي کس پورې ځانونه د خپل ایمان
او افغانیت په ځای کولو د پاره قرباني کړي.

البته تاسو ته دا هم معلومه ده چې پښتانه ملامتي په ځان نشي
زغملای خو ښه کار و شو چې تاسې ته معلومه شوه چې په وروستیو
پېښو کې وردګو کوم مسئولیت نه درلود.

مونږ خپله قامولي له پلیتو عناصرو څخه پاکه کړه ـ نو ښو په تاسې اړه لري
چې پخپل دولت او حزب کې هغوی ته ځای ورکوئ او که نه ؟

پاتې شوه دروغجې جوړې خبرې که چېرې تاسې اسلامي شریعت، حقوقي
پرنسیپونه او یاد پښتو لارې نرخونه او کانې په نظر کې ونیسئ او د بندیانو
او نورو موضوعاتو په باره کې خپلې وعدې ترسره کړئ نو زمونږ نوري غوښتنې او شرایط
به هم ولېندې کړې شي او خبرې به دوام پیدا کړي د قوم له خوا تاسې ته داو درکولی

کېږي مونږ هیڅکله د ملامتی تو لو پیغور په ځان نه منو.

کرانه! که تاسو واقعاً د وردګو د حق په جانب او خپل شوي قوم سره مینه
لرئ نو بیا هم دیوه پښتون په توګه د دوی د مظلومیت او نه ملامتی حالات لکه
څنګه چې ستاسې وجدان حکم کوي او د جرګې غړیو ته موشرح کړي دي ـ
هماغسې خپلو ستر و مقامو ته وړاندې کړئ.

په پای کې بنا یې ووایو چې دوردګو مظلوم او خپل شوی قوم به هیڅکله
هم د زور او ظلم په مقابل کې تسلیم نه شي.

په ځوانۍ دې برکت شه
د چک د سپین ږیرو له خوا

وګورئ د لیک په سرخط کې د ښاروندوی لوی قوماندان د ډیپلوم انجنیر
علي شاه پیمان د ماشوم غوندي د ستر ګو تور علي شاه جانه په القاب مخاطب
شوی پدې ډول د مخاطب معنا داوه چې قومي مشران له هغه سره د یوه
داسې چا په حیث مکاتبه لري چې د قوم د مشرانو په مقابل کې د ډېر کوچنی دی.

په عین حال کې دوی حکومت په رسمیت نه پېژني یوازې د علي شاه جان
پیمان د شخصي احساس له مخې هغه ته لیک استول شوی.

دلیک د متن په اوږده او جرګې پیمان ته وویل چې داسې نده دوردګو
سپین ږیرو تاسې ته په درنښت کتلی او تاته یې د دې ویاړ بخښلی چې د یوه
پښتون ځوان په توګه ستاسو د هیلې او آرزو سره سم درته وظیفه وسپاري تر څو
تاسو خپلو مربوطه مقاماتو ته د قوم مشکلات او پدوی باندې د وروستل شویو
بدو حالاتو په اړه معلومات ورکړئ !

علي شاه پیمان په احساساتو راغئ له چوکۍ ولاړ شو څو قدمه یې وړاندې
ورووسته واخیستل بېرته میز ته راو ګرځید سترګې یې را وایستلې او پرمیز
یې د سوک له یوه سخت ګوزار سره وویل، زه خپلې پښتو او پښتونولی نه تېر

په وسیله د یوه ځوان په توګه پیغام رالیږلی ؤ او لکه چې د جرګې غړو مونږ ته - وویل تاسې د وردکو په حال چې بې کلتور او بې شعوره جټ الوتکو کوماندوی هلیکوپترونو داوبوس توپونو، غرنیو هاوانونو، زره دارو - زره پوشو- درنو او سپکو ماشینګڼو او درنو بمونو یې کورونه وران کړي نړونه یې سوری کړي او جوماتونه او قرآنونه یې سوځولي. ښځې او ماشومان یې په غرونو کې د روزګار سرو او تودو ته سپارلي دي او په ځای د دې چې دوی ته کور، کالي او ډوډۍ ورکړشي کالي یې حکومت په غلا وړي، کورونه یې سوځول شوي او ډوډۍ یې له خولې نه اخیستل شوې ده یوځه ژړلی وو او ونوډن په غم کې موځان راسره شریک نبودلی ؤ- دادیوه ریښتیانی افغان وظیفه ده چې د نورو په غم کې ځان شریک کړي.

خوګوره په پښتو او پښتونولی کې سیاسي چل او دوکه نه بخښونکی ګناه ده، پښتانه د توږ او پیغور پورچاته نه پرېږدي که هغه دوردګو غونډي بې دفاع قوم هم وي، دومره کولی شي چې ترو روستی کس پورې ځانونه د خپل ایمان او افغانیت په ځای کولو د پاره قربانی کړي.

البته تاسو ته دا هم معلومه ده چې پښتانه ملامتی په ځان نشي زغملای خوښه کار وشو چې تاسې ته معلومه شوه چې په وروستیو پېښو کې وردکو کوم مسئولیت نه درلود.

مونږ خپله قاموله له پلیتو عناصرو څخه پاکه کړه- نورنو په تاسې اړه لري چې پخپل دولت او حزب کې هغوی ته ځای ورکوئ او که نه ؟

باقې شوه دروغجې جوړې خبره که چېرې تاسې اسلامي شریعت حقوقي پرنسیپونه او یاد پښتو لارې نرخونه او کاڼې په نظر کې ونیسئ او د بندیانو او نورو موضوعاتو په باره کې خپلې وعدې ترسره کړئ نو زمونږ نورې غوښتنې او شرایط به هم ولېندې کړی شي او خبرې به دوام پیدا کړي دقوم له خوا تاسې ته د او درکولی

کېږي مونږ هېڅکله د ملامتی تو او پېغور په ځان نه منو.

کرانه ! که تاسو واقعاً د وردکو د حق په جانب او خپل شوي قوم سره مینه لرئ نو بیا هم دیوه پښتون په توګه د دوی د مظلومیت او نه ملامتی حالات لکه څنګه چې ستاسې وجدان حکم کوي او د جرګې غړیو ته موشرح کړی دی - هماغسې خپلو ستر و مقامو ته ورانډې کړئ.

په پای کې بنا یې وواېو چې دوردګی مظلوم او خپل شوی قوم به هېڅکله هم د زور او ظلم په مقابل کې تسلیم نه شي.

په ځوانۍ دې برکت شه
د چګ دسپین ږیره له خوا

وګورئ د لیک په سرخط کې د څارندوی لوی قوماندان دیپلوم انجنیر علي شاه پیمان د ماشوم غوندي د ستړګو تورعلي شاه جانه په القاب مخاطب شوی پدې دول د مخاطبولو معنا داوه چې قومي مشران له هغه سره د یوه داسې چا په حیث مکاتبه لري چې د قوم د مشرانو په مقابل کې د ډېرکوچنی دی. په عین حال کې دوی حکومت په رسمیت نه پېژني یوازې دعلي شاه جان پیمان د شخصي احساس له مخې هغه ته لیک استول شوی.

دلیک د متن په اوږدو جرګې پیمان ته وویل چې داسې نده دوردګو سپین ږیرو تاسې ته په درنښت کتلی او تاته یې د دې ویاړ بخښلی چې د یوه پښتون ځوان په توګه ستاسو دهیلې او آرزو سره سم درته وظیفه وسپارې ترڅو تاسو خپلو مربوطه مقاماتو ته د قوم مشکلات او پدوی باندې د وروستنل شویو بدو حالاتو په اړه معلومات ورکړئ !

علي شاه پیمان په احساساتو راغئ له چوکۍ ولاړ شو څو قدمه یې وړاندې وروسته واخیستل بېرته میز ته راوګرځېد سترګې یې راوایستلې او پرمینږ یې د سوک له یوه سخت ګوزار سره وویل، زه خپلې پښتو او پښتونولی نه تېږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثابته شوه خلقیان څه چې وایي هغسې نشي کولی.

قوم له لوړې سره پوهېده چې خلقیان پر جرګو او د پښتنو پر عنعناتو هېڅ عقیده نلري منتهی غولوي چې پدې حساسه مرحله کې ور څخه پخپله ګټه استفاده وکړي پدې دول دولسونو دا ډیللو په اړه درنیم دا حربه هم دوردکو د مجاهدو مشرانو د تدبیر، کارپوهنې او درایت له مخې له کاره ولوېده او خپله د دوی د غاړې نړېندی شوه.

او هغه د خوشال بابا خبره:

یا تکیه دیوه خدای ده یاد توري
په جرګو مرکو نشي کار تمام

یادونه:

پدغه لیکنه کې د محترم عبدالجلیل وجدي د کتاب د په افغانستان کې د عنعنوي جرګو نن او پرون) څخه زیات استفاده شوې او په ځینو ځایونو کې د هغه نه په مستقیم توګه عبارات هم را اخیستل شوي دي.

د نوموړي کتاب یو فصل دوردکو د هدغو جرګو په اړه چې لیکوال خپله دهغې برخوال و، کښل شوېدی لوستونکي کولی شي چې د زیات تفصیل له پاره هغه کتاب ته مراجعه وکړي.

نیم، څه چې مې ویلي هغه سره رسوم ،زه دوردکو مشران خپل مشران بولم او زیاته تلوسه لرم چې له هغوی سره خپله مخامخ وکورم، که دوی دلته را شي مونږ به یې په درنښت هرکلی وکړو، تاسې د جرګې غړي به د دوی د ژوند تضمین وکړئ او که چېرې ما وربولی زه هم چمتو یم چې ورشم خو زما د ژوند د تضمین هم ضروري نه چې داخبره کوم له مرګه نه ویرېږم - یوازې دومره اندېښنه لرم چې که چېرې وردک ما مرکړي زمونږ دبین اللملي دښمنا نو تبلیغ ته به ښه بهانه پیدا شي او په خپلو ادېرګانو کې به ووایي چې وردکو د داخله وزارت د امنیې پوسته قوماندان ووژل - بیا یې قلم را واخیست او د قوم په نوم لیک چې دننواتي بنه یې درلوده ولیکه،

درو قدرمنو پښتنو زړورو سپین ږیرو او نازولو دوردکو د ځک سپین ږیرو!

له ټولو نه اول السلام علیکم!

ستاسو خط ما ته راورسېد د ستاسو د خط د ویلو نه ډېر خوشحاله شوم زه ډېر شیان نه لیکم - خو د پښتانه یو خبره وي زه هم یو پښتون یم په پښتنو کې یو پښتون بل پښتانه ته تن نه وکړي - نو زه هم تاسو ته تن نه دركوم - خو زه وایم چې تاسې ټول زما پښتانه مسلمان وورونه یاست زما ستاسې په ماشومانو، ښځو، غویانو، چرګو او سپو زړه سوځي - پښتون خپل مړي په ننواتي بخښي - زه وایم چې خپله خاوره موده، خپله ځمکه موده خپله آرامه زندګي وکړئ - د خلکو کوندتاسې سره کوم مخالفت تر بورګلوي او دښمني نلري - د دغې ضامن زه یم نور مو په خدای سپارم - خوشحاله - کامیابه اوسئ، زه ستاسو سپین ږیرو د لید و انتظار لرم.

د خدای پامان

قوم د جرګې یو غړي ته چې د علي شاه لیک یې وړی و ووییل،

مونږ له لومړي سره پدې پوهېدو چې خلقیان قومي او اخلاقي ارزښتونو ته اهمیت نه ورکوي خو مونږ چې غوره اسلامي اخلاق او معیارونه لرو هېڅ دول ملامتې مو په ځان ونه منله نو جرګې ته حاضر شو، خو بېنه شوه چې تاسو او نورو مشرانو ته

ثابته شوه خلقیان څه چې وایي هغسې نشي کولی.

قوم له لویمړي سره پوهېده چې خلقیان پرجرګو او د پښتنو په عنعناتو هیڅ عقیده نلري منتهی غواړي چې پدې حساسه مرحله کې ورڅخه پخپله ګټه استفاده وکړي پدې دول د ولسونو دا ایللو په اړه درثیم دا حربه هم د ورډکو مجاهدو مشرانو د تدبیر، کارپوهنې او درایت له مخې له کاره ولوېده او خپله د دوی د غاړې نه بندی شوه.

او هغه د خوشال بابا خبره :

یاتکیه دیوه خدای ده یاد توري
په جرګو مرکو نشي کار تمام

یادونه :

پدغه لیکنه کې د محترم عبدالجلیل وجدي د کتاب (په افغانستان کې د عنعنوي جرګو نن او پرون) څخه زیات استفاده شوی او په ځینو ځایونو کې د هغه نه په مستقیمه توګه عبارات هم را اخیستل شویدی.

د نوموړي کتاب یو فصل د وردګو د هدغو جرګو په اړه چې لیکوال خپله د هغې برخوال و کښل شویدی لوستونکي ځولی شي چې د زیات تفصیل له پاره هغه کتاب ته مراجعه وکړي.

نیم، څه چې مې ویلی هغه سره رسوم. زه د وردګو مشران خپل مشران بولم او زیاته تلوسه لرم چې له هغوی سره خپله مخامخ وکورم، که د دوی دلته راتګ مونږ به یې په درنښت هرکلی وکړو تاسې د جرګې غړي به د دوی د ژوند تضمین وکړئ او که چېرې ما ورباندي زه هم چمتو یم چې ورشم خو زما د ژوند اند تضمین هم ضروري نه چې دا خبره کوم له مرګه نه وېرېږم - یوازې د وهره اندېښنه لرم چې که چېرې وردګ ما مرکړي زمونږ د بین المللي دښمنانو نړیوته به یو شي او به خپلو اډیو کانو کې به وا یي چې وردګو د داخله وزارت د امنیې یوستې قوماندان وواژه - بیا یې قلم را واخیست او د قوم په نوم لیک چې د ننواتي بڼه یې درلوده ولیکه:

درنو قدرمنو پښتنو زړورو سپینږیرو او نازولو د وردګو د چک سپین ږیرو!

له ټولو نه اول السلام علیکم!

ستاسو خط ما ته را ورسېد د ستاسو د خط د ویلو نه ډېر خوشحاله شوم زه ډېر شیان نه لیکم - خو د پښتنو په یو خبره وي زه هم یو پښتون یم په پښتنو کې یو پښتون بل پښتانه ته تن نه ورکوي - نو زه هم تاسو ته تن نه ورکوم - خو زه وایم چې تاسې ټول زما پښتانه مسلمان ورونه یاست زما ستاسې په ماشومانو، ښځو، غوایانو، چرګو او سپو زړه سوځي - پښتون خپل مړي په ننواتي بخښي - زه وایم چې خپله خاوره موده، خپله ځمکه موده خپله آرامه زندګی وکړئ - د خلکو کوندتاسې سره کوم مخالفت نه بورکلوي او دښمني نلري - د دغې ضامن زه یم نور مو په خدای سپارم - خوشحاله - کامیابه اوسئ، زه ستاسو سپین ږیرو دلید و انتظار لرم.

د خدای پامان

قوم د جرګې یو غړي ته چې د علي شاه لیک یې وړی و ویل :

مونږ له لومړي سره پدې پوهېدو چې خلقیان قومي او اخلاقي ارځښتونو ته اهمیت نه ورکوي خو مونږ چې غوره اسلامي اخلاق او معیارونه لرو هیڅ دول ملامتي مو په ځان ونه منله نو جرګې ته حاضر شو خو بنه شوه چې تاسو او نورو مشرانو ته

... او حق د سر بښندونکو خپل او د توپکونو ږغ دکې پاتې شول

وفادار شاګرد خپل نابغه استاد خوله له خاورو ډکه کړې وه - اوس نو هغه ځان د میدان یکه تاز ګڼلو - په رژیم کې یې هم مخالفین بشپل کومان تس نس کړي وو - د قانونیت عدالت او مصؤنیت بګتې یې یکنواخته غبرولې - بشپراني جنایات، نیونې، وژنې، وحشت او دهشت یې پر تره کي ورتیلي وُ - او په همدې توسه یې د ځرخي پله په خونړی زندان کې د دپولس زره بندیانو وژنې تورلست د خپل ناروا حاکمیت د قانوني ښودني په تمه د داخله وزارت ترمخې ځړولی وُ.

هرمازیګر به د کابل له محکومي راډیو څخه له آمونه ترا باسینده د عزیزولي سندره د هغه په ستغ آواز سره غبرګیده خولدې ناخبو چې د آمو او اباسیند همدغه اسره په د ده سر خوري.

دغو یې د بد مرغي کودتا د خونړی سباوون قوماندان ځان له نورهر دول خطر څخه یې غمه کانه د پرچمیانو کار یې کړی وو - د تره کي ډلګي یې د روسیې پرسفارت ورننیستلي وه او پوزانوف یې له سفارت څخه شرلي وُ خود روسانو غلچکې بربید او کمین نیونه یې په فکر کې هم نه تېرېده چې د ده غاړې تړلي ورو ورو دو رښمنو

زړینده ی وراچوله.

د ده پر وړاندې یوازې د مجاهدینو مقاومت پاتې وُ له نورو کړدو د ننیزو غالفتونو او ګوابښونو ته د هغه زړه تیول وُ ځکه خو هغه په بېړه وحشت سره د هېواد په کوټ کوټ کې د مقاومت ټکولو ته مخه وکړځوله.

ورد ګوته یې له بخوا زړه ډک وُ ځکه له ده سره یې دوکه کړې وه او د لېس په خپلو کې د جنګونې تمه یې ورته طاعون او په شرمونو شرموږلې وُ له همدې امله یې د خپل بې جلبه اقتدار له پیله په ورد ګوتا نکونه او الوتکې وربارش کړې. هغه وخت له مجاهدینو سره نه راکټ وُ، نه د هشکه او نه هاوان. ماشینګڼ هلته داسې ښکارېده لکه نن چې په کومه جبهه کې ستنکر ښکاري.

خو د جهاد د جذبې ږ هغراند ه لمبې پر آسمان لګېدې او د طاغوتیانو او ستمګرو د استبداد پر ما نې یې اور بل کړی وُ د احساساتو غړېزه څپو یې په بله پسې دخو ځښت سپلابې موجونه توپاني کول - ځکه هغه وخت په زړونو کې یوازې او یوازې د جهاد تلوسه او مینه وه او د خدای (ج)، رضا او خوښې هدف - نه دد نیاوي لاس ته راوړنو لوېد لې غوښتنې. وسله او وسیله کمه څه چې په نشت شمار وه مجاهدینو په توله سیمه کې اعلان وکړ چې که هرڅوک په کور کې هر رنګه ټوپک او وسله لري جبهې ته یې دې وسپاري د خوات او سېدونکی چې د سیمې په لومړۍ برخه کې اوسېږي له یوې مخې یې وسلې وړ او د دې له پاره چې له خپلې سیمې څخه دفاع وکړي بیا یې یوه جبهه ولري که څه هم په چړیې او موشکش ټوپکونو هیڅ نه شوی کېدای خو د جهاد جذبې څه نه کېدل نیېژندل او د دغې متل پر بنا چې وسله هغه ده چې په لاس د رغله هغوی هم پر همدغه ټوپکونو جبهه جوړه کړه او هغه هم د سیمې په لومړنې دفاعي کرښه کې.

د سیمې پر لومړنې دفاعي کرښه د همدغې جبهې د مجاهدینو او ټانکونو، توپونو او الوتکو مقابله پیل شوه - کردو نه آسمان ته وختل د توپونو له غورځېدو سره ځمکه لکه د زلزلې رپېدېده - جازوېږد او باران اورا وه - دغازیانو پر سینو د دښمن د وحشت کولېو خوله

... او حق د سربښندونکو خپل او د ټوپکونو ږغ ډکې پاڼې شول

وفادار شاګرد د خپل نابغه استاد خوله له خاورو ډکه کړې وه - اوس نو هغه ځان د میدان یکه تاز ګڼلو - په رژیم کې یې هم مخالفین چڼېل کومان تس نس کړي وو - د قانونیت عدالت او مصؤنیت بکتې یې یکنواخته غبرولو - ځوانۍ جنایات، نیونې، وژنې، وحشت او دهشت یې پرتره کې ورتپلی و - او په همدې توسه یې د څرخي پله په خونړي زندان کې د ډېولس زره بندیانو د وژنې تورلست د خپل ناروا حاکمیت د قانوني ښودنې په تمه د داخله وزارت ترمخې ځړولی و.

هرماښکر به د کابل له محکومې راډیو څخه له آمونه ترا باسینده د عزیز ولی سندره د هغه په ستغ آواز سره غبرګېده خو لدې ناخبره چې د آمو او اباسیند همدغه اسره به د ده سرخوري.

دغوېي د بدمرغې کودتا د خونړي سپاوون قوماندان ځان له نورهر ډول خطر څخه بې غمه ګڼله د پرچمیانو کار یې کړی وو - د تره کي ډلګي یې د روسیې پر سفارت ورننیستلي وه او پوزانوف یې له سفارت څخه شړلی و خو د روسانو غلچکي برید او کمین نیونه یې په فکر کې هم نه تېرېده چې د ده غاړې ته یې ورووړ دوړښمنو

زېندي وراچوله .

د ده پر وراندې یواځې د مجاهدینو مقاومت پاتې و له نورو ګردو د ننېز و مخالفتونو او کوابنسو نو د هغه زړه تول و ځکه خو هغه په پوره وحشت سره د هېواد په کوټ کوټ کې د مقاومت ټکولو ته مخه وکړځوله .

وردکوته یې له پخوا زړه ډک و ځکه له ده سره یې دوکه کړې وه او د لس په خپلو کې د جنګونې تمه یې ورته طاغون او په شرمونو شرمولی و له همدې امله یې د خپل بې جلبه اقتدار له پیله په وردکو ټانکونه او الوتکې وربمارش کړې . هغه وخت له مجاهدینو سره نه راکټ و ، نه د هشکه او نه هاوان . ماشینګن هلته داسې ښکارېده لکه نن چې په کومه جبهه کې ستنګر ښکاري .

خو د جهاد د جذبې ږغ راڼده لمبې پر آسمان لګېدې او د طاغوتیانو او ستمګرو د استبداد پرمانې یې اوربل کړې و د احساساتو غرغړېزه څپو یو په بله پسې د خوځښت سېلابي موجونه تو پاڼي کول - ځکه هغه وخت په زړونو کې یواځې او یواځې د جهاد تلوسه او مینه وه او د خدای (ج) رضا او خوښې هدف - نه د دنیاوي لاس ته راوړنو لېوالي غوښتنې . وسله او وسیله کمه څه چې په نشت شمار وه مجاهدینو په توله سیمه کې اعلان وکړ چې که هرڅوک په کور کې هر رنګه ټوپک او وسله لري جبهې ته یې دې وسپاري د خوات او سېدونکي چې د سیمې په لومړۍ برخه کې او سېږي له یوې مخې بې وسلې وو او د دې له پاره چې له خپلې سیمې څخه دفاع وکړي ښایي یوه جبهه ولري که څه هم په چړې او موشکش ټوپکونو هیڅ نه شوی کېدای خو د جهاد جذبې څه نه کېدل نه پېژندل او د دغې متل پر بنا چې وسله هغه ده چې په لاس درغله هغوی هم پر همدغه ورټوپکونو جبهه جوړه کړه او هغه هم د سیمې په لومړنۍ دفاعي کرښه کې .

د سیمې پر لومړنۍ دفاعي کرښه د همدغې جبهې د مجاهدینو او ټانکونو، توپونو او الوتکو مقابله پیل شوه - ګردونه آسمان ته وختل د توپونو له غورځېدو سره ځمکه لکه د زلزلې رپېدله - جانونه داو بهاران اوراوه - د غازیانو پر سینو د دښمن د وحشت کولیو خولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښخولی او په وینو کې لمبېدل د شهیدانو د سرلوړي کاروان بهیر غازیانو نور هم د انتقام او کسات د جذبو توپاني څپو ته سپارل.

د جنګ په سرولمبو او د ګولیو په باران کې تور سرو زخمیان پخپلو کورونو کې ځای په ځای کول او د شهیدو ډکې خمرې به یې ترنیمایي لارې د ماشومانو په لاس مجاهدینو ته ورسولې.

د جګړې پر دوهمه ورځ د مجاهدینو لومړنۍ ګروپونه د ګڼو شهیدانو او زخمیانو له ورکولو وروسته په شا شول، تانکونه پر تشو مورچو وروختل خو په دوهمه لیکه کې مقاومت د لومړنیو ګروپونو له یوځاېنې سره نور هم پیاوړی شو.

له پاسه د لیری لیری سیمو مجاهدینو د اوږدو منزلونو په وهلو سره ځانونه د جګړې ډګر ته را رسول په دوړو او ګردونو کې به داسې پټ وو چې د سر او مخ په کاسه کې به یې یوازې ځیرو او عقابي سترګو د ناخوالو او بې وسیو ترشا د وروستی بری د سوبې او ډاډ د امید ړڼا ښندله او د انتقام بځري ترې باد بېدل په اوږدو اوږدو کتارونو کې د مجاهدینو لیکې لکه د سیند څپې خوځېدلې چې مخ پر وړاندې روان وو. د سیمې په کوټ کوټ کې د غزا چیغه پورته وه او د غزا ډول وهل کېده.

سخت جنګ روان ؤ د یوه توپک په وړاندې تانک، توپ او جهاز مقابله کوله چې اتومات یې باړونه چلول او د اور بارلی یې وروله او هلیکوپترونو د مجاهدینو د مورچلونو د پاسه راکټونه غورځول او ماشیندار یې چلول. جګړې دومره شدت غوره کړ چې د جنګ سیمې ته یې د مجاهدینو له پاره د ډوډۍ وړل ناممکن وګرځول. غازیان د دوو شپو نهر په سنګرونو کې د دښمن د اور او ګولیو مقابلې ته اوږې ورکړې او سینې سپر کړې وې.

د سیمې عمده پرابلم د بې وسلې وګړو ؤ. هغوی چې یو ډول نه یو ډول وسله درلوده تکلیف یې ړوښانه ؤ او په سنګرونو کې په نره جنګېدل، ټپیانېدل او شهیدانېدل خو هغوی چې تش لاس وو هغوی څه کړي وای، چې د جنګ شدت او خپلې ځوانی او د خپلو همځولو سربښندنې او مېړانې ته به یې وکتل نو ځانونه به ورته پیکه ښکاره شول خو چې لاس یې تش

ؤ نو بیا:

اوکه خدای مکړه سیمې ته قوه ننوځي هله به بیا څه کېږي.

د هرې قوې له آوازې ـ راتګ او جنګ پروخت د بې وسلې وګړو هم دغه ستونزه وه چې د دوی د وجود غوښتې یې ویلولې.

د جنګ په لومړیو میاشتو کې به چې کله د قوې آوازه شوه نو خلکو به خپل وار ه غرونو ته لېږدول ـ کورونه به ټول تش پاته وو او ترهغې به چې د قوې پته لګېده او بېرته به نه وه ستنه شوې هغوی به په غرونو کې تره برو او کمرونو لاندې شپې تېرولې. خو وروسته بیا داسې نه وه سپین ږیري به په کورونو کې وو وسله والو به جنګ کاوه، او بې وسله ځوانانو به په نژدې غرونو کې قوه څارله او ځانونه به یې ګوښه کول.

مجاهدینو ځای پرځای سړک بند کړی ؤ. او هدغه ځایونو ته څېرمه به چې یوځ او تانکونه د لارې په بېرته کولو اخته وو د مجاهدینو د بریدونو د پرمناسب وخت ؤ. مجاهدینو به پر دغسې وختو او ځایونو کې ښه د خوند حمله پرې وکړه او خپل او د خپلو توپکو زړونه به یې له یوې مخې پرې تش او د پوځیانو پرتنو به یې سره مړدګ یخ کړل.

د جنګ زخمیان د نژدې کلیو په کورونو کې ځای په ځای کېدل او هلته د تورسرو له خوا د هغوی پالنه او د دارو درملو غم خوړنه کېده ـ داکلي او کورونه طبعاً د سړک غاړې ته نژدې پراته وو ځکه لیری ځایونو ته د سخت جنګ په جریان کې د زخمیانو لېږد ډېر ګران ؤ.

په نژدې کلیو او کورونو کې سره لدې چې د پوځیانو د برید او تالاشی او د ټول کور او کلي د تباهی ویره وه د تورسرو له خوا په کلک هوډ او ټینګه اراده د زخمیانو سمبالښت کېده.

له هرې ترې، کمراو شېلې څخه د جنګ، وینو او اور فوارې اوښ بغرا نده لمبې ختلې د هر کلي او هر کور ـ د هر بودا، هرې تورسرې او هر ماشوم د ورانۍ، بربادۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښخولی او په وینو کې لمبېدل د شهیدانو د سرلوړي کاروان بهیر غازیان نور هم د انتقام اوکسات د جذبو توپاني څپو ته سپارل.

د جنګ په سرولمبو او د ګولیو په ږغ کې تور سرو زخمیان پخپلو کورونو کې ځای په ځای کول او د شهیدو د کې خمرې به یې ترنیمایي لارې د ماشومانو په لاس مجاهدینو ته ورسولې.

د جګړې پر دوهمه ورځ د مجاهدینو لومړني ګروپونه د کمو شهیدانو او زخمیانو له ورکولو وروسته په شا شول، تر څو نوي پرتشو مورچو وروختل خو په دوهمه لیکه کې مقاومت د لومړنیو ګروپونو له یو ځایېدو سره نور هم پیاوړی شو.

له پاسه د لیری لیری سیمو مجاهدینو د اوږدو منزلونو په وهلو سره ځانونه د جګړې ډګر ته را رسول په دوړو او ګردونو کې به داسې پټ وو چې د سر او مخ په کاسه کې به یې یوازې حیرو او عقابي سترګو د ناخوالو او بې وسیو ترشا د وروستی بري د سوبې او د ژوند د امید رڼا ښندله او د انتقام بحري تړې باد ېدل په اوږدو اوږدو کتارونو کې د مجاهدینو لیکي لکه د سیند څپې خوځېدلې چې مخ پر وړاندې روان وو. د سیمې په کوټ کوټ کې د غزا چیغه پورته وه او د غزا ډول وهل کېده.

سخت جنګ روان و د یو تومیک په وړاندې تانک، توپ او جهاز مقابله کوله چې اتومات یې بارونه چلول او د اوربلې یې ورولې او هلیکوپترو نو د مجاهدینو د موږچلونو د پاسه راکټونه غورځول او ماشیندار یې چلول. جګړې دومره شدت غوره کړ چې د جنګ سیمې ته یې د مجاهدینو له پاره د ډوډۍ وړل ناممکن وګرځول. غازیان د دوو شپو نهر په سنګرونو کې د دښمن د اور او ګولیو مقابلې ته اوږې ورکړې او سینې سپر کړې وې.

د سیمې عمده پرابلم د بې وسلې وګړو و. هغوی چې یو ډول نه یو ډول وسله درلوده تکلیف یې نه و ښا نه ؤ او په سنګرونو کې په زړه جنګېدل، ټپیانېدل او شهیدانېدل خو هغوی چې تش لاس وو هغوی څه کړي وای، چې د جنګ شدت او خپلې ځوانۍ او د خپلو همځولو سربښندنې او میړانې ته به یې وکتل نو ځانونه به ورته پیکه ښکاره شول خو چې لاس یې تش

ونو بیا:

او که خدای مکره سیمې ته قوه ننوځي هله به بیا څه کېږي.

د هرې قوې له آوازې ـ راتګ او جنګ پروخت د بې وسلې وګړو همدغه ستونزه وه چې د دوی د وجود غوښې یې ویلولې.

د جنګ په لومړیو میاشتو کې به چې کله د قوې آوازه شوه نو خلکو به خپل واړه غرونو ته لېږدول. کورونه به ټول تش پاته وو او ترهغې به چې د قوې پته لګېده او بېرته به نه وه ستنه شوې هغوی به په غرونو کې ترږه بروا و کمرونو لاندې شپې تېرولې.

خو وروسته بیا داسې نه وه سپین ږیرې به په کورونو کې وو وسله والو به جنګ کاوه، او بې وسله ځوانانو به په نږدې غرونو کې قوه څارله او ځانونه به یې ګوښه کول.

مجاهدینو ځای پر ځای سړک بند کړی ؤ. او همدغه ځایونو ته څېرمه به چې پوځ او ټانکونه د لارې په بېرته کولو اخته وو د مجاهدینو د بریدونو د پر مناسب وخت ؤ. مجاهدینو به پر دغسې وختو او ځایونو کې بنه د خوند حمله پرې وکړه او خپل او د خپلو توپکو زړونه به یې له یوې مخې پرې تش او د پوځیانو پرتنو به یې سره مردک یخ کړل.

د جنګ زخمیان د نږدې کلیو په کورونو کې ځای په ځای کېدل او هلته د تور سرو له خوا د هغوی پالنه او د دارو درملو غمخوړنه کېده. دا کلي او کورونه طبعاً د سړک غاړې ته نږدې پراته وو ځکه لیرې ځایونو ته د سخت جنګ په جریان کې د زخمیانو لېږد ډېر ګران ؤ.

په نږدې کلیو او کورونو کې سره له دې چې د پوځیانو د برید او تالاشۍ او د ټول کور او کلي د تباهۍ ویره وه د تور سرو له خوا به کلک هود او ټینګه اراده د زخمیانو سمبالښت کېده.

له هرې تړې، کمر او شېلې ځنځه د جنګ، وینو او اور فوارې او شړ بغړاندې لمبې ختلې د هر کلي او هر کور ـ د هر بود، هرې تورسرې او هر ماشوم د ورانۍ، بربادۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مرګ انتظار ته سترګې ختلې وې.

له بمبارېو سره د کورونو د کړکېو ښیښې ماتېدې او له هر یو سره به ځمکه دا مې ولړزېده چې سرې به ویل پرسرېې د کور چت او د بوالونه را پرېوتل.

د مجاهدینو تلفات په همغه جبهه کې زیات وُ چې د سیمې په لومړي کرښه کې وو او وسله یې چړې او موشکش ټوپکونه وُ. په دغه جبهه کې به د سیمې وګړو پنځلس ورځې په نوبت سره پېره کوله او معین مجاهدین یې نه لرل.

قوه ترولسوالۍ ورسېده مجاهدین هم په یوه یوه نیمه ورځ کې بېرته سره راغونډ شول او ځانونه یې د یوه کاري برید له پاره چمتو کول دلته وه چې د غه قوه به هم لکه مغکنۍ قوې تس نس کېږي او لکه د پخوا په شېر به د مجاهدینو د ایماني پرتم پس وړاندې پوځیان یوځل بیا د خپلو اسلافو په څېر سلامي کېږي او د حق د لارې د سربښندونکو د ډلې په مقابل کې به یوځل بیا د باطل او ناروا د سرټیټي او شهېدلې ماتې صحنه تکرارېږي.

خو چې مجاهدین د همدغې یوې حماسې په لارکې په خپلو لیکو کې ځای په ځای کېدل چې اوس به نو یوه بله و یا پرمنه سره او ړسوا شکست یوله بل سره سترګې لګوي او هود یه ازمویې نود تانکونو کتار د دوړو او لوخړو په توپان کې د تېښتې مخه اخیستې وه او د غښې د حق د لارې د سرتېرو خپل او د توپکو زړونه دک پاته شول.

... او تول یې د روس پر ضد یوه کوټلي سرتاسري قیام ته چمتو کړي وو!

د ژمي سره هوا چلېده. پر ځمکه د واورې سپینه برېستن غوړېدلې وه. خلک له کار او خوارۍ وزګار شوي وو؛ هسې هم د کلو ژمي په بېکارۍ او د ساده کلیوال محیط په مجلسونو کې تېرېږي ځکه خو پېټاوته هماغسې د پخوا په څېر مجلسونه ګرم وو. د جومات وتو تاواخانې تونې وې. د مجاهدینو په مرکزونو کې د پېرې لړۍ دوام درلود او کلي ته به چې هر مجاهد له پېرې راغبرګ شو نو د جومات د تبي سر او پېتاوک بند او به د هغې په لید نو کتنو بنه ګرم وُ.

خلک د پسرلي په تمه وُ او دا یې نه منلې وه چې دیځغي په تېرېدو به مجاهدین پر کابل یو عنیز یرغل کوي، په ځانګړي انداز کې به یې ترلېږې لېږې دواوې غو ړېدلې څادر ته وکتل او بیا به یې په داد منه لهجه وویل چې یو وار د واورې لمن ورټوله شي بیا به وګورې چې پر کابل د اسلام بیرغ وړپېږي او نو د کابل په فتح کې پاته غه دي تر ارغنداي شا و خوا سیمه ټوله مجاهدینو نیولې، له قضا ما پښین ورو سته د کابل کندهار په پادشاهي سړک بیله مجاهدینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومرګ انتظار ته سترګې ختلې وې.

له بمبارېو سره د کورونو د کړکیو ښیښې ماتېدې او له هرې سرې به ځمکه داسې ولړزېده چې سړي به ویل پر سر یې د کورچت او دېوالونه راپرېوتل.

د مجاهدینو تلفات په همغه جبهه کې زیات وُ چې د سیمې په لومړي کرښه کې وه او وسله یې چړې، او موشکش ټوپکونه وُ. پدغه جبهه کې به د سیمې وګړو پنځلس ورځې په نوبت سره پېره کوله او معین مجاهدین یې نه لرل.

قوه ترولسوالۍ ورسېده مجاهدین هم په یوه یوه نیمه ورځ کې بېرته سره راغونډ شول او ځانونه یې د یوه کارې برید له پاره چمتو کړل دلته وه چې د غه قوه به هم لکه مغکنۍ قوې تس نس کېږي او لکه د پخوا په شېر به د مجاهدینو د ایماني پرتم پر وړاندې پوځیان یو ځل بیا د خپلو اسلافو په شېر سلامي کېږي او د حق د لارې د سربښندونکو د ډلې په مقابل کې به یو ځل بیا د باطل او نا روا د سرټیټي او شرمېدلې ماتې صحنه تکرارېږي.

خو چې مجاهدین د همدغسې یوې حماسې په لارکې په خپلو لیکو کې ځای په ځای کېدل چې اوس به نو یوه بله ویاړمنه سوبه او رسوا شکست یوله بل سره سترګې لګوي او هو د یه ازموېي نو د ټانکونو کتار د دوړو او لوګړو په توپان کې د تېښتې څه اخیستی وه او دغسې د حق د لارې سرتېرو خپل او د ټوپکو زړونه ډک پاته شول.

... او تول یې د روس پر ضد یوه کوټلې سرتاسري قیام ته چمتو کړي وو!

د ژمي سړه هوا چلېده - پرځمکه د واورې سپینه برېښتن غوړېدلی وه - خلک له کار او خوارۍ وزګار شوي وو؛ هسې هم د کلو ټرې په بیکارۍ او د ساده کلیوال محیط په مجلسونو کې تېرېږي لکه څو پېټاو ته هماغسې د پخوا په څېر مجلسونه ګرم وو - د جومات تونو تا واخانې بنې تورې وې - د مجاهدینو په مرکزونو کې د پېرې لړۍ دوام درلود او کلي ته به چې هر مجاهد له پېرې راغبرګ شو نو د جومات د تبي پسر او پېټاوکې بندو او به د هغې په لید نو کتنو بنه ګرم وُ.

خلک د پسرلي په تمه وُ او دا یې نږه منلې وه چې د یخنۍ په تېرېدو به مجاهدین پر کابل یو عنیزبرغل کوي ، په ځانګړې انداز کې به یې تر لېرې لېرې دا ورې غوربېدلې ځادر ته وکتل او بیا به یې په داد منه لهجه وویل چې پس وار ها د واورې لمن ورټوله شي بیا به وګورې چې پر کابل د اسلام بېرغ رپېږي نو د کابل په فتحې پاته څه دی تراوغندي شا و خوا سیمه ټوله مجاهدینو نیولې ، له قضا ما پښین وروسته د کابل کندهار په پادشاهي سړک بیله مجاهدینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوکځ پرهم نشي وهلی.

* * *

له کابل سره د ولس رابطه بالکل غوڅه وه تک راتک بند ؤ. په کابل کې رسمي مامورین زیاتره په خپلو سیمو کې ؤ او چې څوک مامور به سیمې ته راغی نو د بېرته تګ اجازه یې نه درلوده.

خلک د مالګې، چای، بورې او نورد ضرورت وړ لومړنیو موادو له سختې کاختې سره مخ ؤ له کابل څخه ورد کوته د دغه وړ مواد وړو سخت بندیز لګول شوی ؤ او پدې نامه چې «تاسې اشرار چاغوئ» د سودا گرو ټول مالونه ضبطېدل.

په همدغه وړ شرایطو کې یوه شپه چې د کابل راډیو په خپلو عادي خپرونو لګیا وه او د امین د آمو او ابا سیند سندرې او د هغه ستونې شلول یې خپرول د تاشکند راډیو له خپرو څخه د ببرک نارې سورې پورته شوې او چې پر سبا یې خلک پیتا وویوته راوتل نو دا خبره خوله په خوله کرځېده چې کابل ته روسان راغلي او ببرک یې پر ټانک سپور راوستلی او د کابل پر تخت یې کېنولی دی.

سیمې ته لدې ځکې هم دا آوازې رارسېدلې وې چې په کابل کې څه کېدونکي دي ځکه د کابل رژیم د راډیو او تلویزیون له لارې څو ورځې مسلسل دا اعلان او خبرتیا خپروله چې کله هم د خطر هغه مخصوص زنګ وغږول شي نو سمدستي به د کورو توځراغونه وژني او پر کړکیو به پردې ځړوي.

د جدي پر شپږمه د مجاهدینو راډیو نژدې کړی ورځ خپروني وکړې او د حالاتو په اړه یې ولس ته خبرتیا ورکوله کله به هم چې سرې د کابل راډیو نشرات او د مجاهدینو د راډیو خپروني سره پرتله کړې نو له هماغه لومړۍ ورځې څخه د مجاهدینو موقف، مورال، عظمت، برې او برلاسی او د ببرک د رژیم او بادار وارخطایي دوه زړې، رسوایي او شرمېدلي ما ته جوته وه د

روسانو یرغل د خلکو د جذباتو په انکار داسې لکه چې په دغه ساړه او کرخت ژمي کې پراور پېټرول وشیندل شي.

اوس نو هیڅ ته هیڅ ډول سوال او شک نه ؤ پاته - کافر روس پر وطن تیری کړی او په مقابل کې یې غزا او جهاد په هر مسلمان داسې فرض دی لکه لمونځ او روژه. د نژدې کلیو مجاهدین په هماغه ساعت کې سر راغونډ شول او د مرکز لوري ته یې ونیول مرکز ته یې په بیړه بیړه ځانونه ورسول څوله حالاتو او راتلونکې له پاره له پروګرام څخه ځانونه خبر کاندي.

ماز یګر خواته د توپ پر پوځې څوکۍ د مجاهدینو عملیات پیل شول. مجاهدینو په ډېره قهرماني په نیم متر واوره کې چې نه سنګرؤ او نه کوم کمر او د بره برید وکړ په مېړانه وجنګېدل او د پوځي څوکۍ زیاتره برخې یې ونړولې.

له حملې مخکې مجاهدینو په لوډ سپیکر کې د څوکۍ پر عسکرو او صاحبمنصبانو غږ وکړ چې پر وطن روسي پوځونو تیری کړی اوس دا د هر افغان مکلفیت او فریضه ده چې د دغه تیري په وړاندې ودرېږي، موږ او تاسې بنایي په ګډه د خپل وطن او شرف دفاع وکړو له خپلو مجاهدو ورونو سره یو ځای شئ، تاسې زموږ ورونه یاست موږ باید له همدې لارې د خپل وطن او شرف د دښمن پر ضد په یوه لیکه کې مقاومت ته دوام ورکړو.

خو د هغوی ضمیر یې داسې خپسې لاندې کړی ؤ چې د وطن ناموس او شرف په معنا نه پوهېدل او داسې څه یې له هغوی څخه هېر کړي وو او له غلامانه ذهنیت او الحادي مغزو یې د آزادۍ احساس داسې کنډه کړی و چې بېرته راکرځېدل یې ناشوني ؤ.

مجاهدینو هسې هم د یخني په له منځه تلو او د پسرلي په رارسېدو د خپلو برید ونو د پراختیا او پیاوړتیا طرحې تر لاس لاندې لرلې خو د روسي پوځونو وحشیانه یرغل نور هم دې ته اړ کړل چې خپلې لیکې غښتلې او ځانونه

څوک پر هم نشي وهلی.

* * *

له کابل سره د ولس رابطه بالکل غوڅه وه تګ راتګ بند و. په
کابل کې رسمي مامورین زیاتره په خپلو سیمو کې و او چې څوک مامور
به سیمې ته راغی نو د بیرته تګ اجازه یې نه درلوده.
خلک د مالګې، چای، بوري او نورو ضرورت وړ لومړنیو موادو
له سختې کاختې سره مخ و له کابل څخه ورد کوټه د دغه ډول موادو په
وړلو سخت بندیز لګول شوی و او په دې نامه چې، تاسې اشرار چاغوی،
د سوداګرو توکي مالونه ضبطېدل.

په هغه وړ شرایطو کې یوه شپه چې د کابل راډیو په خپلو عادي
خپرونو لګیا وه او د امین د آمو او باسیند سندرې او د هغه ستونې شلول
یې خپرول د تاشکند راډیو له خپرو څخه د ببرک ناره سوږې پوره شوې
او چې پر سبا یې خلک پیتا و وهنو ته راووتل نو دا خبره خوله په خوله کرځېده
چې کابل ته روسان راغلي او ببرک یې پر ټانک سپور راوستلی او د
کابل پر تخت یې کېنولی دی.

سیمې ته لا دې ځکې هم دا آوازې رارسېدلې وې چې په کابل کې څه -
کېدونکي دي. ځکه د کابل رژیم د راډیو او تلویزیون له لارې خورو حنجې مسلسل
دا اعلان او خبرتیا خپروله چې کله هم د خطر هغه مخصوص زنګ وغږول
شي نو سمدستي به د کورو توخواغونه وتنې او پر کرکو به پر دې خوږوي.
د جدي پر شپږمه د مجاهدینو راډیو نژدې کړی وړنګ خپروني وکړې
او د حالاتو په اړه یې ولس ته خبرتیا ورکوله کله به هم چې سړي د کابل راډیو
نشرات او د مجاهدینو د راډیو خپروني سره پرتله کړې نو له هماغه لومړي
ورځې څخه د مجاهدینو موقف، مورال، عظمت، بری او برلاسی او د ببرک د رژیم
او بادار وارخطایي دوه ورې، رسوایي او شرمېدلې ماته جوت ـــــــه وه د

روسانو یرغل د خلکو جذباتو په انکار داسې کاروکړه لکه چې په دغه ساړه او
کرخت ژړي کې بېرته پېټرول وشیندل شي.
اوس نو هیچا ته هېڅ ډول سوال او شک نه و پاته. کافر روس
پر وطن تیری کړی او په مقابل کې یې غزا او جهاد په هر مسلمان داسې فرض
دی لکه لمونځ او روژه. د نژدې کلیو مجاهدین په هماغه ساعت کې سر راغونډ
شول او د مرکز لوري یې ونیوه ــــــــ مرکز ته یې په بیړه بیړه ځانونه
ورسول څوله حالاتو او راتلونکي له پاره له پروګرام څخه ځانونه خبر کاندي.
مازیګر خواته د توپ پر پوځي څوکۍ د مجاهدینو عملیات پیل شول. مجاهدینو
په ډېره قهرماني په نیم متر واوره کې چې نه سنګر و او نه کوم کمر او د برید
وکړ په میړانه وجنګېدل او د پوځي څوکۍ زیاتره برخې یې ونیولې.
له حملې مخکې مجاهدینو په لوډسپیکر کې د څوکۍ پر عسکرو او صاحبمنصبانو غږ
وکړ چې پر وطن روسي پوځونو تیری کړی اوس دا د هر افغان مکلفیت او
فریضه ده چې د دغه تیري په وړاندې ودرېږي، موږ او تاسې بنایي په ګډه
د خپل وطن او شرف دفاع وکړو له خپلو مجاهدو ورونو سره یو ځای شئ، تاسې
زموږ ورونه یاست موږ باید له همدې لارې د خپل وطن او شرف د دښمن پر ضد
په یوه لیکه کې مقاومت ته دوام ورکړو.
خو د هغوی ضمیر ړوند داسې خپسې لاندې کړی و چې د وطن ناموس او
شرف په معنا نه پوهېدل او دا هرڅه یې له هغوی څخه هیر کړي وو او
له غلامانه ذهنیت او الحادي مغزو یې د آزادۍ احساس داسې کند کړی و
چې بېرته راګرځېدل یې ناشوني و.
مجاهدینو هسې هم د یخنۍ په له منځه تلو او د پسرلي په رارسېدو
د خپلو بریدونو د پراختیا او پیاوړتیا طرحې تر لاس لاندې لرلې خو د روسي
پوځونو وحشیانه یرغل نور هم دې ته اړ کړل چې خپلې لیکې غښتلې او ځانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبه چمتو کړې ځکه له روسي جګړن پوځ سره مقابله روانه وه دوی دا هم اټکل کړې وه چې روسي لښکرې به پر دوی سختې حملې کوي او خونړۍ جګړې به دوام پیدا کړي. هلته روسانو ذبرګ په واسطه یولړ مانورې تر لاس لاندې ونیولې خو بیا هم دینو ته د همدغو مانورو اجرا یو څه فرصت په لاس ورکړ.

رژیم د لوانو وخوړولو مانورو ته ډېره پراختیا ورکړه آوازې داسې وې چې روسانو داسې کیمیاوي او مکروبي بمونه راوړي چې د استعمال په صورت کې دسیمې ګرد استوګن په سیل یا سرطاني ناروغیو اخته کیږي - داسې وسلې یې راوړې چې له کابله هر ځای چې وغواړي په نخښه کولی یې شي پدې دول هر مرکز او حتی هر کور په آسانی سره له منځه وړلی شي - داسې بمونه ورسره دي چې دیوې سیمې وګړې دیوې ورځې له پاره بې هوشه کوي - دوی به سیمې ته ننوزي او په آسانی سره به ترې وسلې ټولوي او هغوی به نیسي.

داسې تربیه شوی سپي ورسره دي چې د هر دول وسلې او نورو موادو پته لګولی شي.

دا هغه آوازې او پروپاګنډ و چې د زور پله یې درېنده وه، د دې په څنګ کې یې د تزویر دا مونه هم غوړول او هغه دا چې اوس قدرت د پرچم ډلې ته رسېدلی داد خلقیانو غوندې وحشیان ندي چې وژنه او جیل ته واچوه - دا ښاري او متمدنه ډله ده، لکه د خلقیانو دغرو او شپنو زامن ندي دوی هر څه لیدلي په غمو غمو کورونو کې لوی شوي او بله دا چې د خلقیانو له وحشیانه اعمالو تجربه هم لري. پخپله ببرک د یوه غټ جنرال زوی دی له خلقیانو سره د پرچمیانو مخالفت هم له همدې امله و چې د هغوی د وحشیانه اعمالو او وژنو نیونو مخالفت یې کاوه.

دوی په لاروکې د تالاشي لړې تر یوه وخته ختمه کړه ورډګر ته له کابل څخه د غذایي او نورو لومړنیو موادو له ورلو څخه بندیز و نه لیرې کړی شول.

خو دولس په مغزو کې د «روس راغلی» خبره ناسته وه - روس کافر دی او دغه

کافر روس په یوه اسلامي هېواد تېرې کړې او س که روس دوی ته د نیوپارک او پاریس غوندې ترقي هم ورکړي دوی یې نه مني - نه یې پرېږدي، مقابله ورسره کوي وژني، او ځان پرې وژني.

دولس ذهن کې د روس کلمې او پر افغانستان تېري هیڅ دول توجیه نشوای منلی - روس چې خدای نه مني - له دین او مذهب څخه منکر دی - بخارا او سمرقند یې نیولی هلته یې جوماتونه وران کړي او په هوټلونو او شرابخانو یې بدل کړي، دغو خبرو او پېښو د ولس په حافظه کې داسې ځای نیولی و چې د دیپلوماسۍ څخو د سیاست لوبو او مانورو هغه نشوای ترې هېرولی. په رښتیا هم چې د ولسونو حافظه ډېره غښتلې وي.

اوس نو د نړاو بنځې ولاړه او زاړه ټولو په ذهن کې د روس او روسي یرغل فاجعه د روس د خدای نه منلو او د بخارا او سمرقند سانحې کلکې منګولې ښخې کړې وې چې دوی یې هیڅ کله نه پرېښودل او دغه ورېږي ټول د روس او د هغوی د برېښو پرضد یوه کوټلې سرتاسري او نه ماتېدونکې قیام او مقاومت ته چمتو کړي وو داسې مقابله او مقاومت چې بریا یې په تقدیر کې کښل شوې وه.

سنه چمتو کړي ځکه له روسي جهنمي پوځ سره مقابله اړوانه وه دوی دا هم اټکل کړی و چې روسي لښکري به پر دوی سختي حملې کوي او خونړۍ جګړه به دوام پیدا کوي، هلته روسانو د ببرک په واسطه یو لړ ماښوری ترلاس لاندې ونیول خو بیا هم دینو ته د هغو ما نورو اجرا یو څه فرصت په لاس ورکړ.

رژیم د لوانو خوړ ولو مانور ته د پره پراختیا ورکړه آوازې داسې وې چې روسانو داسې کیمیاوي او مکروبي بمونه راوړي چې د استعمال په صورت کې د سیمې ګرد استوګن په سیل یا سرطاني ناروغیو اخته کېږي - داسې وسلې یې راوړي چې له کابله هر ځای چې وغواړي په نښه کولی یې شي پدې ډول هر مرکز او حتی هر کور په آسانۍ سره له منځه وړلی شي - داسې بمونه ورسره دي چې دیوې سیمې وګړي دیوې ورځې له پاره بې هوښه کوي - دوی به سیمې ته ننوزي او په آسانۍ سره به ټرې وسلې ټولوي او هغوی به نیسي.

داسې تربیه شوی سپي ورسره دي چې د هر ډول وسلې او نورو موادو پته لګولی شي.

دا هغه آوازې او پروپاګند و چې د زور پله یې درنده وه، ددې په څنګ کې یې د تزویر دامونه هم غوړول او هغه دا چې اوس قدرت د پرچم ډلې ته رسېدلی داد خلقیانو غونډی وحشیان ندي چې ووژنه او جېل ته واچوه - دا ښاري او متمدنه ډله ده، لکه د خلقیانو د غرو او شپېنو زامن ندی دوی هر څه لیدلي په غمو غمو کورونو کې لوی شوي او بله دا چې د خلقیانو له وحشیانه اعمالو تجربه هم لري. چېله ببرک د یوه غټ جنرال زوی دی له خلقیانو سره د پرچمیانو مخالفت هم له همدې امله و چې د هغوی د وحشیانه اعمالو او وژنو نیونو مخالفت یې کاوه.

دوی په لاروکې د تالاشي لړې تر یوه وخته ختمه کړه و ړد ګرته له کابل څخه د غذایي او نورو لومړنیو موادو وړلو څخه بندیز و نه لیرې کړی شول.

خود ولس په مغزو کې د «روس راغلی» خبره ناسته وه - روس کافر دی او دغه

کافر روس په یوه اسلامي هېواد تېری کړی او س که روس دوی ته د نیویارک او پاریس غوندی ترقي هم ورکړي دوی یې نه مني - نه یې پرېږدي، مقابله ورسره کوي وژني، او ځان پرې وژني.

د ولس ذهن کې د روس کلمې او پر افغانستان تېري هیڅ ډول توجیه نشوای منلی - روس چې خدای نه مني - له دین او مذهب څخه منکر دی - بخارا او سمرقند یې نیولي هلته یې جوماتونه ورانکړي او په هوټلونو او شرابخانو یې بدل کړي، دغو خبرو او پېښو د ولس په حافظه کې داسې ځای نیولی و چې د دیپلوماسۍ کړشمو د سیاست لوبو او مانورو هغه نشوای ترې هېرولی. په رښتیا هم چې د ولسونو حافظه ډېره غښتلې وي.

اوس نو د نړاو ښځې واړه او زاړه ټول په ذهن کې د روس او روسي یرغل فاجعه د روس د خدای نه منلو او د بخارا او سمرقند ساتنې کلکې منګولې ښخې کړې وې چې دوی یې هیڅ کړاو نه پرېښود ل او دغه ورپې ټول د روس او د هغوی د برېښو پر ضد یوه کوټلی سرتاسري او نه ماتېدونکی قیام او مقاومت ته چمتو کړي و داسې مقابله او مقاومت چې بری یې په تقدیر کې کښل شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

... اوښکې په غوږ ځنګ وي!

بیا هم داسد میاشت وه - یوه درنده، ګرمه، اوږده او دوه په شپه چې هیڅ سبا کېده نه.

ستورې ټوله شپه تت تت او پټ پټ کېدل، نن آسمان روڼ او تک شین نه معلومېده - سپوږمۍ د دوه پڅن آسمان پر وړیو تتې ورووړو او په نه زړه پل اخیست داسې چې هغه هم د دغه دوه پڅنې شپې په سبا کېدو نه وي خوښه - نن د سپوږمۍ وړ ښېښینو وړانګو هغه ځواني ځلا نه درلوده، داوړتکه سره بریښېده لکه چې همدا اوس د وینو له سیند څخه لیه لغړه راختلې وي.

بیا هم دروږې میاشت وه د ۱۳ مې روژې - پښمی د همداسې یوې هیبتناکې او درندې شپې د تېرېدو مزې رالندول او یوې ویرجنې او غملړلي ورځې ته یې ځنګه پرانستله.

یوه مهیب سکوت یوې ژورې چوپتیا او یوې درندې خاموشۍ په زړونو او خولو لاسونه ایښي وو - اوږدو سوچونو او بوږنونو ونکو

خیالونو په سرونو او مغزو وزرونه غوړولي وو.

نن د پیشمینی په چرګ بانګونوکې هغه ځواني کشش نه لیدل کېده داسې ښکارېده لکه چې د چرګانو په مری وهم چا منګولې ښخې کړې وي - د سپوږمۍ ونه یې ټپ ټوپ وو بیواځې ستغې او سوړې انګولا به یې د درې په اوږدو کې څه ویروونکې انګازې خپرې کړې. د سیند د څپو شور او زوږ نه وو داسې معلومېده چې نن شمال هم په درانه خوب بیده دی او د ونو له پاڼو سره کوتې نه خوږوي سرې به ویل چې نن دا هر څه یوه خوږجن ویرېخپله غېږکې نغښتي دي او بیواځې همدا ستړې او ناکراره انسانان دي چې خپلې ځوانیمرګه اوتنکۍ هیلې یې آرام نه پرېږدي - بوږنونکو سوچونو په سر اخیستي - ترخو خاطرو او یادونو یې مخې ته دارې جېګې کړې او پر هر ژړلي خیالونه یې سترګې پټېدو او د مې ته نه پرېږدي.

د دغې غمجنې شپې د روند سکوت د درې په اوږدو کې د سهار د لمانځه یو په بل پسې اذانونو مات کړ او د ستومانه بزګرانو له پاره یو بله سترې ورځ د کار او مزدورۍ د درانده پېټي او چیټولو ته راد سره شوه.

دغې شپې د هغوی هیڅ دمه نه وه جوړه کړې د دغې شپې دناکراره لمحو د هغوی پر اوږ و دیوه ډېر درانده بار نه هم درنده اوږ مولوونکې تما مېده او اوس بیا د یوې ستومانه او سرګردانه ورځې راختل له هغوی څخه بیا د آرام ساه اخیستله.

داو داسه له پاره کلیوال یو یو د ویالې غاړې ته راتلل، داو بو ناانده وله حرکت او د څپو ناکراره آوازونو د خلکو د ستومان او کړاوجن ژوند ویرجنې نغمې غږولې او د دوی پر دردمند او خوار ژوند یې یوه بله غمونکې ورځ وراضافه کوله په لنډه شېبه کې نیمایي جومات ډک

(c) ketabton.com: The Digital Library

... اوښکې په غوړځنګ وې!

بیا هم دا د سد میاشت وه- یوه درنده، ګرمه، اوږده او دوبه شپه چې هېڅ سبا کېده نه.

ستورې بوله شپه تت تت او پټ پټ کېدل، نن آسمان روڼ او تک شین نه معلومېده- سپوږمۍ د دوپچن آسمان پر وړیځو ورووړو او په نه زړه پل اخیست داسې چې هغه هم د دغه دوچنې شپې په سبا کېدونه وې خوینه- نن د سپوږمۍ ورېښمینو وړانګو هغه ځواني ځلا نه درلوده، داوړتکه سره بر ښېښېده لکه چې همدا اوس د وینو له سیند څخه لېه لغړه راختلي وې.

بیا هم دروژې میاشت وه د ۱۳ مې روژې- پښتنې د همداسې یوې هیبتناکې او درندې شپې د تېرېدو مزې رالندولو او یوې ویرجنې او غملړلې ورځې ته یې غېږه پرانستله.

یوه مهیب سکوت یوې ژوړې چوپتیا او یوې درندې خاموشۍ په زړونو او خولو لاسونه ایښي وو- اوږدو سوچونو او بوږنونو ونګو

خیالونو په سرونو او مغزو وزرونه غوړولي وو.

نن د پښېمنۍ په چرګ بانګونو کې هغه ځواني کشش نه لیدل کېده داسې سنګارېده لکه چې د چرګانو په مرۍ وهم چا منګولې ښخې کړې وي - د سپوږمۍ ونه یې تپ تپ ووېواڅې ستغې او سوې انګولا به یې د درې په اوږدو کې څه ویروونکې انګازې خپرې کړې. د سیند د څپو شور او زوږ نه وو داسې معلومېده چې نن شمال هم په درانه خوب بیده دی او د وینو له پانو سره کوتې نه خوبېږي سرې به ویل چې نن د اهرڅه یو وخوچن وېر پخپله غېږ کې نغښتي دي او یوازې همدا ستړې او ناکراره انسانان دي چې خپلې ځوانیمرګه اوتنکی هیلې یې آرام نه پرېږدي- بوږنو نکو سوچونو په سر اخیستي - تر خو خاطرو او یادونو یې ځي ته داړې چنګې کړې او پرهرژلي خیالونه یې سترګې پټېدو او دې ته نه پرېږدي.

د دغې غمجنې شپې د رونډ سکوت د درې په اوږدو کې د سهار دلما نخه یو په بل پسې اذانونو مات کړ او د ستومانه بزګرانو له پاره یوه بله ستړې ورځ د کار او مزدورۍ د درانده پېټي او چټولو ته راد بره شوه.

دغې شپې د هغوی هېڅ دمه نه وه جوړه کړې د دغې شپې دناکراره لمحو د هغوی پر اوږو د دیوه دېږ درانده بار نه هم درنده وه هولوونکې تمامېده او اوس بیا د یوې ستوماندو او سرګردانه ورځې راختل له هغوی څخه بیا د آرام ساه اخیستله.

داو دا سه له پاره کلیوال یو یو دو یا لې غاړې ته راتلل، داو بو نالا نده وله حرکت او د څپو نا کراره آوازونو د خلکو د ستومان او کړاو چن ژوند وېرجنې نغمې غږولې او د دوی پر دردمند او خوار ژوند یې یوه بله غمجونکې ورځ وراضافه کوله په لنډه شېبه کې نیمایي جومات ډک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو- لمونځ هم شو- دعاګانې وشوې، وظيفې اوتلاوتونه خلاص شول. خلک راولاړ شول راووتل. د سهار څه لا نه وه ایسته شوې دغرونو په څوکو لاپرونی پرېوتی لمر خپلې وړانګې پورته نه وې غوړولې چې کړ سهار شو داکړ سهار لکه دخطر زنګ په ټوله دره خپور شو.شپږ جوړې جیټ الوتکې په دوو موازي کرښو درې ځله په ټوله دره راغبرګې شوې.

اوس نو دټولو زړونو منله چې دقوې دراتګ داځو ورځنۍ اوازې حقیقت ته نژدې کېدونکې دي.

اوس نو دهر یوه زړه ته ولوېده چې دا یوه اونۍ له سهاره ترماښامه اکتشافي الوتکو هسې دا ټوله سیمه نه لاندې باندې کوله.

سترګې اوخبرې ټول سوال سوال وې چې څه به کېږي- له څه سره به مخامخ کېږو اوڅه به پرې راځي.

دسوالونو او اندېښنو پدغه کشمکش کې وسله وال مجاهدین په یوه لحظه کې دجومات مخې ته راغونډ شول تابه ویل له هرې یوه سرمخابره ده اوچا دتیارسۍ اوبرید قومانده ورکړې ده.

بې له دې چې بحث اوجدل وکړي، بې له دې چې سرو ښتي، بې له دې چې دحزب اوقوماندان نوم واخلي، ټول له یوې مخې اوله یوه پلوه راغونډ شول- کمربندونه یې وتړل، دتوپکو مجورې یې ډکې کړې، توپکونه یې ښه وکتل، خپلې یې کش کړې- ملاوې یې ټینګې کړې پټکې یې سم کړل اوپایڅې یې ښه وهلې. دحرکت لورې معلوم و دوغرې ذکر منکاره و او دقربانۍ او ازموینت مهال راد برو. داسې لکه چې څوک بولڼه ورکوي، وخت غیرې کوي، جذبات ورته لورې ښيي، احساس یې قدمونه ښکلوي، ولولې ورته لاره جاروکوي- حالات یې دانتقام اومقابلې ولولې توپانې کوي اوویې ورته دتوبېدو پېشکشونه کوي.

نه دا خبره وه چې ته څوک یې او هغه څوک- دا دکوم تنظیم دی او هغه دکوم. ...

هرڅه څرګند و، هدف روښانه و، لاړ سپینځلې او ښخه وه دښمن معلوم و مقابله فرض وه او دشهادت هیله حتې. سرې فکر کاوه چې یوه روحاني ترون، یوې قلبي رابطې، یوې آفاقي قوماندې، یوه آسماني غږ او یوه الهامي احساس هغوی ټول دغه یوه ځای، یوې خبرې، یوې پرېکړې، یوه دریځ اویوه سنګر ته بولې ورکړې.

دجبهې لوموړنیو کرښو ته دمجاهدینو کتارونه وخوځېدل- دورې پورته شوې- دتکبیر چیغو دره په سر واخیسته- دحق دښمې پټنګانو سرونه په لاس کې دقربانۍ ډګرته په مینه اوجوش یوله بل مخه وړاندې کېدل ته به وایې دچاپه وړ روان دي دخوښۍ دزړي کوي اودساتېرۍ نخښې ولې.

نن دغه لاړ داسې درندو، پخواوقوي قدمونو لنډوله چې منزل یې دایثار اوسربښندنې هغه تلپاته مقام و چې دحق شمه یې دخپلو وینو په تېلو بله ساتله.

ن په سینو کې دزړونو درزا داسې ناکراره وه لکه چې دسرو ګولیو مخې ته په دبرهوس له سینې دباندې راوځي.

دجذباتو او احساساتو یوتوپان راالوتلی و یو سیلاب و چې په غرمبېدو راروان و یوه سمندر دې خوا مخه اخیستی وه دانسانانو یو څپاند سمندر په دره کې په خوځېدو و؛ موجونو غرغرې وهلې، څپې په غورځنګ وې قربانۍ سر په تلی کې ولاړې وې او دآزادۍ یوه طغیاني وږمه په ټوله دره کې په چلېدو وه.

سړي فکر کاوه چې ټوله دره لړزېږي او هرڅه، هره تره، هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو- لمونځ هـ شو- دعاګانې وشوې، وظیفې او تلاوتونه خلاص شول.
خلک راولاړ شول راووتل. د سهار خړه لا نه وه ایسته شوې د غرونو په
څوکو لا پړوني پرېوتي لړ خپلې وړانګې پوره نه وې غورځولې چې کرمهار شو
د اکرمهار لکه د خطر زنګ په ټوله دره خپور شو. شپږ جوړې جیټ الوتکې
په دوو موازي کرښو درې ځله په ټوله دره راغبرګې شوې.

اوس نو د ټولو زړونو منله چې د قوې درانګ د اخوځنې اوازې حقیقت
ته نږدې کېدونکي دي.

اوس نو د هر یوه زړه ته ولوېده چې دا یوه اونۍ له سهاره تر ماښامه
اکتشافي الوتکو هسې دا ټوله سیمه تر لاندې باندې نه کوله.

سترګې او خبرې ټول سوال سوال وې چې څه به کېږي. له څه سره
به مخامخ کېږي او څه به پرې راځي.

د سوالونو او اندېښنو په دغه کشمکش کې وسله وال مجاهدین په یوه
لحظه کې د جومات مخې ته راغونډ شول تا به ویل له هر یوه سره مخابره
ده او چا د تیارۍ او برید قومانده ورکړې ده.

بې له دې چې بحث او جدل وکړي، بې له دې چې سړو پوښتي،
بې له دې چې د حزب او قوماندان نوم واخلي، ټول له یوې مخې او له یوه
پلوه راغونډ شول- کمربندونه یې وتړل، د ټوپکو مجورې یې ډکې
کړې، ټوپکونه یې سنبه وکړل، خپلې یې کش کړې- ملاوې یې ټینګې
کړې پټکي یې سم کړل او پایڅې یې بند وهلې. د حرکت لوری معلوم
و د غرې ذکر منکاره ګی او د قربانۍ او ازموینت میهال راد برو. داسې لکه
چې څوک بولۍ ورکوي، وخت غېرګي کوي، جذبات ورته لوری ښیې،
احساس یې قدمونه ښکلوي، ولولې ورته لارچار وکوي- حالات یې د انتقام
او مقابلې ولولې توپانې کوي او وینې ورته د توپېدو پیشکشونه کوي.

نه داخبره وه چې ته څوک یې او هغه څوک- دا د کوم تنظیم دی او
هغه د کوم....

هرڅه څرګند و، هدف روښانه و، لار سپېځلې او ښخه وه د ښمن
معلوم و مقابله فرض وه او د شهادت هیله حتي. سړي فکر کاوه چې
یوه روحاني تړون، یوې قلبي رابطې، یوې آفاقي قوماندې، یوه
آسماني غږ او یوه الهامي احساس هغوی ټول دغه یوه ځای، یوې
خبرې، یوې پرېکړې، یوه دریځ او یوه سنګر ته بولۍ ورکړې.

د جبهې لومړنیو کرښو ته د مجاهدینو کتارونه وخوځېدل-
دورې پورته شوې- د تکبیر چیغو دره په سر واخیسته- د حق د شمې
پتنګانو سرونه په لاس کې د قربانۍ ډګر ته په مینه او جوش یو له بل مخه
وړاندې کېدل ته به وایې د چاپه ور روان دي د خوښۍ ډزې کوي
او د ساتېرۍ مخښې ولي.

نن دغه لار داسې درنه دو، پښو او قوې قدمونو لنډولې چې منزل
یې دا ایثار او سرښندنې هغه تلپاته مقام و چې د حق شمه یې د خپلو
وینو په تېلو بله ساتله.

نن په سینو کې د زړونو درزا داسې نا کراره وه لکه چې د سرو
ګولیو مخې ته په دېرهوس له سینې د باندې راوځي.

د جذباتو او احساساتو یو توپان راالوتلی و یو سیلاب و چې په
غورځېدو راروان و یوه سمندر دې خوا مخه اخیستې وه د انسانانو یو
څپاند سمندر په دره کې په خوځېدو و؛ موجونو غرغرې وهلې،
څپې په غورځنګ وې قربانۍ سر په تلي کې ولاړې وې او د آزادۍ
یوه طغیاني وږمه په ټوله دره کې په چلېدو وه.

سړي فکر کاوه چې ټوله دره لړزېږي او هر کمر، هره تیږه، هر

ناو او هربوبتی دآزادی د دغه سربښندونکي لښکر قدمبوسي ته ځان
رسوي.

کولی وچلېدلې، ټانکونه وغړېدل او ميزايل په غرمېدو شول،
سيمه داور لمبه شوه دکوليو بزلی او دبمونو باران په اوريدو شو، دآسمان
پرمخ دالوتکو ټولی او کتارونه داسې معلومېدل لکه چې هوايي مرغان
پدغه کرد جنه فضاکي دخپل سفر لار ورکه کړی وي، دوړي شوي، لوګي شول
نه ديوبل غږ اورېدل کېده اونه يوبل سره ليدلی او پېژندلی شوای.

جيټ بمباري کولی آتشي ... نيپام ... او کېمياوي بمونو داسې محشر جوړ
کړی ؤ لکه چې ځمکه يې سټوله په بل ع اړولې وي هرسړي فکر کاوه چې همدا
دې ژوند دی نوربه نو دځمکې پرمخ هيڅ هم نه وي پاتې.

هليکوپترو راکټونه اوروول او کوماندويي پوځيان يې کوزول
ترمازديګره پرهره غونډۍ، هرناو او هره حاکمه نقطه دکوماندويي
پوځيانو بهير رامات ؤ. او په هره غونډۍ او هرځوړ کې پنډ وونن له
دبرو او کمرونو پوځيان نږات معلومېدل - هره دبره به چې سرې
وليدلی شوای نو وبه ښوريده او پوځي به ترې جوړ شو له الوتکو ټانکونه
اوتوپې درنډې وسلې هم کوزې کړی شوې، ټانکونه، توپونه،
ميزايل او... تابه ويل له هرناو او غونډۍ سره يوې ځای اوغوند اړولي
وي.

بنايي پوځي متخصصين او عسکري ماهرين يې ونه منې - دوی
به د خپلو شمېرنو او فرضيوله مخې حساب کوي - دځمکې ساحه به اټکلوي
وايي به، دا اراضي د دومره لوی پوځ او وسلو ايجاب نه کوي عسکري
قوانين داتشې منلی دا اراضي د دومره ټانکونو او پوځيانو ګنجايش نلري
او...

خو دادسترګوليدلی واقعيت دی خپله يې دکابل پوځي افسرانو هم
تصديق کړی. د متخصصينو او ماهرينو شمېرنې او فرضيې خوهغه وخت
هم اپوټه، غلطې او ناسمې وختې کله چې د روسي پوځونوله يرغل سره
دوی په دوو دريو مياشتو کې د مقاومت د ټکولو او له منځه وړلو پېشبيني
کړې وه او دافغانانو غور او ومقاومت يې د روس د منظم او مجهز پوځ
په مقابل کې انتحار او خودکشي ګڼله، او که اصلاً دغه شمېرنو، فرضيو
اونظرياتوته کتل شوي وای نو دافغانستان جهاد بايد له سره پيل شوی
او بريې تر شل هډ ورسېدلی نه وای.

دافغانستان جهاد خو دنړۍ دېرې شمېرنې او اټکلونه اپوټه ونيول
دېرې ځکې وپېنې او سنجونې يې ناسمې ثابتې کړې او دېر نظريات او
موضعګيرې يې بدلون ته اړ کړې.

ددغه مقاومت هزينه، وسله، تکيه او قوت، هغه مادي وسايل او
مهمات ندي چې دپوځي نړېرموله تشېدو سره په شا شي او ماتې وخوري د
دغه جنګ مهمات نه خلاصېږي، وسله يې له کاره نه لوېږي او قوت يې
نه کمزوري کېږي ځکه خو يې شوميخانيکي او نظري درسونه او نظريات
مستقبل نشي ټاکلی.

دلته ايمان، عقيده، تصميم او اراده د روس غونډي ستړاو وحشي قوت په
کونډو کوي - دوار ساړيلاک لړ نړهوي، نړه ته د استعمار ماتونې ژوندی درس
ورکوي او د روس د نه ماتېدونې طلسم دړي وړي کوي او د نړۍ اسکېرلو
او محپلو ته په ګونه کوي چې دوېنې په بيه آزادي حتماً اخيستلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناو او هربوټي د آزادۍ د دغه سربښندونکي لښکر قدمبوسۍ ته ځان رسوي .

کوڅې او چلېدلي ، ټانکونه وغرېدل او مزایل په غرمبېدو شول ، سیمه د اورلمبه شوه د کولیو ږلۍ او د بمونو باران په اورېدو شو . د آسمان پرمخ د الوتکو ټولي او کتارونه داسې معلومېدل لکه چې هوايي مرغان پدغه کردجنه فضا کې د خپل سفر لار ورکه کړې وي . دوړې شوې ، لوګي شول نه دیو بل غږ اورېدل کېده او نه یو بل سره لیدلی او پېژندلی شوای .

جیټ بمباري ، کولي آتشي ... نیپام ... او کیمیاوي بمونو داسې محشر جوړ کړی و لکه چې ځمکه یې ستوله په بل غ اړولې وي او هر سړي فکر کاوه چې همدا دې ژوند دی نور به نو د ځمکې پرمخ هیڅ هم نه وي پاتې .

هلیکوپټرو راکټونه اوړول او کوماندویي پوځیان یې کوزول ترمار دیکره پر هره غونډۍ ، هرناو او هره حاکمه نقطه د کوماندویي پوځیانو بهیر رامات ؤ . او په هره غونډۍ او هرخوړ کې پنډ وژنې له د برو او کمرو نو پوځیان زیات معلومېدل - هره د بره به چې سړي ولیدلی شوای نو به سوربېده او پوځي به تري جوړ شو له الوتکو ټانکونه او نورې درندې وسلې هم کوزې کړې شوې ، ټانکونه ، توپونه ، میزایل او ... تابه ویل له هرناو او غونډۍ سره یو یې فرقې او غونډ اړولي وي .

بنسايي پوځي متخصصين او عسکري ماهرين یې ونه منې - دوی به د خپلو شمېرنو او فرضیو له مخې حساب کوي - د ځمکې ساحه به اټکلوي واېي به ، دا اراضي د دومره لوی پوځ او وسلو ایجاب نه کوي عسکري قوانين دا نشي منلی دا اراضي د دومره ټانکونو او پوځیانو ګنجایش نلري او ...

خو داد ستر کولیدلی واقعیت دی چې له یې د کابل پوځي افسرانو هم تصدیق کړي . د متخصصینو او ماهرینو شمېرنې او فرضیې خو هغه وخت هم اپوته ، غلطې او ناسمې وختې کله چې د روسي پوځونو له یرغل سره دوی په دوو دریو میاشتو کې د مقاومت د ټکولو او له منځه وړلو پېشبینې کړې وه او د افغانانو غور او او ر مقاومت یې د روس د منظم او مجهز پوځ په مقابل کې انتحار او خودکشي ګڼله ، او که اصلاً دغه شمېرنې فرضیو او نظریاتو ته کتل شوي وای نو د افغانستان جهاد باید له سره پیل شوی او د برې تر درشل هدو رسېدلی نه وای .

د افغانستان جهاد خو د نړۍ د برې شمېرنې او اټکلونه اپوته ونبودل د برې ځکې وېښې او سنجونې یې ناسمې ثابتې کړې او د بېر نظریات او موضعګیرې یې بدلون ته اړ کړې .

د دغه مقاومت هزینه ، وسله ، تکیه او قوت ، هغه مادي وسایل او مهمات ندي چې د پوځي زېر مولیه تشېدو سره په شا شي او ماتې وخوري د دغه جنګ مهمات نه خلاصېږي ، وسله یې له کاره نه لوېږي او قوت یې نه کمزوری کېږي ځکه خو یې شوميخانيکي او نظري درسونه او نظریات مستقبل نشي ټاکلی .

دلته ایمان ، عقیده ، تصمیم او اراده د روس غونډې ستر او وحشي قوت په ګونډو کوي - د وار سا بلاک لړزوي ، نړۍ ته د استعمار ماتونې ژوندی درس ورکوي او د روس د نه ماتېدونې طلسم درې وړې کوي او د نړۍ استعمارګرو او ښکېلو ته په ګوته کوي چې د وېښې په بیه آزادي حتماً اخیستلی شي .

... او هغوی خپل ارمان ته ورسېدل

فضا تور، دوړو لاندې کړې وه - د لمر سترګه سه نه ښکارېده - د باروتو سوی بوی له هر لوري پورته کېده - له هرې خوا د اورباران او د ګولیو ږنګ اورېده، په سترګو کې اوښکې وچې وې خو وینې بهېدلې - سرونه ستي کېدل. سینې غلبیل کېدلې - هډونه په هوا الوتل - غوښې باد بېولې او لمبو او لوګي وار په وار ځمکه، هوا او د ژوندو هستي لاندې کوله.

نن وینې وې - اورونه وو - لوګي وو او د بارودو سوځنده بوی. نن هر څېره لوهر تصور د قربانۍ وو، د جنګ وو، د دغرې وو، د شهادت وو، د برید وو، د یرغل وو، د بم وو، د ټانک او توپ وو، د زخم وو او د تپ او پرهر.

له کومې پرنې، له کومې لوري او له کوم لوري به چې د ټوپک ډزې شوې هلته به بیا اور بل وو - د بمونو باران او د ګولیو دندوکار به وو - هلته به بیا نه بوټي پاتې و نه کس او نه دبرو - هغه ځای به سوی او ربل شو، لمبه به شو لوګی به شو او وران او ویجاړ.

د هر سړي دا خیال و چې تر دغو بیارېو او ګوله باریو لاندې به نه څوک روغ پاتې وي او نه کوم کور وران - هر یوه دا فکر کاوه او همدا یې انګېرله چې یواځې د ژوندۍ دی، نورنو به د دغو اورونو په لمبو د بمونو په باران

او د ګولیو په ږلی او دندوکار کې هیڅ ژوی روغ نه وي پاتې.

هلته چې د هر دژ خواب مرګ - د هر سنګر انجام به اورستې کېدل او د ډېر لږ مقاومت قیمت د سرحتي قربانۍ وه.

هلته چې د دښمن د بمونو، توپونو او ټانکونو له چلېدو سره د هغوی د بريڅو د دهشت خپرونکو پروپاګنډو ژبې هم همدا ورچلېدې او هدامې ژبغرانده لمبې یې ښندلې.

هلته چې مقاومت د حتمي نابودۍ نوم و او هلته چې مقابله د مرګ غېږې ته له ځان غورځولو پرته بل څه نه و.

هلته او په همغه ځای کې د خدای د لارې سرښندونکي د وطن له مینې سرشار، د حق په مینې مست او د شهادت لېوال له مقاومت اخوا - له شهادت پرته او له دغرې او مقابلې را دېخوا بله لار، بله اسره، بل لوری او ګودر نه لیده. نه یې پېژانده او فکر او تصور یې نشوای کولی - د مرګ پر لوري د شهادت په طرف، د وینو توپونو پر خوا او د سرښندنې په لاره یې پاخه، درانده او ځواځمن قدمونه اوچتول - دا و هغه چې هغوی یو تجارت په لارا چولی وي - داسې تجارت چې ځانونه یې بیکې ګټندوي بلل او هغه د خپلې وینې په بدل کې د خپل سر په عوض کې د خدای (ج) د رضا ګټل و - سبحان الله څومره ویاړمن تجارت او څومره عظیمه ګټه.

* * *

زه دلته د همدغه سنګر خبره کوم یواځې د یوه سنګر کیسه د هغه سنګر خبره چې د خپل مثالي مقاومت او قربانۍ له لارې یې د دښمن زور او وحشت اوبه اوبه کړ او بو ځل بیا یې ثابته کړه، بېوار بیا یې وښوده چې کوم اولس په وینه او سر د آزادۍ قیمت ادا کولی شي هغه غلام کېدلی نشي.

وطن به یې وران شي خو غلام به نشي او سر به یې ټیټ نکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

...اوهغوی خپل ارمانونه تر ورسیدل

فضا توره دوړو لاندې کړې وه - دلمر سترګه سمه نه ښکارېده - دباروت سوی بوی له هرلورې پوره کېده - له هرې خوا داوربارانو اود ګوليو ږغ اورېده په سترګو کې او ښکې وچې وې خووېنې بهېدلې - سرونه ستې کېدل - سينې غلبيل کېدلې - هډونه په هوا الوتل - غوښې بادېدلې او لمبو او لوګيو وار په وار ځمکه، هوا او دښمنو هستي لاندې کوله.

نن وينې وې - اوروونه وو - لوګي ؤ او دباروتو سوځنده بوی. نن هرخبره لوهرتصور دقربانۍ ؤ، دجنګ ؤ، دډغرې ؤ، دشهادت ؤ، دبرېد ؤ، ديرغل ؤ، د بم ؤ، دټانک او توپ ؤ، دزخم ؤ او دټپ او پرهر.

له کومې پرېښې، له کومې ډبرې او له کوم لورې به چې دټوپک ډزشوه هلته به بيا اوربل ؤ - دبمونو باران او دګوليو دندو کار به ؤ - هلته به بيا نه بوټي پاتې ؤ نه کس او نه ډبره - هغه ځای به سوړ او ورشو، لمبه به شوه لوګی به شو او وران او ويجاړ.

دهرسړي دا خيال ؤ چې تر دغو ښاريو او کوله باريو لاندې به نه څوک روغ پاتې وي او نه کوم کور ودان - هريوه دا فکر کاوه او همدا يې انګېرله چې يواځې دئ ژوندی دی، نورټول به دغو اورونو په لمبو د بمونو په باران

اوډګوليو په ږلی او دندو کار کې هېڅ ژوندی روغ نه وي پاتې.
هلته چې دهر دوږ خواب مرګ دهرسنګر انجام په اورستي کېدل او ډېر
لږ مقاومت قيمت دسرحتمي قرباني وه.
هلته چې دډښمن دبمونو، توپونو او ټانکونو له چليدو سره دهغوی د
برېښو ددهشت خپرونکو پروپاګندو ونوښ يې هم همدا ورچليدې او هډاسې
ژبغرانده لمبې يې ښندلې.
هلته چې مقاومت دحتمي نابودۍ نوم ؤ او هله چې مقابله د مرګ
غېږې ته له ځان غورځولو پرته بل څه نه ؤ.
همله او په همغه ځای کې دخدای ج دلارې سرښندونکي دوطن له مينې
سرشار، دحق په مينه مست او دشهادت ليوالو له مقاومت اخوا - له شهادت پرته
اوله دغرې او مقابلې پرته بل اسم بله لار، بله اسره، بل لورې او کوم درنه ليده.
نه يې پېژانده او فکر او تصور يې نشوای کولی - دمرګ پر لورې
دشهادت په طرف، دوينو تويونې پرخوا او دسرښندنې په لاره يې پاخه،
درانده او ډاډمن قدمونه اوچتول - داورلکه چې هغوی يو تجارت په
لاره چولی وي - داسې تجارت چې ځانونه يې پکې ګټهندوی بلل او هغه دخپلې
وينې په بدل کې دخپل سر په عوض کې دخدای ج، د رضا ګټل ؤ - سبحان الله
څومره وياړمن تجارت او څومره عظيمه ګټه.

* * *

زه دلته دهمدغه سنګر خبره کوم يواځې ديوه سنګر کيسه دهغه سنګر
خبره چې دخپل مثالي مقاومت او قربانۍ له لارې يې د دښمن زور او وحشت
او به او بې کړ او يو ځل بيا يې ثابته کړه، يو وار بيا يې وښوده چې کوم اولس
په وينه او سر دآزادۍ قيمت ادا کولی شي هغه غلام کېدلی نشي.
وطن به يې وران شي خو غلام به نشي او سر به ټيټ نکړي.

د هغو سرتېرو د سربښندنې یاد چې له یوې غې په خپلو وینو کې ولمبېدل
دهغه سنګر چې تولو سا تونکو یې په دفاع کې دشهادت په غېږ کې سرونه
کېښودل او هغه سنګر چې د جنګیالیو د وینو رود یې په هغه جګړه کې د دښمن
د زور او وحشت ستنې ونړولې او د هغوی د شړېدلې ماتې تاریخ یې اعځور
کړ . او هغه مورچل چې په خپلو وینو یې د وحشي دښمن د وحشت او بربریت
ټرلمبې سړې کړې .

زه اوس هم دغه پوښتنې ته یې ځواب یم چې څه ورپېدغه سنګر
کې د دغو لېرو سیمو او بېلا بېلو حزبونو مجاهدین راغونډ شوي وو . چا
راغونډ کړي وو - چا قومانده ورکړې وه - کله څه ور او چېرته یې دا
پرېکړه غوټه کړې وه ، داسې لکه چې قدرت پخپل لاس راټول کړي او
انتخاب کړي وي - یو یو یې له هر حزب او هرې سیمې راغونډ او ټاکلي وي
لکه چې په دوی کې یې د داسې ستړې مقابلې او مثالي قربانۍ قوت او
صلاحیت لیده چې دا د له به دلته یو مثالي یادګار پرېږدي د قربانۍ یادګار
او د سرلوړۍ د خاطرو یادګار .

په رښتیا هم داد قدرت کرشمه وه او د قدرت لور بینه .

سړی حیران شي - اوس هم پېدې سم نه شي پوهېدلی او نې له دې چې د
قدرت لاس یې وبولي بل فکر نشي کولی .

دغه جنګ سهارلیا نځه مهال ونښت - الوتکو د وسپنو او اورباران
پیلاوه او ټانکونو ، د کولیو بزلۍ ، خو دحق په مینه مستوځوانانو ورته
خپل سرونه او سینې سپر کړې وې - غرمه شوه تکنده غرمه - ځمکه د اور
لمبو نیولې وه او هوا لوخړو او تو رلوګي . کمرونه رغږېدل - غرونه نړېدل د
د برو پرخچې ها وېدلې خو د خدای دلاري دغه قهرمان سربښندونکي له ځایه
نه خوځېدل - د دوی ګونډه له ماشې نه اېسته کېده او ایله به هغه وخت

پرماشه د دوی ګوتو حرکت پرېښود چې د دښمن کومه سرګولۍ به یې په تندي
کې سره شوه .

ژبې په تالو پورې کلکې نښتې وې خو د دوی د توپکونو بارونه چلېدل -
د مرګ ویروونکي هیولا ورته مخامخ خپلې داړې را یستلې وې خو د دوی -
سترګو هغه نه لیده - د دوی نظرونو د پرلیرې بل څه لیدل - بل څه یې
تصور کول او د هغه لېوال وو .

تر دې وخته نه - لس کسه شهیدان شوي وو - ماسپښین و چې دریې
نور ملګري یې هم شهیدان شول - دراکټ او دهشکي مرمۍ خلاصي
شوي وې اوس له هغوی سره دا فکر و چې له شهادت وروسته یې دا
وسلې د دښمن لاس ته ورنشي - په ډېر اطمینان یې پایې بېرته کړې - میل یې
خلاص کړ او په بوټو او شکو کې یې ښخې کړې .

د دښمن الوتکو ، توپونو او ټانکونو خپل وس ختم کړ خو د دغه سنګر
د مقاومت غږ یې غلی نشوی کړی - د کومک مخابرې چالانې وې - د سره پوځ
هغو سترو جنرالانو ته یې خبره ورسوله - نقشه او د ټول کیفیت تفصیلات او
خپله یې وسې یې ورته شرح کړه ما ښام نږدې کېدونکی و او که یو ځل بیا ره خپره
شوې وای نو بیا خو دغه ټوله قوه او پوځ د دغه سنګر په ولکه کې و - زر زر یې
د قوماندې او کومک غوښتنې کولې د عاجل کومک او فوري مرستې .

* * *

مجاهد عبدالباقي له جېب څخه قلم راویوست د کاغذ پر یوه ټوټه یې په ډېر
اطمینان ولیکل : "... اوس قضا مازیګر دی زموږ د د هشکې او راکټ مرمۍ خلاصې
شوې او ترهغو بوټو او شکو لاندې ښخې کړې - تر اوسه زموږ دیار لس
تنه ملګري شهیدان شوي او موږ ... خپل لوری هدف ته نږدې کېدونکي یو ... "
دا کاغذونه یې له خپلو ... سره دیوه نړېدلي کمر په

UKOA

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو سترو د سربنندنې یاد چې له یوې خوا په خپلو وینو کې ولمبېدل
دغه سنګر پالونکي په ټولو ساتونکو یې په دفاع کې د شهادت په غېږ کې سرونه
کېښودل او هغه سنګر چې د جنګیالیو د وینو رود یې په هغه ځګره کې د دښمن
د زور او وحشت ستنې ونړولې او د هغوی د شرهېدلې ماتې تاریخ یې اغوږ
کړ. او هغه مورچل چې په خپلو وینو یې د وحشي دښمن د وحشت او بربریت
تر ملېږي سرې کړې.

زه اوس هم دغه پوښتنې ته بې ځوابه یم چې څه ور په دغه سنګر
کې د دغو لیرو سیمو او بېلابېلو حزبونو مجاهدین راغونډ شوي وو. چا
راغونډ کړي وو - چا قومانده ورکړې وه - کله څه ور او چېرته یې دا
پرېکړه غوټه کړې وه، داسې لکه چې قدرت پخپل لاس را ټول کړي او
انتخاب کړي وي - یو یو یې له هر حزب او هرې سیمې راغونډ او ټاکلي وي
لکه چې په دوی کې یې د داسې سترې مقابلې او مثالي قربانۍ قوت او
صلاحیت لیده چې دا د وله به دلته یو مثالي یادګار پرېږدي د قربانۍ یادګار
او د سرلوړۍ د خاطرو یادګار.

په رښتیا هم دا د قدرت کرشمه وه او د قدرت لوبینه.

سړی حیران شي - اوس هم پېدېږي سم نه شي پوهېدلی او نه له دې چې د
قدرت لاس یې و بولي بل فکر نشي کولی.

دغه جنګ سهارلا نه مهال ونښت - الوتکو د وسپنو او اورېدلو باران
پیلاوه او ټانکونو، د کولیونو لې، خو دحق په مینه مستو ځوانانو ورته
خپل سرونه او سینې سپر کړې وې - غرمه شوه تکنده غرمه - ځمکه د اور
لمبو نیولې وه او هوا لوخړو او ښوړو لوګي. کرونه رغړېدل - غرونه نړېدل د
ورو پرخچې یا دېدلي خو د خدای د لارې دغه قهرمان سربښندونکي له ځایه
نه خوځېدل - د دوی ګونه له ماتې نه اېستنه کېده او ایله به هغه وخت

پر ماشه د دوی ګوتو حرکت پرېښود چې د دښمن کومه سرګولۍ به یې په تندي
کې سره شوه.

ژبې پر تالو پورې کلکې نښتې وې خو د دوی د توپکو نو باړونه چلېدل.
د مرګ ویرونکې هیولا ورته ښاغ خپلې داړې را ایستلې وې خو د دوی
سترګو هغه نه لیده. د دوی نظرونو تو پر لیرې بل څه لیدل. بل څه یې
تصور کول او د هغه لیوال وو.

تردې وخته نه - لس کسه شهیدان شوي وو. ماسپښین وچې د رې
نور ملګري یې هم شهیدان شول - دراکټ او د هشکي مرمۍ خلاصي
شوې وې اوس له هغوی سره دا فکر و چې له شهادت وروسته یې دا
وسلې د دښمن لاس ته ورنشي - په ډېر اطمینان یې یا یې بېرته کړې - میل یې
خلاص کړا او په بوتو او شګو کې یې ښخې کړې.

د دښمن الوتکو، توپونو او ټانکونو خپل ور ختم کړ خو دغه سنګر
د مقاومت غږ یې غلی نشوی کړی - د کومک غابرې چالانې وې - د سړ پوځ
هغو سترو جنرالانو ته یې خبره ورسوله - نقشه او د ټول کیفیت تفصیلات او
خپله یې وسې یې و تر شرح کړه ماښام نږدې کېدونکی و او که یو ځل بیا ن خپره
شوې وای نو بیا خو دغه ټوله قوه او پوځ د دغه سنګر په ولکه کې و - زر زر بیا
د قوماندې او کومک غوښتنې کولې د عاجل کومک او فوري مرستې.

* * *

مجاهد عبدالباقي له جېب څخه قلم را و ایست د کاغذ پر یوه ټوټه یې په ډېر
اطمینان ولیکل: "... اوس قضا مازیګر دی زموږ د دهشکې او راکټ مرمۍ خلاصي
شوې او ترهغو بوټو او شګو لاندې [illegible] کړې - تر اوسه زموږ دیارلس
تنه ملګري شهیدان شوي او موږ [illegible] خپل لوړ هدف ته نږدې کېدونکي یو... "
دا کاغذونه یې له [illegible] سر دیوه نهېدلی کمر په

چوله کې کېښودل. تا به ویل چې هیڅ هم ندي پېښ شوي، هیڅ خبره نشته او دچانوک هم ندی ویږي شوی. دومره ډاډه، داسې مطمئن او داورباوري لکه چې د هیڅ کوم خطر هیڅ ډول اندېښنه ورسره نه وي.

د مازیګر ورستی شیبې وې. دوه ټوپکو راوالوتکې راوبسېدې. په ټوپکو بنه او خونړۍ الوت. په دغه سنګر یې دري څلور دوري وخوړلې او بمبارۍ یې پیل کړه. یو شېن بخون لوګی پورته شو او دغې ورو ورو د سنګر دزړې کوارېدلې.

بله ورځ چې خلک ورغلل هلته یې د کمر په چاک کې دا کاغذونه وموندل. هلته له ډېرو داوسپنو ټوټې ډېرې معلومېدې. له کانو دتشو مرد کونالی ډېرې پرتې وې. د هر شهید ځنګ ته د تشو مرد کوانبارونه پراته وو. تراوسه هم اوسپنې او تشو نالیو هلته پر د بروا وکانو خپله غلبه ټینګه ساتلې ده. هلته اوس دغه وبار من سنګر د شهیدانو قبرونه د حال په ژبه د خپل سرلوړی شهادت او ویار من مقاومت ترانې غږوي، د جهاد او شهادت د کاروان جرس زوبند ساتي او د قبرونو ډیوې یې د آزادۍ لار ځلنده او روښانه.

د ډېرې دغیرت کیسې یې خوله کښې د هر زخم دي
چاویلي داچې شهیدان خبرې نه کوي

PROPERTY OF ACKU 5657

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library